

Handläggare
Lars Wennberg

Telefon: 08-50823064

Till
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsnämnd 2021-02-24

Verksamhetsberättelse 2021 för Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner verksamhetsberättelsen med bokslut 2021, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär att ackumulerat netto 73,7 mnkr avseende resultatenheterna överförs till 2022.
3. Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel för Stockholm vid vattnet om 1,3 mnkr för i enlighet med ärendet.
4. Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel för Örby slottspark om 1,5 mnkr i enlighet med ärendet.
5. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden redovisar att den inom ramen för tillgängliga resurser bedöms ha uppnått målen för verksamheterna och därför bidragit till uppfyllelse av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för år 2021. Före resultatöverföringar redovisas ett överskott med 26,0 mnkr. Efter resultatöverföringar redovisas ett överskott om 14,0 mnkr. Resultatenheterna ökar sina ackumulerade fonder med 12,0 mnkr.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats av nämndkansliet och avdelningen för ekonomi och upphandling. Förvaltningen har samverkat ärendet med de fackliga organisationerna den 15 februari 2022. Pensionärsrådet behandlar ärendet den 16 februari 2022 och rådet för funktionshinderfrågor den 16 februari 2022.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Box 490, 129 04 Hägersten
Telefonvägen 30, plan 9

08-50822 000
hagersten-liljeholmen@stockholm.se

start.stockholm

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2021 för Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	10
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	23
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	44
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	57
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	59
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	60
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	65
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	70
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	70
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	71
Uppföljning av ekonomi	79
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	79

Resultatenheter	92
Investeringar	93
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	94
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	94
Ombudgeteringar	94
Medel för lokaländamål	95
Analys av balansräkning.....	95
Övrigt.....	96
Särskilda redovisningar.....	96
Agenda 2030.....	96
Konsekvenser av covid-19-pandemin.....	102
Bedömning av nämndens interna kontroll	105
Systematiskt kvalitetsarbete.....	107
Övrigt	107

Bilagor

Bilaga 1 Uppföljning av intern kontroll 2021

Bilaga 2 GDPR Årsrapport 2021 Hägersten-Älvsjö

Bilaga 3 Underlag till förskolerapport Hägersten-Älvsjö

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden redovisar i detta ärende att den inom ramen för tillgängliga resurser i huvudsak bedöms ha uppnått målen för verksamheterna och därför bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för år 2021. Sammantaget redovisas ett överskott om 26,0 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,0 mnkr efter resultatöverföringar. Förvaltningen bedömer att alla kommunfullmäktiges 12 mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden har uppnåtts helt under året. Merparten av indikatorerna bedöms ha uppnåtts liksom samtliga nämndens mål. Ett ständigt arbete pågår för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen och utveckla ekonomistyrningen.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedriver en individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. Barnrättsperspektivet är inarbetat både i utredningar och insatser. Samverkan har skett med andra aktörer utifrån behovet att för den enskilde samordna insatserna och för att utveckla en målinriktad och effektiv samhandling.

Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen och genom förvaltningens och stadens arbetsmarknadsåtgärder. Bidragstagandet i stadsdelen har minskat under året, i november 2021 var antalet aktuella hushåll 273 färre jämfört med samma månad 2020. Andelen vuxna med ekonomiskt bistånd är lågt i jämförelse med stadens genomsnitt.

Tillgången till feriearbetsplatser i förvaltningens regi inom vård, omsorg och förskola har varit starkt begränsad genom den pågående pandemin. Under sommaren användes de platser som tillhandahölls via arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Förvaltningen genomförde det egna projektet "Tryggt och trivsamt torg" som genererade feriearbetsplatser vid torget i Liljeholmen och i Älvsjö under hela sommaren. Målet om att 400 ungdomar ska ha feriearbetat nås så när som på 6 ungdomar. På grund av pandemin har inga ungdomar kunnat erbjudas feriearbete inom gruppboheter, äldreomsorg och förskola. Förvaltningen har använt de platser som arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tillhandahållit och har genomfört två egna projekt för att kompensera för bortfallet.

Trygghetsarbetet utgår från den nya samverkansöverenskommelsen med lokalpolisen. Årets trygghetsinvesteringar har genomförts med bland annat ny belysning på flera platser. Platssamverkan med fastighetsägare fortsätter och har utökats. Sommartorgen med aktiviteter i Älvsjö och Liljeholmen har bidragit till ökad trygghet på de platserna. Parkskötseln har fokuserat på att hantera det stora antalet parkbesökare genom utökad städning, fler toaletter och nya utegym.

Hägersten-Älvsjös förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Merparten av stadsdelens barn i åldrarna 3-5 år går i förskola, cirka 98 procent. Vid mätning i oktober 2021 fanns det 5 356 barn inskrivna i stadsdelens 84 kommunala förskolor, vilket är en minskning med 448 barn jämfört med mättillfället i december 2020. Alla sökande har erbjudits barnomsorg inom garantitiden. Sedan pandemiutbrottet i februari 2020 har förskolans arbete anpassats till gällande riktlinjer. Förskoleavdelningen fortsätter driva flera övergripande utvecklingsarbeten

som ska bidra till likvärdiga förskolor och ökad kvalitet.

Parklekar, mötesplatser för ungdomar och uppsökande fältverksamhet är anpassad efter ungas behov och levnadsmönster och utvecklas i dialog med unga.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning har tillförsäkrats integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen har skett rättssäkert och är lättillgänglig, samordnad och jämlik. Förvaltningens utförarverksamhet har gett insatser av god kvalitet och med en hög grad av självbestämmande och delaktighet för den enskilde brukaren.

Stadens handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation har fortgått och syftar till att anställda inom socialtjänsten och äldreomsorgen ska ges goda förutsättningar att utöva sitt arbete i enlighet med professionellt kunnande, yrkesetik och med lagstiftningens intentioner. De anställdas förutsättningar att utföra sitt arbete är avgörande för kvaliteten på verksamheternas tjänster.

Äldreomsorgen har gjort ett övergripande arbete i att se över styrdokument för ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i och med sammanslagningen. Förvaltningens vård- och omsorgsboende har under pandemin upprättat riskanalyser och dessa har följts upp under året.

Ett prioriterat uppdrag har varit att nå äldre som känner sig ensamma och isolerade och erbjuda dem möjlighet till social gemenskap samt ge råd och stöd. Projektet Matlyftet 2021 har syftat till att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet.

Kost och nutrition är ett annat område som har prioriterats och verksamheterna har arbetat tillsammans med förvaltningens dietist och verksamheternas kostombud med måltidsobservationer och nattfastemätningar.

Den regionala överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutenvården ställer krav på att säkerställa en sammanhållen vård och omsorg vid utskrivning. Samverkan med slutenvården och primärvården är viktig för att ha den enskildes trygghet och behov i fokus. Förvaltningen har arbetsmodellen Tryggt mottagande som förvaltningen har tillsammans med Skärholmens stadsdelsförvaltning som ett led i att säkerställa en sammanhållen vård och omsorg vid utskrivning från slutenvården. Inom förvaltningens särskilda boenden har utvecklingsarbete pågått med tvärprofessionella team samt även ett utvecklingsarbete med regionens läkarorganisation för att få en mer trygg och personcentrerad vård och omsorg.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämndens samarbete med näringslivet är gott. Förvaltningen har tillsammans med företagarföreningar genomfört digitala seminarier, trygghetsvandring och haft möten med fastighetsägare.

I flera stadsdelar planeras och genomförs ny bostadsbebyggelse, bland annat i Solberga, Älvsjö centrum, Telefonplan, Liljeholmen och Årstadal. Förvaltningen ser till att tillgänglighets- och trygghetsperspektivet finns med i stadsutvecklingen, samt att nämndens lokalbehov beaktas.

Stadsdelsnämnden har bistått trafiknämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen. Stadsdelsområdets park- och cykelvägar är en del av stadens större vägnätverk och stadsdelsnämnden har arbetat för att framkomligheten ska vara god.

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp har kultursatsningar i första hand gjorts där de befinner sig. Förskolan har tagit fram gemensamma ställningstagande för arbetet med kultur i förskolan, Förskolan som en kulturell mötesplats. Den pågående pandemin har medfört att flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Under loven har fritidsverksamheterna erbjudit aktiviteter såsom kreativa studios, konserter och workshops. Verksamheten har haft sina begränsningar och anpassat verksamheten utifrån folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler har erbjudit kulturella aktiviteter för deltagare och besökare. De personer som bor på gruppboende har fått stöd att delta i kulturell verksamhet och evenemang utifrån personligt intresse.

I äldreomsorgens verksamheter har det erbjudits kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteterna har anpassats utifrån varje enhets möjligheter och förutsättningar.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter har bidragit på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Förvaltningen har följt nämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan för att minska utsläppen från de verksamheter som nämnden ansvarar för.

Förvaltningen har minskat utsläppen från livsmedel. Förskoleverksamheten, som står för en majoritet av livsmedelsinköpen, kommer att arbeta vidare med att få ner utsläppen ytterligare.

Elförbrukningen för året har minskat med 6 900 kWh jämfört med föregående år.

Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda, har utvecklats och underhållits kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation. Även dagvattenhanteringsåtgärder vid Långsjöbadet och Bergtorpkärret har genomförts för att hjälpa Stockholm bli en mer klimattålig stad.

Stadsdelsnämnden kommer att delta i styrgruppen för arbetet med att ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel, som leds av miljö- och hälsoskyddsstyrelsen.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Sjukfrånvarosiffrorna är fortsatt osäkra, men har en nedåtgående trend, både sjukfrånvaron totalt och korttidsfrånvaron. Osäkerheten för siffrorna har med smittspridningen av covid-19 att göra, vilket gör det svårbedömt om trenden kommer att fortsätta nedåt kommande period.

Förvaltningen har arbetat enligt plan inom områdena arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. Nya gemensamma mallar har skapats, processer tydliggjorts och utbildningar planerats och genomförts för att stärka förvaltningens chefer i uppdraget. Inom

området arbetsmiljö planeras bland annat ytterligare utbildningar inom det grundläggande systematiska arbetsmiljöarbetet för chefer och skyddsombud.

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling har ställts i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar har genomförts och andelen elektroniska inköp har ökat.

Utvecklingsarbetet inom innovation och digitalisering påverkas i stor utsträckning av Coronapandemin. Detta har ställt nya krav på innovation och möten har i huvudsak kunnat hållas via Skype och andra digitala verktyg.

Stadsdelsnämndens möten har livesänts under året och finns tillgängliga en vecka efter sammanträdet på webben. Nämnden har också möjliggjort för den öppna delen och frågestunden i en digital form. På grund av att staden gjort ett byte av mediaplattform under sommaren kunde några möten under hösten inte sändas live, utan istället spelades de in och tillgängliggjordes på webben efter avslutat möte.

Uppföljning av ekonomi

Det ekonomiska resultatet för 2021 visar på ett överskott om 26,0 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,0 mnkr efter resultatöverföringar.

Nämndens arbete under året

Stadsdelsnämnden

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har haft tolv nämndsammanträden under året.

Ledamöter: Abit Dundar (L) ordförande, Maria Ljuslin (V) 1:e vice ordförande, Johan Nilsson (M) 2:e vice ordförande, Anette Hellström (M), Torbjörn Erbe (M), Susanne Sjöblom (M), Johan Vesterlund (C), Lova André Nilsson (MP) till 8 november, Rebekka Dominique (MP) från 8 november, Eva Fagerhem (S), Stefan Johansson (S), Mathias Walldén (S), Ann-Marie Strömberg (V) och Henrik Åkerlund (SD).

Ersättare: Linda Jervik Steen till 4 oktober, Sara Lundberg (M) från 4 oktober, Tita Bergquist (M), Henrik Odén (M), vakant (M) till 1 februari, Tony Ottebjør Winkler (M) från 1 februari, Marco Rossi (L), Henrik Falk (C), Lolita Lovén Johnsen (KD), Mikaela Wedin (S), Gun Högbäck (S), Malte Sigemalm (S), Mattias Håkansson (V), Björn Häll Kellerman (V) och Ingela Lansgard (SD).

Sociala delegationen

Stadsdelsnämnden utsåg en social delegation för beslut i enskilda ärenden som bestått av fem ledamöter och fyra ersättare. Sociala delegationen sammanträder ungefär varannan vecka med vissa undantag för sommar- och juluppehåll. Det har hållits 32 sammanträden inklusive elva extrainsatta sammanträden i delegationen.

Ledamöter: Johan Nilsson (M) ordförande, Eva Fagerhem (S) vice ordförande, Marco Rossi (L), Lova André Nilsson (MP) till 8 november, Rebekka Dominique (MP) från 26 november och Ann-Marie Strömberg (V).

Ersättare: Anette Hellström (M), Henrik Falk (C), Gun Högbacke (S) och Mattias Håkansson (V).

Stadsdelsnämndens sammanträden

Sammanträdena har hållits inom stängda dörrar för att minska risken för smittspridningen av coronaviruset och sjukdomen covid-19. En representant från varje parti har deltagit fysiskt och resterande har fått möjlighet att delta på distans via mötesverktyget Skype. Sammanträdet öppnades för allmänheten under oktober och november.

Webbsändningar

Stadsdelsnämndens sammanträden har webbsänds och funnits tillgängliga en vecka efter sammanträdet.

Interaktiv dialog med allmänheten på öppna frågestunden

Allmänheten har haft möjlighet att föranmäla fråga till nämnden och digitalt närvara på frågestunden.

Teman

Under året har nämnden haft följande teman i samband med nämndsammanträdet.

28 januari - GDPR

25 februari - Språkutvecklande arbetssätt – minoritetsspråk (förskola)

25 mars – Boendeplanering (äldreomsorg)

27 maj - Uppföljning av parkentreprenad (samhällsplanering)

23 september - Satsningar på barn och unga för att förhindra kriminalitet och missbruk (social omsorg)

21 oktober - Våld i nära relation (social omsorg)

25 november - Förebyggande arbete och samverkan med skola, polis, fritid och näringsliv (social omsorg)

Nämndärenden

Exempel på nämndärenden som handlagts under året utöver de ordinarie styr- och uppföljningsdokumenten (verksamhetsplan, budgetärenden och verksamhetsberättelse) har varit:

- Översyn av Fruängsgårdens och Solberga vård- och omsorgsboende
- Avveckling av verksamheterna i egen regi vid Solberga vård- och omsorgsboende
- Ny förskola Baretten - genomförandebeslut
- Boendeplaner i regionen Västra Söderort 2022 med utblick mot 2040
- Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i förskolorna

Remisser

Totalt har 44 remisser behandlats varav 10 om detaljplaner. Det har varit yttranden till kommunstyrelsen, till trafiknämnden samt till socialnämnden om serveringstillstånd.

Skrivelser från nämndens ledamöter för beredning

Det har lämnats 28 skrivelser från nämndens ledamöter som beslutats att de ska beredas av förvaltningen.

Medborgarförslag

Det har anmälts 20 nya medborgarförslag som nämnden beslutat att förvaltningen ska utreda.

Skrivelser som rubricerats som medborgarförslag

Det har anmälts 50 skrivelser som rubricerats som medborgarförslag. Det är förslag som enligt nämndens rutiner förvaltningen svarat direkt på eller som överlämnats till annan förvaltning som ansvarar för frågan.

Verksamhetsbesök

Inga verksamhetsbesök har arrangerats under året på grund av pandemin.

Råden

Respektive råd, pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor har haft elva sammanträden som alla har hållits digitala via mötesverktyget Skype.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt och att alla sex nämndmål kommer att uppfyllas helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts under året då underliggande nämndmål uppnås och då årsmålet för fem av nio indikatorer uppnås helt och tre uppnås delvis. De indikatorer som inte fullt ut uppnått målvärde för året rör arbetsmarknadsinsatser, där en tydlig påverkan utifrån den alltjämt rådande pandemin framträder.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Effekten av pandemin då försörjningsstödstagandet i stadsdelen ökade på grund av att invånare hade permitterats eller blivit arbetslösa, har dämpats och under den senare delen av året har antalet hushåll minskat. Andelen vuxna med ekonomiskt bistånd i relation till befolkningen har minskat något under året och ligger 1,04 %, vilket kan jämföras med stadens snitt om 1,52 %. Andelen med långvarigt biståndstagande har ökat något och ligger på 0,66 % i relation till befolkningen i stadsdelen, detta att jämföra med stadens snitt om 1,0 %.

Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen, genom förvaltningens egna insatser och genom stadens arbetsmarknadsåtgärder. I utredning av den enskildes situation används stadens bedömningsinstrument *Initial bedömning* (IB). Barnkonsekvensanalyser genomförs i alla ärenden som rör barn. Förvaltningen har utifrån rådande situation behövt anpassa bemanning och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet i handläggningen och att alla biståndstagare får det stöd och de insatser de behöver för att komma vidare i egen försörjning. De personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden erbjuds stöd i samverkan med externa samverkansparter som arbetsförmedling, försäkringskassa och sjukvård. Aktiv samverkan med andra aktörer är i fokus för att på bästa sätt stödja den enskilde mot självständighet och självförsörjning. Det finns möjlighet till offentligt skyddat arbete (OSA) eller Stockholmsjobb med olika former av anställningsstöd.

456 ungdomar har erbjudits feriearbete under året varav 394 tackade ja och utförde arbete. Detta innebär en ökning jämfört med 2020 beträffande båda indikatorerna. På grund av pandemin har inga ungdomar kunnat erbjudas feriearbete inom gruppboendestäder, äldreomsorg och förskola. Förvaltningen har använt de platser som arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tillhandahållit och har genomfört två egna projekt för att kompensera för bortfallet.

En viktig förutsättning för långsiktig självförsörjning är trygga boendeförhållanden. Invånare som lever under osäkra boendeförhållanden erbjuds stöd av förvaltningens bolots och boskola erbjuds. För invånare som riskerar vräkning samhandlar förvaltningens vräkningsförebyggande team.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utredning och erbjudande om insatser utgår från den enskildes behov och den enskildes kön eller könsuttryck saknar betydelse för vad som erbjuds. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras och åtgärdas det. Det är betydligt fler män än kvinnor i stadsdelområdet som uppstår försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män och männen har i större utsträckning också långvariga bidragsbehov, denna bild speglar staden och landet i stort.

Vid ansökan gällande feriejobb för ungdomar är det fler flickor än pojkar som söker feriearbetsplats men de platser som erbjuds fördelas så lika som möjligt i antal flickor och pojkar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,1 %			1,1 %	2,7 %	2,7 %	VB 2021
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,04 %	1,17 %	0,92 %	1,06 %	1,5 %	1,5 %	VB 2021
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	60,71	37,5 %	70 %		80	Fastställs 2021	VB 2021
Analys							
Av 28 svarande har 17 upplevt ha fått förbättrad situation efter insatsen. Totalt 60,71%. Då indikatorn är ny kan ingen jämförelse göras med föregående år.							
Antal svarande är lågt, troligen pga att pandemin under enkätperioden medförde få fysiska möten då enkäten kunde delas ut. Det är svårt att analysera resultatet då det är fler kvinnor än män har deltagit i undersökningen.							
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,66 %	0,71 %	0,62 %	0,63 %	1 %	1,0 %	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	22 st	11 st	11 st	25 st	25 st	800 st	VB 2021
Analys Pandemin har påverkat både utbud och antal plaster för Stockholmsjobb. Förvaltningen har under den sista tertialen under året utökat samarbetet med Jobbtorg för att säkra tillsättning av Stockholmsjobb efter lättnader i restriktioner under pandemin.							
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	456			428	450 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	19			58	60 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Jobbtorg vuxna ansvarar för att tillhandahålla platser för Stockholmsjobb. Pandemin har påverkat både utbud och antal plaster. Förvaltningen har under den sista tertialen under året utökat samarbetet med jobbtorg för att säkra tillsättning av Stockholmsjobb efter lättnader i restriktioner under pandemin.							
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	130			137	140	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Förskolans verksamheter har ett planerat och strukturerat sätt att ta emot studenter från lärosäten som en del av förskolans kompetensförsörjningsplan och kompetensutvecklingen. Cirka 85 studenter har haft placering inom förskolan under 2021. Därtill kommer 11 platser inom social omsorg och 34 platser inom äldreomsorgen, vilket gör totalt 130 platser. Årsmålet om 140 platser därmed inte helt. Ny organisation och struktur för mottagande av studenter från SU (Stockholms universitet) har resulterat i att samarbetet sker med färre antal förskolor än tidigare. Inget motsvarande avtal om verksamhetsförlagd utbildning finns med Södertörns högskola. Däremot studerar en stor andel barnskötare vidare till förskollärare via Södertörns högskola. Dessa gör sin verksamhetsförlagda utbildning inom sin arbetsplats och räknas därav inte i statistiken.							
  Antal unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar som nåtts av uppsökande verksamhet och tagit del av arbetsmarknadsinsatser	41	33	8		41		VB 2021
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	394 st	194 st	200 st	369 st	400 st	9 000 st	VB 2021
Analys 62 ungdomar har erbjudits plats som de av olika skäl har tackat nej till. Det kan bero på att önskad plats eller tid inte har passat de ungas andra planer för sommaren. Några bortfall har även berott på sjukdom och psykisk ohälsa. Målet om att 400 ungdomar ska ha feriearbetat nås så när som på 6 ungdomar. På grund av pandemin har inga ungdomar kunnat erbjudas feriearbete inom gruppboende, äldreomsorg och förskola. Förvaltningen har använt de platser som arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tillhandahållit och har genomfört två egna projekt för att kompensera för bortfallet.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö är självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånare i behov av ekonomiskt bistånd ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser och vägledning mot arbete. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid.

Handläggningen på ekonomiskt bistånd utgår från rättssäkerhet, tillgänglighet och tydlig information. Felaktiga utbetalningar motverkas och minimeras genom att det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen. Den enskilde är medveten om vilka kontroller som görs i handläggningsprocessen och vilka konsekvenser det kan bli om man lämnar felaktiga uppgifter.

Barn i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen sker med ett tydligt barnperspektiv.

Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som förbereder dem för arbetslivet.

Unga utan gymnasieexamen, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen.

Nyanlända erbjuds samhällsvägledning med särskilt fokus på bostadsvägledning och ökar på så sätt sina förutsättningar att ordna med egen bostad.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet har uppnåtts.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Samverkan med Jobbtorg fungerar väl och arbetet med att stärka samverkan med Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet och näringslivet pågår i syfte att öka antalet individer som får arbete.

Antalet bidragshushåll har minskat under året. I november 2021 var antalet aktuella hushåll 273 färre jämfört med samma månad 2020. Andelen vuxna biståndstagare i relation till befolkningen är 1,04 %, en andel som ligger en bra bit under stadens snitt på 1,52 %. Andelen med långvarigt bidragstagande i relation till befolkningen har ökat marginellt under

året och ligger på 0,66 %, vilket är lågt i jämförelse med stadens 1,0 %. Andelen hushåll med barn har legat kvar på samma nivå, 1,1 %, under hela året och ligger lågt i jämförelse med stadens 2,5 %.

Situationen på den pandemipåverkade arbetsmarknaden har medfört att arbetslösheten har ökat i samhället i stort och möjligheterna till att komma ut i nytt arbete har kraftigt begränsats. I början av pandemin ökade antalet hushåll som sökte försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. Förvaltningen förstärkte då samarbetet med Jobbtorg och Jobbtorg Unga i syfte att matcha så många som möjligt mot arbete eller studier. I januari 2021 fanns 409 hushåll registrerade som biståndstagare utifrån arbetslöshet. I december hade antalet minskat till 288.

Förvaltningen har under pandemin anpassat bemanning och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet i handläggningen och att alla biståndstagare får det stöd och de insatser de behöver för att komma vidare i egen försörjning.

Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får alltid individuella insatser i samarbete med jobbtorgen och förvaltningens och stadens arbetsmarknadsåtgärder. I utredningar om rätt till försörjningsstöd används stadens bedömningsinstrument *Initial bedömning* (IB).

Personer som står långt från arbetsmarknaden får stöd i samverkan med arbetsförmedling, försäkringskassa och läkare. Vid behov och/eller önskemål kopplas förvaltningens budget- och skuldrådgivare in för stöd kring ekonomi, budget och eventuell ansökan om skuldsanering. Det finns möjlighet att få offentligt skyddat arbete (OSA) och Stockholmsjobb med olika former av anställningsstöd. Personer och familjer som lever i osäkra boendeförhållanden får stöd av bolots och boskola.

Avseende beroendedelens målgrupp har en tjänst som kombinerad arbeidskonsulent/case manager inrättats i syfte att korta vägen in på arbetsmarknaden för målgruppen som tar emot stöd att lämna missbruk. Insatsen har utvärderats och den visar goda resultat, flertalet brukare som har stått mycket långt ifrån arbetsmarknaden under flera år har kommit i sysselsättning och självförsörjning. Förvaltningen ser nu över möjligheten att utöka insatsen.

41 unga vuxna i åldern 20-29 år har under året nåtts av uppsökande verksamhet och tagit del av arbetsmarknadsinsatser. Inom förvaltningen finns ett fokus på arbetet med unga vuxna som står långt ifrån arbetsmarknaden. Syftet är att de ska närma sig arbetsmarknaden till exempel genom studier eller praktik i samhandling med Jobbtorg.

Ett samarbete med en förtroendeläkare har pågått under året. Läkaren bistår med underlag för ansökan om sjukersättning och tre invånare har erhållit bifall från försäkringskassan efter intyg från förtroendeläkaren. Socialsekreterarna är nöjda med samarbetet då de av läkaren får handledning i fortsatt planering mot självförsörjning för sjukskrivna brukare.

Barnkonsekvensanalyser genomförs vid avslagsbeslut i syfte att säkerställa att barnets behov beaktas och tillgodoses. Uppföljning av att barnkonsekvensanalyserna genomförs är en del av den interna kontrollen.

Antalet familjer med barn som ansöker om ekonomiskt bistånd ligger fortsatt på en låg nivå.

Feriearbete

Tillgången till feriearbetsplatser i verksamhet i egen regi har påverkats med anledning av att

den pågående pandemin har gjort att arbetsplatser inom vård, omsorg och förskola inte har tagit emot feriearbetare under 2021. Förvaltningen har använt de platser som har erhållits via arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen samt har genomfört de två projekten "tryggt och trivsamt torg" under sommaren. Förvaltningen erbjöd även platser under jullet. Trots de utmaningar som pandemin har medfört överträffas målet om att erbjuda 450 feriearbetsplatser.

Samhällsinformation till nyanlända

Förvaltningens samhällsvägledare har fortsatt arbetet med att vägleda målgruppen nyanlända i stadsdelsområdet, både individuellt och i öppna grupper. På medborgarkontoret i Älvsjö finns information och stöd genom samhällsvägledning samt tillgång till datorer och bibliotek. Medborgarkontorets stöd till nyanlända har haft fokus på samhällsvägledning vid inflytt till stadsdelsområdet. Under året har en ung, nyanländ person arbetat som IT-värd på medborgarkontoret. Besöksräkning har införts och möjligheten att undersöka nöjdheten bland besökare på medborgarkontoret har utretts.

Samverkan i arbetet med nyanlända har pågått i ett nätverk där medarbetare från förvaltningen och representanter från civilsamhället har deltagit. Samhällsvägledarna deltar även i arbetsmarknadsförvaltningens stadsövergripande nätverk för arbete med nyanlända.

Nyanlända har också tillgång till kompletterande samhällsvägledning i samarbete med SHIS. Insatsen vänder sig riktat till de familjer och enskilda vars maximala boendetid löper ut kommande år. De goda erfarenheter som kommit från detta arbete har utnyttat i ett projekt för vidare utvecklingsarbete tillsammans med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. Projektet är pågående och syftar till att aktivera civilsamhället i integrationsarbetet med nyanlända som ett komplement till stadens egna insatser.

Enheten för ekonomiskt bistånd och beroendefrågor har prioriterat arbetet med bostadsvägledning. Två samhällsvägledare på enheten har tät samverkan med både SHIS och medborgarkontoret i Älvsjö. Behovet är stort och samarbetet med Boskolan har förstärkts. Det är en utmaning blir att anpassa bostadsvägledningen till ändrade förutsättningar när boendetiden är högst två år i stället för fem år.

Vid genomgångsboendet på Personnevägen har inflyttning skett och samtliga 54 lägenheter är uthyrda. De flesta som har flyttat in på Personnevägen är kvotflyktingar som har hänvisats direkt till stadsdelen och som är i behov av mycket stöd och påverkar antalet hushåll i behov av ekonomiskt bistånd. Medborgarkontorets samhällsvägledare har ett pågående samarbete med SHIS och har besökt boendet för att underlätta kontakt och samarbete.

Arbete för ökad jämställdhet

Det är fortsatt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppbär försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män. Det är också män som i högre utsträckning har långvariga bidragsbehov, en bild som ser likadan ut både i staden och på nationell nivå. Att män i högre grad än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. De platser för Stockholmsjobb och feriearbete som erbjöds under året fördelades platserna jämnt mellan kvinnor och män.

Barns rättigheter

Förvaltningen arbetar utifrån en implementeringsplan för barnrättsarbete. Planen utgår från tre valda artiklar i barnkonventionen:

- Artikel 3 - Barnets bästa skall komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn
- Artikel 6 - Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Artikel 12 - Barn skall utifrån ålder och mognad, få information, bli hörda och vara delaktiga i frågor som berör dem

Barnrättsperspektivet är inarbetat i utredningar och insatser som riktas till vuxna med barn i hushållet. Förvaltningens kontinuerliga arbete med barns rätt har drivits och följts upp av förvaltningens barnrättssamordnare. På varje enhet finns barnombud. De konkreta metoder och arbetssätt som ingår i planen är hämtade från socialförvaltningens stödmaterial.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I stadsdelsnämndens verksamhetsplan för 2021 togs flera aktiviteter fram kopplade till de fokusområden som *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023* anger. Samtliga dessa aktiviteter har påbörjats under året, med viss pandemipåverkan. Förvaltningen har särskilt uppmärksammat fokusområdet rätten till arbete och försörjning. Detta har tagits uttryck i att förvaltningen som arbetsgivare strävar efter att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna anställas och i det utvecklingsarbetet som bedrivs inom dagliga verksamheter och sysselsättningsverksamheter där verksamheterna uppmärksammar brukarnas möjligheter att närma sig arbetsmarknaden.

Samverkan med Jobbtorg fungerar väl och arbetet med att stärka samverkan med Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet och näringslivet pågår i syfte att öka antalet invånare som får arbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	100 %			100 %	100 %		VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 De dagliga verksamheterna och sysselsättningsverksamheterna samt boenden förstärker arbetet med att ge brukare och deltagare stöd att komma ut på arbetsmarknaden.	2020-01-01	2021-12-31	
 Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad ska med anledning av pandemin och dess ekonomiska konsekvenser genomföra en analys av förändrad målgrupp och dess behov. Underlaget ska syfta till att anpassa och utveckla arbetsmetoder mot egen försörjning.	2021-01-01	2021-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Medborgarkontoret ska i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen ta emot en ung, nyanländ person som IT-värd.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Medborgarkontoret ska tillsammans med SHIS Bostäder utveckla samarbetet med genomgångsbostäder för nyanlända.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Medborgarkontoret ska undersöka möjligheten att införa besöksräkning.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Medborgarkontoret ska utveckla samarbetet med civilsamhället.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Verksamheterna fortsätter sitt mottagande av praktikanter från jobbtorgen. Antalet tillhandahållna praktikplatser följs upp i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till målet genom att arbeta för att Hägersten-Älvsjö ska vara trygg, med attraktiva och välsköta parker.

Särskilda insatser i trygghetsarbetet

Trots att pandemin har inneburit vissa begränsningar har förvaltningen fortsatt sitt trygghetsarbete. En ny gemensam samverkansöverenskommelse med lokalpolisområdena Skärholmen och Globen har tagits fram. I Älvsjö-Solberga har platssamverkan för hela området startat och i Fruängen-Västertorp-Hägerstensåsen samt Liljeholmen fortsätter platssamverkan. Deltagare har varit fastighetsägare, trafikkontoret, kommunpolisen, lokalt näringsliv och andra verksamhetsutövare. Arbetet har gett en bättre lägesbild, samordning av åtgärder och underlättat identifieringen av vilken aktör som har rådighet över en åtgärd. Flera trygghetsvandringar har genomförts.

Årets trygghetsinvesteringar har genomförts med bland annat ny belysning på flera platser och ett nytt utegym i Västberga. I Fruängen har ett utegym anlagts i trygghets syfte med nämndens egna medel. I Älvsjö och Liljeholmen har feriearbetare ordnat sommartorg med trivsel- och trygghetsaktiviteter.

Krisledningsgruppen har genomfört en större krisledningsövning och har infört verktyget CoSafe för mer effektivt agerande vid kriser. En arbetsgrupp för stadsmiljö- och trygghetsfrågor har inrättats av stadsdelsnämnden.

Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism (VBE)

Handlingsplanen har uppdaterats och förvaltningen har arbetat med de olika aktiviteterna. Insatser för att öka medvetenheten i demokratifrågor, samt att förebygga utanförskap, våld

och annan kriminalitet har skett i det löpande arbetet på mötesplatser för unga. Under 2021 har möjligheten att genomföra fältassistenternas skolprogram varit begränsade. I stadsdelsområdets samverkansgrupper med olika aktörer såsom skola, polis med flera har frågan om VBE lyfts och rutinerna följts. Förvaltningen har följt upp skadegörelse och klotter som är kopplat till VBE. Under året har det varit några enstaka händelser med orosanmälningar och klotter kopplat till VBE. Medarbetarna har uppmanats att genomföra den webbaserade grundutbildningen om VBE.

Stadsmiljö

Parkskötseln har fokuserat på att följa upp entreprenaden och hantera det stora antalet parkbesökare genom utökad städning, fler sommaroaletter och nya utegym. Lekparken Blomsterdalen liksom Långsjöbadet, Bergtorpskärret och Krausparken har öppnat upp efter upprustningar. Trekantens badplats har utökats. I Örby slottspark har dagvattenåtgärder påbörjats, och i Långbro park har arbetet med en gemensamhetsodling startat. Ytterligare parker där upprustning pågår är Prästgårdsparken, Teaterparken och Vippan.

Arbete för ökad jämställdhet

Kvinnor upplever större otrygghet i offentlig miljö än män, och avstår i högre utsträckning från att till exempel gå ut på kvällen, eller röra sig på glest befolkade platser. Parker som är städade och väl underhållna upplevs trivsammare och får fler besökare, vilket bidrar till tryggheten. Årets trygghetsinsatser i parker, som till exempel bättre belysning på vissa platser i Fruängen, Västertorp, Älvsjö och Gröndal, bidrar också till att fler vill promenera där.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	81 %	84 %	79 %		79 %	79 %	2021
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld					80 %	-	2021
Analys Stockholmsenkäten genomförs vartannat år, ej 2021.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	65 %	64 %	66 %		73 %	73 %	2021
Analys Resultatet för Hägersten-Älvsjö ligger på samma nivå som genomsnittet i staden (64%). Fler besökare i parkerna under pandemin innebär mer nedskräpning, vilket förvaltningen mött upp med mer städning under sommaren. Under 2022 kommer ytterligare städkampanjer att riktas till invånarna och den extra städningen att fortsätta. Förvaltningen arbetar även vidare med entreprenaduppföljningen enligt den fastställda planen.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	65 %	62 %	69 %		73 %	73 %	2021
Analys Resultatet ligger på samma nivå som genomsnittet i staden (65%). Förvaltningen arbetar vidare med entreprenaduppföljningen enligt den fastställda planen.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	88 %	88 %	89 %		80 %	Tas fram av nämnd	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska, med stöd av kommunstyrelsen, utreda möjligheterna att i lämplig stadsdel initiera ett pilotprojekt för att möjliggöra för näringslivet och civilsamhället att bidra till stadsmiljöverksamheten	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Nämnden har inte kallats till samverkan rörande detta.			

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö är ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Upplevelsen av trygghet hos invånarna har ökat.
 Invånarnas nöjdhet med städning och skötsel av parker har ökat.
 Förvaltningen har höjt kompetensen i krishantering.
 Tillgängligheten i stadsdelsområdets parker har ökat.

Analys

Trygghet

Trygghetsarbetet har fortsatt under året trots vissa svårigheter till följd av pandemin. Stadsdelsnämnden, lokalpolisområde Skärholmen respektive Globen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret tecknade i början av 2021 en ny lokal samverkansöverenskommelse och har därefter arbetat i enlighet med den. Förvaltningen har även inrättat en tvärpolitisk grupp för trygghet och utemiljö i syfte att förbättra informationsflödet mellan förvaltning och nämnd.

I området Älvsjö C - Solberga har förvaltningen etablerat en övergripande platssamverkan med alla fastighetsägare och andra intressenter i området. Två trygghetsvandringar har genomförts vilka resulterat i flera åtgärder, bland annat beskärning av skymmande träd och buskage, förbättrad belysning och utplacering av blomsterurnor. Vid Älvsjö station har SL utökat kameraövervakningen.

I Liljeholmen respektive Marievik har trygghetsvandringar genomförts tillsammans med trafikkontoret och fastighetsägare i syfte att genomföra åtgärder för ökad trygghet och trivsel. I platssamverkan Fruängen-Västertorp-Hägerstensåsen har förvaltningen genomfört ett arbete tillsammans med Sisab för att minska skadegörelse i samband med att ungdomar vistas på förskolegårdar.

Under året har ytterligare parter anslutit till platssamverkan. Varje område med platssamverkan har även startat en egen Whatsapp-grupp för snabb och enkel kommunikation mellan dem som arbetar i fält med att förebygga brott. *Team Samhandling* har genomfört kring grupper av ungdomar där förvaltningen bedriver platssamverkan. Förvaltningen har även genomfört trygghetsskapande samverkan på andra platser utifrån behov, till exempel i Västberga och Axelsberg.

Platsaktivering

Under hela sommaren genomförde stadsdelsförvaltningen uppskattade trivsel- och trygghetsinsatser i form av sommartorg på Älvsjö torg och Liljeholmstorget. På respektive plats fanns det ett team på åtta sommarjobbare och en handledare som under nio veckor gjorde trivselinsatser som att hålla rent och snyggt, samt arrangerade aktiviteter för barn. Syftet var att bidra till trygghet på torgen, och samtidigt få kontakt med lokala aktörer och allmänhet. Utöver det bjöd förvaltningen in gäster i form av lokalpolisen, lokala föreningar och egna verksamheter.

Före jul ordnade förvaltningen tillsammans med kyrkan en aktivitet med trygghetsdialog på Liljeholmstorget där trafikkontoret etablerat ett så kallat vintertorg. Under hösten deltog förvaltningen även på Västertorps marknad och svarade på besökarnas frågor om bland annat trygghet.

Trygghetsinvesteringar

Samtliga beviljade trygghetsinvesteringar har genomförts. Elektraparken i Västberga har fått ett nytt utegym med belysning. En lekplats vid Störtloppsvägen i Västertorp och en gångväg vid Sannadalsparken i Gröndal har fått belysning. I Fruängen har en mörk genväg från Mälarhöjdens IP mot centrum blivit asfalterad och fått belysning. Sjörörvarparken-Prästgårdsparken vid Älvsjö centrum har fått ny belysning i samband med den pågående upprustningen där. I Solberga har två gångtunnlar fått snygga och tåliga paneler med motiv som målats av skolbarn. I Örby slottspark har trafikkontoret satt upp parkbelysning. Investeringarnas effekter följs upp inom platssamverkan.

Kris- och katastrofledning

Förvaltningens krisledningsgrupp genomförde en krisledningsövning i juni, utifrån scenariot av en större brand i området. Förvaltningen har utvärderat övningen samt erfarenheterna från krishantering av Covid-19 i en workshop tillsammans med en extern konsult. Resultaten har sammanställts i en erfarenhetsrapport med åtgärdsförslag. Dessa kommer att ligga till grund för en revidering av krisledningsplanen. Den lokala krissamverkansgruppen i stadsdelsområdet, där bland annat brandförsvaret, polisen, regionen och kyrkan ingår, har haft en mindre skrivbordsövning och förvaltningen har fortsatt att utveckla arbetet med krissamverkansgruppen. Förvaltningen har tagit fram rutiner för bombhot och andra svåra situationer. Ett nytt verktyg för kriskommunikation, Cosafe, har införts i syfte att kunna agera mer effektivt vid kriser. Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism har uppdaterats.

Parkskötsel

Parkentreprenaden har följts upp i enlighet med den rutin som beslutats av nämnden. Stadsdelsnämnden ansvarar för snöröjning på parkvägar, och under vintern 2020/2021 har arbetet fungerat i stort sett bra. Kontroll av vårstädningen i maj visade att avtalet följts.

Kontroll av höststädningen genomfördes i november. I Älvsjö var statusen bra medan Hägersten och Liljeholmen fick en del anmärkningar.

Under januari-februari 2021 var vädret tillräckligt kallt för att förvaltningen skulle kunna spola isbanor på 12 mindre bollplaner, vilket blev mycket uppskattat. Vinterns slyröjning genomfördes i början och slutet av året i bostadsnära naturmark. Slyröjning genomförs under den period på året då fåglarna inte har häckningstid.

Under våren genomfördes dels föreningsstädning och dels Håll Sverige Rents städkampanj med skolor och förskolor. Eftersom stadens parker har fler besökare än vanligt under pandemin blir det också mer skräp. Under sommaren utökade förvaltningen entreprenörens städning i populära parker, och vid strandbaden har städning skett två gånger per dag. Efter att de extra städinsatserna sattes in minskade felanmälningarna gällande nedskräpning, men kostnaderna för den extra städningen var höga. 18 sommartoaletter har varit utplacerade i parker och vid badplatser under säsongen. 5 av dessa toaletter var handikappanpassade. Inga av de officiella badplatserna i stadsdelsområdet har haft för höga bakteriehalter under badsäsongen. I maj utfärdade miljöförvaltningen avrådan från bad efter kraftiga regn, men det kunde hävas efter kontroll. I Långsjön inträffade måttlig algblomning i augusti vilket föranledde avrådan från bad.

I Älvsjöskogens naturreservat har slyuppslag av asp runt Röda stugan vid Korkskruben tagits bort. En stor gammal ek föll över en elledning i motionsspåret i början av året. Eken sågades upp och lämnades i skogen som död ved för att gynna den biologiska mångfalden. Även extra slyröjning gjordes under vintern för att gynna den biologiska mångfalden. Skyfallet i maj medförde omfattande skador på motionsspåren som delvis regnade bort och behövde repareras. Skogen har många besökare året om och en bajamaja som placerades vid huvudentrén under sommaren fick stå kvar även under hösten och vintern.

I Solbergaskogen föll en stor tall över en parkväg i början av året. Därefter gjordes en översyn av träd utmed parkstråken i skogen och riskträd togs ned. I slutet av året fick Solbergaskogen nya informationsskyltar om natur- och kulturvärden. De har tagits fram i samarbete med exploateringskontoret och stadsmuseet.

Förvaltningens pump track (bana för BMX-cykling m.m.), som sätts ut på olika platser varje sommarsäsong, placerades i Elektraparken i Västberga under 2021. Inga klagomål kom in på placeringen och banan blev inte utsatt för skadegörelse, vilket har hänt tidigare år. Till vintersäsongen sattes prydnadsbelysning upp i Svandammsparken och i Älvsjö centrum och vinterbelysning tändes i Trekantsparken, Solbrännan och Örby slottsplan. På lucia tändes marschaller i flera rondeller i stadsdelsområdet.

Parkinvesteringar

Lekparken Blomsterdalen i Årstadal öppnade på nytt i juni efter att ha genomgått en större upprustning av gångvägar, trappor, lek och möblering. Ytskikten och dräneringen har förbättrats för att ytorna inte ska översvämmas och bli leriga. I Fruängen har ett nytt stort utegym byggts intill bollplanen vid Fruängen skola. Det stod klart i maj och fick omedelbart många besökare. I Lugnets parklek har ett tak byggts över grillplatsen.

Upprustningen av Långsjöbadet avslutades med att badet fick en färdig gräsmatta i maj och alla ytor kunde öppnas upp för badets besökare i början av juli. Där finns nu även en ny grillplats som är mer tillgänglig än den tidigare. En utredning har gjorts för att se om det är lämpligt att utöka badstranden vid Långsjöbadet. Förvaltningen har samrått med miljöförvaltningen vilka bland annat hänvisar till handlingsplanen för biologisk mångfald som pekar ut stränder som en av flera strategiskt viktiga miljöer och anger att naturliga strandmiljöer och deras ekologiska funktioner ska värnas från olika former av ingrepp. Det lokala åtgärdsprogrammet för Långsjön lyfter fram bristen på naturliga stränder runt Långsjön, där drygt 70 procent av marken runt sjön är anlagd med villatomter. En föreslagen åtgärd är att staden kan arbeta med att höja medvetandet om Långsjöns ekologi hos enskilda strandtomtagare och vad de kan göra för att förbättra förutsättningarna för djur- och växtlivet. Förvaltningen bedömer att det inte ligger i linje med dessa program anlägga en ny sandstrand vid Långsjöbadet. Istället vill förvaltningen komplettera badplatsen med ytterligare en brygga.

Sjön Trekanten har betydligt högre andel naturstränder. Därför kunde sandstranden vid Trekantsbadet breddas något inför badsäsongen, vilket blev uppskattat. Övriga projekt som skulle delfinansieras med medel från *Stockholm vid vattnet* kunde inte genomföras under året eftersom utrymmet inom de egna investeringsmedlen minskade när projekten Bergtorpskärrer och Långsjöbadet fördrades.

I Långbroparken har förvaltningen i samarbete med föreningen Långbro trädgårdar tagit fram ett förslag till gemensamhetsodling intill Långbro värdshus. Förslaget presenterades under sommaren på webben samt på plats i parken. Under hösten startade genomförandet men alla parkinvesteringar för året i projektet har inte kunnat nyttjas. Istället flyttades medel till reinvesteringar av parkvägar vid Gimmerstavägen och Sjöhagsvägen, i dialog med trafikkontoret. Därutöver har en gångväg i Örnberg renoverats och fått ny ytbeläggning.

För Örby slottspark har nämnden fått medel för upprustning av gångar och planteringar. Dessa omprioriterades i tertialrapport 2 för att istället användas för renovering av växtbäddar för parkens träd. Det är nödvändigt för att förbättra dagvattenhanteringen i parken. Arbetet kunde påbörjas först i slutet av året och kommer att fortsätta under 2022. Nämnden begär ombudgetering av de medel som inte har upparbetats.

I Kerstin Hesselgrens park i Fruängen har ombyggnaden av plaskdammen i Vippan fortsatt. Syftet är att förbättra vattenkvaliteten genom att ta bort berg i dagen och tillgänglighetsanpassa den med två nya trappor med handledare och en rullstolsanpassad toalett i anslutning till pumphuset. Plaskdammen kommer att bli klar till maj 2022. Resten av lekparken ska rustas upp hösten 2022. Krausparken i Mälarhöjden har rustats upp och etapp 1 är klar med renoverad gångväg, gräsytor, nya träd, utegym, bouleplan och en liten scen. Utegygmet är anpassat för att även fungera för äldre. Det är framtaget i samarbete med pensionärsrådet samt med organisationer som arbetar med äldres hälsa, efter ett medborgarförslag. Parken Bergtorpskärrer i Älvsjö har också öppnat. Där finns nu en upprustad lekplats, nya gräsytor och planteringar, samt en dagvattendamm med belysta gångbroar. I Vinterviken öppnade en ny skejtramp i början av året.

Älvsjöskogens motionsspår har kompletterats med nya träningsredskap vid både det större och det mindre utegymmet. Belysningen på hela motionsspåret har bytts ut till led-armaturer

för att både spara energi och minska behovet av lampbyten. Vid Safirgränd i Solberga utfördes arbete i början av 2021 med att gräva ner en stenkista på parkmark för att minska översvämningensrisken.

Exploateringskontoret har startat upprustningen av Prästgårdsparken/Sjörövarparken vid Älvsjö centrum. Arbetet beräknas vara klart till sommaren 2022. Upprustningen av Teaterparken på Hägerstensåsen påbörjades också under ledning av exploateringskontoret.

Parkinvesteringar som finansierats med trygghetsmedel redovisas under rubriken Trygghetsinvesteringar ovan. Åtgärder för att öka den biologiska mångfalden redovisas under mål 2.5.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen följer upp parkentreprenaden i enlighet med den rutin som nämnden antog under 2020.	2021-01-01	2022-12-31	
 Förvaltningen inrättar en tvärpolitisk grupp för trygghet och utemiljö i syfte att förbättra informationsflödet mellan förvaltning och nämnd.	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska anlägga ett utegym för äldre i Krausparken	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska anlägga ett utegym i Elektraparken	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en krisledningsövning.	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra informationsinsatser för att förebygga brandolyckor i hemmet för hemtjänstens brukare.	2020-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska introducera verktyget Cosafe för effektivare krisledning.	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska rusta upp Kerstin Hesselgrens park i Fruängen.	2021-01-01	2022-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla arbetssätt för ökad delaktighet och ökat inflytande för nämndens råd, att råden är med tidigt i planerings- och beslutsprocessen i viktiga frågor som rör de målgrupper som råden representerar.	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska vid upprustning av parker öka tillgängligheten.	2021-01-01	2022-12-31	
 Förvaltningen utreder i samverkan med miljöförvaltningen möjligheten att utöka strandbadet vid Långsjöbadet.	2021-01-01	2021-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska samverka med lokalt näringsliv, civilsamhället, polis, stadens berörda nämnder och bolagsstyrelser samt andra relevanta aktörer genom platssamverkan.	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige med underliggande nämndmål uppnås.

Merparten av stadsdelens barn i åldrarna 3-5 år går i förskola, cirka 98 procent. Alla sökande

erbjuds barnomsorg inom garantitiden. Sedan pandemiutbrottet i februari 2020 är förskolans arbete anpassat till gällande riktlinjer.

Under flera år har trenden i stadsdelen varit att färre barn är inskrivna på hösten för att sedan öka från januari till mars med flest antal barn i april. Trenden fortsatte under året men med ett betydligt lägre utgångsläge. Vid mätning i oktober 2021 fanns det 5 356 barn inskrivna i stadsdelens 84 kommunala förskolor, vilket är en minskning med 448 barn jämfört med mättillfälle i december 2020.

SWECO:s befolkningsprognos för 2020 visade på en förändring i antal barn i förskoleålder i stadsdelen. Den negativa trenden förstärktes 2021 med ytterligare barntapp än det prognostiserade, som förmodas delvis vara en indirekt konsekvens av Covid-19 pandemin.

Det kraftigt minskade barnantalet föranledde ett behov av att förstärka de löpande åtgärderna, både på kort och lång sikt, för att anpassa antalet förskoleplatser till efterfrågan. Samma trend med minskat barnantal har varit märkbar i flera förvaltningar.

Förskoleavdelningen har under året drivit flera övergripande utvecklingsarbeten som ska bidra till likvärdiga förskolor och ökad kvalitet. Fokus har legat på att revidera och implementera arbetssätt och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet samt kompetensförsörjning, kommunikation, arbetssätt och metoder för säker förskola och likvärdiga lärmiljöer. Utvecklingsenheten har samordnat pågående utvecklingsarbeten och genomfört dessa tillsammans med förskoleenheterna. Resursenhetens team har använts kontinuerligt av enheterna för handledning och fortbildning.

Uppföljning av introduktionsförskola

Förvaltningens introduktionsförskola har fortsatt kontinuerligt uppsökande arbete riktat till nyanlända föräldrar. På grund av pandemin har verksamheten med familjerna förlagts utomhus i stort sett hela tiden sedan starten december 2019. SFI undervisning har erbjudits förlöpande i ett mindre sammanhang inomhus. Tack vare det uppsökande arbetet samt samarbetet med bovärdar vid boendet på Personnevägen har en ökning av antal besök inom verksamheten och även på SFI undervisningen noterats under året.

De samverkansformer gällande de nyanlända familjerna som påbörjas under året med både externa och interna aktörer i ledning av stadsdelens samordnare har fortgått med kontinuerliga möten månadsvis. Detta har gett en tydligare bild över respektive ansvarsområde i arbetet med familjerna. Samarbete har utvecklats med flera nya aktörer som SYV jobbtorg unga, nätverk för samordning av nyanlända samt språknätverk i Stockholms stad.

Arbetet har bidragit till att föräldrar fått kunskap och information om samhället. Föräldrar har uttryckt att de utvecklat sina språkkunskaper och sitt sociala nätverk. Verksamheten har fungerat som en sluss och introduktion till förskolan, bidragit till att föräldrar /barn har fått en bredare kunskap samt erfarenhet av en pedagogisk verksamhet.

I snitt har 8-10 barnfamiljer per månad besökt introduktionsförskolan sedan starten i december 2019. De besökande barnen har till stor del fortsatt till att skrivas in i ordinarie verksamhet, dock finns ingen exakt statistik i dagsläget.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det är möjligt att ta fram könsuppdelad statistik analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras även detta.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

På en av stadsdelens förskolor har undervisning bedrivits på finska på en av avdelningarna. Alla pedagoger i den gruppen är finsktalande. I den språkinventering som genomförs årligen i stadsdelens förskolor har två barn med samiska och två barn med meänkieli som identitetsspråk identifierats. Ingen av dem familjerna har efterfrågat förskola på aktuella förvaltningsspråk. Årets språkinventering har även visat att förskoleverksamheten har inga medarbetare som talar några andra minoritetsspråk utöver finska.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	40,7 %	2,7 %	38 %	38,6 %	33 %	33 %	VB 2021
Analys	Årsmålet nås, med fortsatt hög andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda. Variationen mellan enheterna är från 30,6% till 46,6%. Enheterna som inte når målet har förskollärare i alla barngrupper, dock arbetar flertalet av de deltid, vilket påverkar utfallet. Andra påverkande faktorer är föräldradedigheter eller pågående rekryteringar.						
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	85 %	84 %	87 %	89 %	88 %	88 %	2021
Analys	Måluppfyllelsen är 96,5 %, jämfört med föregående års 98,8%. Index för det sammanfattande omdömet där nöjdhet, trygghet och rekommendation ingår ligger oförändrat på 87% år 2020 och 2021. Omställningen av verksamheten som pandemin har medfört har påverkat vårdnadshavares möjlighet till insyn och kommunikation, vilket enheterna beskriver som den vanligaste orsaken till resultatet. Detta framkommer även i förskoleundersökningens öppna svar. Analysen föranleder att förskolan fortsätter utveckla arbetet med kommunikation och vårdnadshavares möjligheter till insyn i verksamheten under kommande budgetår.						
  Antal barn per grupp	15,9 barn/avd.			16,5 barn/avd.	16	16	VB 2021
Analys	Målet om genomsnitt 16 barn i barngrupperna nås. Trenden med en högre efterfrågan på platser under vårterminen och en minskning under höstterminen har hållit i sig under 2021, vilket syns i jämförelsen med tertialrapport 1, då periodens utfall var 17,2.						
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9 st			5,3 st	4,9	4,9	VB 2021
Analys	Målet om i genomsnitt 4,9 barn per medarbetare nås. Variationen är mellan 4,7 och 5,8 barn per medarbetare, tack vare organisationen med fler barn i äldre barnsgrupperna och färre i yngre barnsgrupperna. Enheterna beskriver arbetssätt som innebär att barnen delas in i mindre barngrupper under dagen vilket innebär att det faktiska antalet barn per medarbetare oftast är under KF:s mål.						
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6			3,5	3,6	3,6	2021

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av underlagen till förskolerapporten för att säkerställa och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet	2021-01-01	2021-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2021-01-01	2021-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen	2021-01-01	2021-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldralediga	2021-01-01	2021-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2021-01-01	2021-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats. Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll. Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet har uppnåtts. Förskoleenheterna har fortsatt utveckla sina arbetssätt och uppföljningsmetoder för att säkra att arbetet med barnkonventionen integreras i undervisningen och synliggörs i utbildningens innehåll via utbildnings- och undervisningsplaner. Arbetet med aktiva åtgärder har aktualiserats och integreras i det systematiska kvalitetsarbetet. Kompetenshöjande insatser har skett på enheternas egna pedagogforum samt övergripande för hela verksamheten.

Det pedagogiska innehållet har utgått från identifierade områden barnen visat intresse för. Barnen har i hög grad blivit delaktiga via projektarbeten, material och böcker som behandlar ämnet. Effekterna av arbetet ser olika ut i olika barngrupper och är som tydligast i äldre barnsgrupperna där kopplingarna till konventionen har synliggjorts i samspråk med barnen.

Den övergripande kompetensutvecklingsstrategin kring högläsning och digitala verktyg i undervisningen har gett resultat. Utvecklingsarbete kring språkmiljöer och högläsning har präglat enheternas arbete under senare delen av året. Tydliga spår av arbetet syns på förskolorna och beskrivs i enheternas utvärderingar.

Det främjande arbetet gällande barn i behov av särskilt stöd har varit i fokus på flera enheter. Resursenheten har via förinspelade föreläsningar, handledning och stöddokument stöttat enheterna i det främjande och förebyggande arbetet för alla barn rätt till utbildning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska i samarbete med förskoleenheterna revidera underlagen för stadens språkprogram	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina arbetsätt med barnkonventionen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens introduktionsförskola ska arbeta uppsökande riktat till nyanlända föräldrar	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens resursenhet på förskoleavdelningen ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling om barn i behov av särskilt stöd i syfte att stärka alla barns möjligheter att utvecklas utifrån sin egen förmåga	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn möter likvärdiga lärmiljöer utformade utifrån intentionerna i läroplanen. Alla barn är fysiskt aktiva utifrån sina förutsättningar, i utmanande och varierande miljöer. Alla barn utmanas i sin användning av digitala verktyg i lärandet.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet har uppnåtts. Förskolorna har i sitt arbete för att uppnå de förväntade resultaten utgått från stadsdelens gemensamma strategier och ställningstaganden.

- Ställningstagande för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer
- Strategi för rörelse och fysisk aktivitet
- Pedagogiska ställningstaganden för digitala verktyg

22 av stadsdelens 84 förskolor har deltagit i Rörelsestudien som Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) samt Region Stockholm samverkat kring. Resultat av studien inväntas i början av 2022 och kommer tas med i det fortsatta arbetet med rörelse samt kopplas till arbetet med matstrategin och fortbildning för kockar.

Ställningstaganden för digitala verktyg i undervisningen implementerades på olika sätt på alla

förskoleenheter. Cirka 45 % av medarbetarna, motsvarande 480 personer, deltog under hösten i kompetensutveckling via Medioteket, kopplad till innehållet i förskolans digitala lådorna och ställningstaganden. Effekterna har syns på många förskolor, pedagogerna har utvecklat lärmiljöerna samt mer medvetet berikat och fördjupat undervisningen med hjälp av digitala verktyg. Barnen har utmanats i sin användning av verktygen i och med att pedagogernas kompetens har höjts.

Gemensamma ställningstaganden för tillgängliga och likvärdiga lärmiljöer togs fram och började delvis implementeras på enheterna. Innehållet konkretiserar vad lärmiljöer av hög kvalitet innebär samt erbjuder reflektionsfrågor till stöd för arbetslagen i utformandet av lärmiljöer. Parallellt deltog samtliga medarbetare i kompetensutveckling kring högläsning under hösten. Detta resulterade i att många arbetslag fokuserade på att utveckla sina läsmiljöer med stöd i ställningstaganden och högläsningprojektet.

Sammantaget beskriver enheterna hur de olika utvecklingsområdena har vävts samman i konkreta åtgärder som har kommit barnen till gagn. Det är tydligt att likvärdig förskola av hög kvalitet är målet för alla insatser, samt att gemensamt framtagna strategidokument och ställningstaganden utgör viktigt stöd för detta arbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,7			3,6	3,6		2021
Analys							
  Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden	89	89	90	91	90		2021
Analys							
Periodens utfall ligger på 89% vilket är en procentenhet under årsmålet 90%. Under pandemin har vårdnadshavares möjligheter till insyn i verksamheten påverkats vilket bedöms ha inverkat på resultatet i förskoleundersökningen som helhet och arbetet med normer i värden i synnerhet.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska stärka rektorer i deras kommunikation med vårdnadshavare och medarbetare	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna implementera ställningstaganden för digitala verktyg i sina verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma och implementera ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2020-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja lärmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts under året då underliggande nämndmål uppnåtts. Vad gäller årsmålen har 13 indikatorer uppnåtts helt och tre har delvis uppnåtts. Tre mål har inte uppnåtts.

Individ- och familjeomsorg

Stadsdelsförvaltningen bedriver en jämlik och rättssäker individ- och familjeomsorg. De som behöver insatser, får företrädesvis stöd i ett tidigt skede utifrån kunskapsbaserade metoder. Samverkan sker med olika aktörer utifrån målgruppens behov där samordnad individuell plan (SIP) är ett viktigt verktyg vid insatser från social omsorg och hälso- och sjukvård.

Vuxna invånare med substans- och/eller ett spelmissbruk erbjuds utifrån sina egna förutsättningar och motivation, en kvalitativ behandling och rehabilitering. Invånare med osäkra boendeförhållanden får rådgivning samt möjlighet till stöd av bolots och deltagande i boskola. Personer som riskerar att avhysas fångas upp genom det vräkningsförebyggande arbetet. Förvaltningens övergripande samhandlingsteam arbetar gemensamt kring invånare som riskerar att bli hemlösa. Förvaltningen tillhandahåller dessutom en lättillgänglig budget- och skuldrådgivning.

Vuxna och barn som blivit utsatta för våld i nära relationer eller personer som utövar våld i nära relationer erbjuds stöd hos Relationsvårdscentrum sydväst (RVC).

Personer med stöd från socialpsykiatri får stöd att nå arbetsmarknaden.

Omsorg om funktionshindrade

Personer med stöd och service utifrån sin funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och jämlik. Förvaltningens utförarverksamheter ger insatser av god kvalitet, med hög grad av självbestämmande och delaktighet.

Öppen verksamhet för barn och ungdomar

Parklekar, mötesplatser, ungdomsmottagning samt den uppsökande och förebyggande fältverksamheten är anpassad efter barn och ungdomars behov och levnadsmönster. Arbetet har utvecklats i dialog med målgruppen. Verksamheterna jobbar för att ge ungdomar stöd i att avstå från tobak, alkohol, droger och antisocialt beteende. I verksamheterna får unga HBTQ-personer stöd och unga med funktionsvariation erbjuds fritidsverksamhet. Centralt i arbetet är

samarbetet med andra kring målgruppen - inom stadsdelsförvaltningen och stadsdelsområdet, med vårdnadshavare, med grund- och gymnasieskolor och polis.

Samverkan

- *Lokal handlingsplan och samordning för att minska risken för att barn unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet*

Den lokala handlingsplanen som finns framtagen och går i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Uppföljningen som gjorts av genomförda aktiviteter, visar att så gott som samtliga insatser har påbörjats eller genomförts under året. En revidering har påbörjats och beräknas bli klar första kvartalet 2022.

Personal från förvaltningen deltar på lokala gemensamma utsättningar som polisen håller i. En lokal samordnarfunktion som tillhör socialtjänstens myndighetsutövning sitter placerad på de två lokalpolisområden som ligger inom stadsdelens upptagningsområde. Syftet är att stärka samhandling och säkra en tidig upptäckt av barn och unga i risk för eller som lever ett kriminellt leverne med behov av stöd eller tidiga samordnade insatser. Det finns rutiner för att kunna hålla allvarssamtal med ungdomar som begår brott. För att höja kunskapsnivån om ungas kriminalitet har familjeenhetens medarbetare genomfört utbildning i EARL och SAVRY, två strukturerade beslutsstöd för bedömning av risker och behov hos barn 6-12 år respektive unga personer 12-18 år med känt antisocialt beteende.

En rutin för samhandling där socialtjänst, fält, skola och polis finns framtagen och har prövats, med syfte att gemensamt fånga upp ungdomar och unga vuxna i riskzonen för kriminalitet eller normbrytande beteende. Uppföljningen som gjorts, visar att arbetet behöver vidareutvecklas. En utmaning i arbetet kring destruktiva grupperingar är svårigheten att få till ett samtycke hos alla inblandade och deras familjer.

- *Samverkan mellan skola och socialtjänst, BUS och SIP*

Ett samarbete med att höja kunskapsnivån och öka beredskapen inom grundskolan för på ett tidigt stadium ska uppmärksamma och anmäla oro för barn och unga har vidareutvecklas genom workshops och utbildningsträffar.

Ett tydligt fokus har varit att trygga skolgången för placerade barn samt att vidareutveckla samverkan med skolan för att hitta arbetssätt som motverkar skolfrånvaro. Förvaltningen har inrättat skolsocionomer i tre av grundskolorna i området och utvecklar därigenom arbetet kring skolsociala team.

Samverkan inom ramen för BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) har varit ett viktigt forum för att få till en samverkan om enskilda barn och prioriterade målgrupper. Förvaltningen erbjuder riktade och samordnade insatser utifrån kartlagda behov.

Arbetet med SIP (Samordnad individuell plan) har pågått under hela verksamhetsåret trots utmaningar i pandemins spår och har förvaltningen verkat för att alla som har behov av en samordnad individuell plan får erbjudande om ett SIP-möte. Medarbetare har erbjudit, upprättat och deltagit i möten kring samordnad individuell plan för barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten och som har behov av samordnade insatser i samverkan med hälso- och sjukvård. Antalet SIP:ar har minskat till följd av rådande pandemi men där det är möjligt erbjuds SIP-möten digitalt.

- *Samlokalisering genom familjecentraler*

Under året har en avsiktsförklaring undertecknats för en uppstart av ytterligare en familjecentral i området. Planen är att Liljeholmens familjecentral ska förstärkas med ytterligare en i Älvsjö/Solberga och att ett familjeorienterat arbetssätt ska genomsyra arbetssätt.

Ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik eller andra verksamhetsuppgifter, analyseras dessa utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas effekt, åtgärdas detta.

Barns rättigheter

Förvaltningens verksamheter säkerställer barns rättigheter i enlighet med stadens program för barnets rättigheter och inflytande. Barnrättsperspektivet är inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar samt i utredningar och insatser som riktas till vuxna med barn i hushållet. Barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som berör barn. Förvaltningens kontinuerliga arbete med barns rätt har drivits och följts upp av förvaltningens barnrättssamordnare och på enheterna finns barnrättsombud. Barnrättssamordnaren deltar i stadens nätverk för barnrättsarbete och en lokal implementeringsplan finns för arbetet med barnrättsperspektivet som utgår från stadens stödmaterial.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer med funktionsnedsättning föra att kunna leva ett självständigt liv och vara delaktig i samhället. Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättningar har fått stöd och service i form av till exempel boendestöd, gruppboende, sysselsättning, daglig verksamhet. Utredningar och erbjudande om insatser utgår alltid från den enskildes behov och brukaren deltar i framtagandet av sin egen genomförandeplan och har på så sätt inflytande över hur insatsen utförs. Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert och är lättillgänglig, samordnad och likställig.

Förvaltningens utförarverksamheter har fortsatt utvecklingsarbetet med syfte att öka brukarnas delaktighet och självständighet. På stadsdelens grupp- och servicebostäder har brukarinflytande och brukardelaktighet fortsatt varit i fokus, vilket visar sig i hur brukarundersökningarna genomförs och följs upp med fortsatt utbildning av frågeassistenter. Kartläggningen av digitalt utanförskap har varit pausas utifrån pandemin, men arbetet

kommer återupptas under nästa år för att utforma och anpassa arbetssätt med syfte att öka digital kompetens och graden av delaktighet i samhället.

Verksamheter och insatser till stöd för personer med funktionsnedsättning har även under detta verksamhetsår påverkats av den pågående pandemin, bland annat genom att dagliga verksamheter varit stängda och många insatser har behövt anpassats på olika sätt. Dessa anpassningar har utformats på bästa möjliga sätt utifrån brukarnas behov och önskemål. Möjligheten till delaktighet har i vissa fall påverkats negativt eftersom uppföljning och andra kontakter med brukare till stor del har skett digitalt, vilket innebär en begränsning för vissa brukare.

Rådet för funktionshinderfrågor tar del av samtliga nämndärenden och i de fall rådet ser det som relevant avger de ett eget yttrande.

Förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Stockholms stads handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetsituation syftar till att ge goda förutsättningar att utöva sitt arbete i enlighet med professionellt kunnande, yrkesetik och med lagstiftningens intentioner. Arbetet fortgår genom att utveckla introduktionen för nya medarbetare och fortlöpande erbjuda kompetensutveckling och ta emot socionompraktikanter. Ett lokalt kompetens- och utvecklingsforum (LKUF) med representanter från de myndighetsutövande enheterna finns sedan flera år och inom ramen för handlingsplanen pågår ett arbete med jämställdhet. Under hösten 2021 har arbete kring hot och våld kopplats till handlingsplanen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	51,61 %			52 %	50 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
   Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2021
   Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	18,1 %	17,2 %	19,1 %		22 %	24 %	VB 2021
   Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	56,5 %	56,5 %	56,6 %	54,2 %	90 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys							
Förvaltningen har enligt stadens riktlinjer och strategi för att minska utvecklingen av kriminalitet hos unga utformat en tydlig rutin för allvarssamtal för målgruppen. En anledning till att alla barn och ungdomar inte har kallats har baserats på att samtal har erbjudits men det har saknats samtycke från vårdnadshavare/föräldrarna eller att det varit förundersökningssekretess. Dessutom har förvaltningen tagit hänsyn till allvarlighetsgraden i brottet. En ringa stöld (snatteri) med lågt värde har istället kontaktats per brev.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	88 %	89 %	86 %	86 %	93 %	öka	2021
Analys Brukarnas upplevelser av att inte bli diskriminerade har ökat i den senaste brukarundersökningen med två procentenheter. Verksamheterna har gjort analys av resultaten som varierar mycket mellan olika enheter och tar vid behov fram enhetsspecifika åtgärder vilka redovisas i tertialrapport 1, 2022. En del i analysen handlar om att resultatet av diskrimineringsfrågan påverkas av att brukarna inte har förstått frågan som den är utformad. Med anledning av det finns behov att hitta former för att stötta brukarna kring frågorna.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	90 %	89 %	97 %	96 %	öka	2021
Analys Andelen nöjda brukare som inte upplever diskriminering har minskat med sju procentenheter. Analyser av utfallen pågår och redovisas i tertialrapport 1, 2022.							
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	92 %	87 %	86 %	80 %	80 %	2021
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	80	75 %	85,71 %	63,64	75 %	75 %	VB 2021
Analys Andelen placerade pojkar som klarar målen i kärnämnen i grundskolan är lägre än andelen flickor. Att flickor klarar målen i skolan i högre utsträckning än pojkar följer den statistik som gäller i skolan nationellt. Analyser på individnivå visar att de barn som inte når resultaten oftast är nyanlända och/eller har särskilda behov kopplat till neuropsykiatriska funktionsvariationer, en dokumenterad problematisk skolgång sedan många år och sammanbrott i familjehem. Pandemin kan också ha påverkat resultatet då vissa skolor hållits stängda och erbjudit digital undervisning,							
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100	100 %	100 %	100	100 %	Tas fram av nämnd	2021
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	90 %	92 %	92 %	90 %	90 %	2021
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	85 %	79 %	80 %	79 %	79 %	2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	80	80 %	80 %	36,29	35 %	Tas fram av nämnd	2021
  Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	100	100 %	100 %		40 %	Tas fram av nämnd	2021
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	59,92				90 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys En analys av det resultatet förklaras av hög personalomsättning samt att externa konsulter har varit i tjänst. Inledningsvis i utredningarna har visat höga resultat med att ge information till barn och de ges möjlighet att vara delaktiga och kan bero på att initialt arbetar enheten mer intensivt för att säkerställa barns situation och skyddet runt den unge. Enheten visar på lägre resultat kring återkoppling efter avslutad utredning och förklaras av att när skydd är säkerställt och oron minskar, prioriteras ärendet ner i förmån för nya ärenden. Dessutom har pandemin bidragit till färre fysiska möten. Digitala möten gör det svårare att kommunicera med yngre barn. Vad gäller funktionshinderområdet förklaras kan resultaten förklaras med att många barn och unga som tillhör riskgrupp och där har personliga möten inte kunnat genomföras. Många av klienternas kognitiva funktionsnedsättningar gör att det varit svårare att använda sig av digitala lösningar.							
  Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	59,35				70 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	2				10	Tas fram av nämnd	2021
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	231 st	17 %	83 %		192 st	Tas fram av nämnd	2021
Analys Siffran 2021 visar hur många som varit i kontakt med RVC under året. Nämnden kommer att arbeta för att förbättra den egna rapporteringen inom samtliga enheter under 2022.							
  Antal vräkningar som berör barn	3			1	0	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Tre avhysningar har under året berört barn. Dock har annat boende kunnat tillgodose behovet genom familjerna själva eller med hjälp av socialtjänsten. Förvaltningens målsättning är att ingen avhysning ska ske där barn blir berörda. Det finns ett avdelningsövergripande samhandlingsteam och utarbetade rutiner för hur förvaltningen arbetar vid meddelande om risk för avhysning.							
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	70 %	87 %	77 %	92 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Förvaltningen når inte årsmålet men utfallet har dock förbättrats med åtta procentenheter i jämförelse med förra året. Under 2022 fortsätter kompetenshöjande insatserna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom utbildning till stödassistent.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra åtgärder och nödvändiga ändringar samt se över hela processkedjan för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det.	2021-01-31	2021-06-30	
✓ Kommunstyrelsen ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Utredningen ska innehålla en grundlig analys av de ekonomiska konsekvenserna på kort och lång sikt av eventuell flytt av beställaransvaret	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt vid behov med stöd av arbetsmarknadsnämnden, utreda en utveckling av fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag i syfte att nå fler och erbjuda mer kontinuerlig och planerad verksamhet, inklusive hur mer verksamhet kan ske mobilt och digitalt samt ta fram en modell för fortsatt drift av fritidsgårdar som stängts på grund av hot och kriminalitet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans säkerställa att alla barn som är placerade på HVB- eller familjehem har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska utveckla och systematisera uppföljningen av hur klienterna och brukarna upplever effekten av de insatser de får genom socialtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att Esset är ett verksamhetssystem som möjliggör en evidensbaserad socialtjänst med fokus på att klienten känner att den fått fungerade stöd	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att söka socialtjänst i annan stadsdel än där man bor när det gäller hedersrelaterade problem	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna samverka särskilt med Polisen kring initiativ gryning och arbeta för att stödet till utsatta för våld i nära relation sker samordnat	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra fältassistenternas uppdrag, arbetsmetoder och mål i syfte att skapa en likställighet i staden	2021-01-01	2021-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska stötta stadsdelsnämnderna i genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid"	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram förslag på förändrade riktlinjer för att införa en ny form av sysselsättning inom socialpsykiatri samt i samband med detta göra en översyn av ersättningsystemet för sysselsättning	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla en modell för verksamhetsuppföljning för samtliga verksamheter inom socialtjänsten oavsett regiform	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska inrätta strategisk funktion för samverkan skola-socialtjänst-polis-civilsamhälle	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Två skolsociologer har anställts och utgör stadsdelens skolsociala team (SST). En tredje rekrytering pågår. I de tre skolor där skolsociologerna har sitt uppdrag, har sammanlagt sex barn och deras föräldrar tackat ja till insatsen. Nio barn med deras föräldrar har tackat nej till insatsen. En trolig orsak till detta bedöms vara att taket på frånvaroprocenten ligger för lågt utifrån föräldrarnas perspektiv samt att det finns en oro hos familjerna när skolsociologerna är anställda inom socialtjänsten. En annan trolig orsak är att tjänsterna är nyinrättade och att det tar tid att se positiva effekter av insatsen samt att insatsen måste ägas av samtliga, så att även skolans personal kan motivera barn och föräldrar att ta emot stöd.			
✓ Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden utreda förutsättningarna för att samlokalisera socialsekreterare och polis i stadens lokalpolisområden	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Socialsekreterare hos polis har anställts och tjänstgör i de två lokalpolisområdena Skärholmen och Globen. Samarbetet med polisområde Skärholmen har kommit igång mycket bra, med väl fungerande rutiner och samverkan. Vad gäller samarbetet med Globen bedöms mer kraft att få till styrning och ledning för att få till stånd den samverkan som eftersträvas. Polisen har haft svårt att delta på styrgruppsmöten. Arbetet med samlokalisering kommer att fördjupas och utvecklas under 2022 och en samverkan kommer ske med stadsdelarna på södra sidan som leds av förvaltningen.			
✓ Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö lever utifrån sina förutsättningar och behov ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånarna i stadsdelsområdet utvecklas utifrån sina förutsättningar, känner sig trygga och har en bra livskvalitet.

Socialtjänsten uppmärksammar alla barn och vuxna som kan behöva stöd och erbjuder en rättssäker och evidensbaserad socialtjänst i ett tidigt skede. Alla barn i stadsdelsområdet har

goda uppväxtvillkor och inget barn behöver uppleva våld eller förtryck. Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får på ett tidigt stadium det skydd och stöd som de behöver.

Personer med psykisk funktionsnedsättning får stöd att utifrån sina förutsättningar och behov delta i samhällets gemenskap och ha ett arbete att gå till. Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Insatserna är lättillgängliga och individuellt utformade med en hög grad av delaktighet från den enskilde. Biståndshandläggningen är rättssäker och likställig.

Vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relation ges goda förutsättningar att kunna ta sig ur sådana relationer. Barn som upplevt våld av eller mellan närstående erbjuds stödsamtal.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet har uppnåtts.

Barn och unga

Under året har det inkommit 4 501 anmälningar eller ansökningar (46 procent flickor och 54 procent pojkar). Antalet ligger även i år på en fortsatt hög nivå även om det sjunkit något sedan föregående år (4 651, 2020). 810 av alla anmälningar har varit våldsrelaterade och 305 av anmälningarna är brottsrelaterade. Andel utredningar som handlagts inom fyra månader är i snitt 77 procent, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. En anledning kan vara hög personalomsättning som fått konsekvensen med flera icke tillsatta tjänster inom utredningsgrupperna.

Under året har förvaltningen gjort ett arbete för att förbereda införa förhållningssättet Signs of safety under 2022 och som beräknas pågå tre-fem år framåt. Socialsekreterare med god kunskap coachar andra i det dagliga arbetet med familjer kring förhållningssättet men syftet är att implementera förhållningssättet på hela familjeenheten för att undvika placering utanför det egna hemmet eller utanför nätverket. Under året har mottagningsgruppen undvikit tolv placeringar utanför det egna hemmet/nätverket på grund av arbetssättet.

Ett förstärkt fokus på beviljade insatser i egen regi, har resulterat i att ett insatsforum, bestående av chefer och socialsekreterare, införts. Forumet används när ett barn eller en ungdom är nära en placering eller är placerad där man bedömer att den unge skulle kunna flytta hem med omfattande stöd. Dessutom har ett nytt team bildats för metoden LIHF (Lösningssinriktad intensiv hemmabaserad familjebehandling) i öppenvården. Teamet har idag ett intensivarbete i fyra familjer som framöver ska kunna arbeta upp till tio familjer. Inom öppenvården finns också terapihundar som används för att underlätta och bygga relation med barn och unga som kan vara svåra att nå. Hundarna blir en brygga som underlättar relationsskapandet och som är hjälpsamt i arbetet med ungdomar med psykisk ohälsa och hög skolfrånvaro.

Familjeenheten har under våren gjort en satsning, som innebär att enheten omvandlat fyra

befintliga socialsekreterartjänster till "seniorhandläggare". Syftet är att behålla erfarna, kompetenta medarbetare och ge gott stöd under introduktionsperioden för nyanställda. Dessa ska utgöra ett erfaret stöd till andra socialsekreterare i komplexa ärenden. Utvärdering som gjorts visar att enhetens höga inflöde av ärenden gjort det svårt för seniorerna att minska sin egen ärendemängd för att få mer tid att fördjupa uppdraget. Enheten har därför under hösten anlitat flera externa konsulter för att avhjälpa den höga ärendebelastningen per handläggare. Enhetens samlade bedömning är att piloten är lyckad och en utökning kommer ske från fyra till sex seniorhandläggare under 2022.

Enheten har 112 (63 flickor och 49 pojkar) pågående placeringar på SIS-institution, i HVB-hem eller i stödboende/träningslägenhet (84, 2020). Fem barn och ungdomar har erhållit insatsen behandlingsfamilj under året. Ett placeringsteam startades under året med uppdrag är att följa upp externa placeringar med syfte att höja kvaliteten i uppföljningar och omprövningar av vården. Det digitala uppföljningsverktyget Viewpoint för placerade barn och unga har använts med gott resultat.

Familjeenheten har rekryterat en socialsekreterare för tjänstgöring hos polisens lokalpolisområden Globen och Skärholmen. En uppsökande socionom för målgruppen 10-12 år, har också rekryterats. Flera i personalen har gått utbildningar i bedömningsinstrumenten SAVRY och EARL.

Familjestödarna vid familjecentralen och föräldramottagningen erbjuder samtalsstöd utan biståndsbeslut och idag finns kö till båda verksamheterna. Stadsdelen har dessutom en lång kö till sina föräldrastödkurser. Inom föräldrastödsprogrammet har det hittills i år genomförts fyra digitala kurser i ABC med 32 deltagare. Föräldrar från Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde har kunnat delta i kurser i Komet och ABC som Farsta stadsdelsförvaltning ordnat. Utöver detta har ytterligare två kurser startat med fokus på Älvsjö/Solberga.

Familjerätt

Antalet faderskaps- föräldraskapsärenden för sambos har fortsatt att öka även 2021. Antalet barn i vårdnads- boende och umgängesutredningar och antalet utredningsuppdrag är på samma nivå som föregående år. Både de frivilliga samarbetsamtalen och samtal remitterade från tingsrätt visar minskning i antal. Antalet medgivandeutredningar och antalet adoptionsutredningar från tingsrätt förväntades fortsätta minska så som skett de senaste åren i hela landet men dessa har istället ökat. Det är främst antalet närståendeadoptionerna som ökat. Inflödet av ärenden varit fortsatt hög hela året.

Med anledning av att regeln om fyra månaders utredningstid för vårdnadsutredningar skärptes den under året, har enheten arbetat med att skapa ett gemensamt förhållningssätt kring hur utredningstiden ska kunna hållas. Gällande uppföljning av vårdnads-, boende- och umgängesutredningar efter att en dom fallit, finns en rutin för detta och är ett sätt att öka brukardelaktigheten. En lathund tagits fram för utredare i medgivande- och adoptionsutredningar som beskriver ur dessa kan omfatta barnrättsperspektivet på ett tydligare sätt. På grund av pandemin har det inte varit möjligt att genomföra någon gruppverksamhet för barn enligt konceptet "Skilda världar". Förhoppningen är att det under nästkommande år åter ska vara möjligt.

Insatser mot hemlöshet

Förvaltningen har tillhandahållit en tillgänglig budget- och skuldrådgivning. Personer som riskerar att vräkas från sina bostäder har kunnat fångas upp i genom det vräkningsförebyggande arbetet. Bosam är ett samverkansteam som arbetar avdelningsövergripande arbete för att förebygga vräkning där flera personalkategorier ingår i syfte att förebygga och förhindra avhysningar. Familjer och enskilda som har kontakt med individ- och familjeomsorgen och som lever i osäkra boendeförhållanden har fått stöd av bolots.

Vuxna med beroende

Vuxna med beroendeproblematik som sökt insatser hos förvaltningen har ofta komplexa behov på grund av samsjuklighet och flera är också hemlösa. Samverkan har därför varit nödvändig med flera aktörer inom hälso- och sjukvård/psykiatri, kriminalvård samt andra myndigheter. Under året har initiativ tagits för att förstärka och förbättra lokal samverkan på ledningsnivå med regionens beroendevård och psykiatri.

Inom förvaltningen har avdelningen för social omsorg under året bedrivit med ett projekt "Samhandlingsteam vuxna" vars syfte är att samordna insatser mellan enheterna för vissa personer med samsjuklighet samt att ge stöd till handläggare som arbetar med denna målgrupp. Projektet har tagit fram metoder för att utveckla arbetet för att ge denna målgrupp bästa möjliga stöd och hjälp. Kartläggning av gemensamma klienter har gjorts och analyserats av både styr och arbetsgruppen. Gemensamma ärendedragningar har införts och i vissa fall har klienten samplaneras. Gemensamma handlingsplaner för klienter skapas och följs upp tillsammans.

Stadens kvalitetsgaranti upprätthålls genom att ett första besök erbjuds inom tre dagar. Under pågående pandemi har digitala möten införts. Det standardiserade instrumentet ASI (Addiction Severity Index) används som utredningsinstrument och för uppföljning. Förvaltningen förfogar över ett brett utbud av insatser i egen regi och dessa anpassas utifrån de behov som framkommer hos målgruppen. Initialt har fem icke biståndsbedömda samtal kunnat erbjudas i motiverande och utredande syfte.

Socialpsykiatri

Brukarna inom socialpsykiatri har tillgång till tillgänglig och rättssäker biståndsbedömning och trygga insatser av god kvalitet. Metoderna MI och lågaffektivt förhållningssättet är arbetssätt som använts och stärker den brukarnas möjlighet till kontroll och delaktighet i sitt eget liv. Under året genomfördes en omorganisation av träfflokaler och sysselsättningsverksamhet i egen regi och efter förändringen framkom att intresset för att ha sin sysselsättning i Västertorp var mycket större än att ha sin sysselsättning i Älvsjö varför all sysselsättning sedan hösten 2021 finns i Västertorp.

Verksamheterna utvecklar brukarinflytandet så långt det är möjligt trots pandemin. Friskvård och stöd i användandet av digital teknik erbjuds brukarna.

Våld i nära relationer

Hägersten-Älvsjö SDF samarbetar med Skärholmens SDF rörande relationsvårdscentrum.

RVC. De erbjuder personer som aktualiseras och/eller ansöker om stöd utifrån våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, ett professionellt och utvecklat stöd som syftar till att skapa ett skydd för individen och ge förutsättningar för att kunna leva ett självständigt liv fritt från hot och våld. RVC har sedan december även erbjudit barn stöd som utsatts för våld, bevittnat våld eller upplevt våld. Barnkonsekvensanalyser görs i alla utredningar där det finns barn i familjen. RVC har HBTQ-diplomerats.

Från Hägersten-Älvsjö har 231 ärenden (179 kvinnor och 52 män) registrerats, vilket är en ökning från föregående år. Från stadsdelen under aktuell period har 191 utredningar (165 kvinnor och 26 män) varit pågående samt 129 behandlingsärenden (108 kvinnor och 21 män). 49 personer har deltagit i behandling genom upp till fem fria samtal. RVC Sydvästs jour- och mottagningstelefon har tagit emot 799 telefonsamtal från stadsdelsområdets invånare. Under året har de kommit i kontakt med 71 våldsutövare. 85 procent av de våldsutsatta personer som ansökt om stöd och 75 procent av våldsutövare som ansökt om stöd, har fullföljt sin behandling.

Under året har RVC haft 22 placeringar på skyddat boende där så gott som samtliga varit kvinnor. Under 2020 har 44 barn från båda stadsdelarna placerats på skyddat boende tillsammans med sin förälder (21 pojkar och 23 flickor). RVC deltar i Islandsprojektet, en satsning med Skärholmens SDF, socialjouren och polisen, som förvaltningen följer och planerar delta i från 2022, Projektet syftar till att våldsutsatta barn och vuxna som bevittnat eller utsatts för våld snabbare och i större utsträckning ska få adekvat stöd och skydd.

Öppen fritidsverksamhet och fältverksamhet

Inom ramen för den öppna verksamheten har en olika aktiviteter och verksamheter genomförts, både riktade verksamheter som löper hela året men också olika workshops och prova på-verksamheter inom ramen för inriktningsområdena. Riktade verksamheter speciellt för tjejer har genomförts för att få dem till att komma till mötesplatserna men också för att stärka och lotsa dem vidare till andra aktiviteter. De riktade verksamheterna Kosmos (för unga med funktionsvariationer i åldrarna 7-25 år) och HBTQ+ verksamheten Kaleido, har fungerat bra och utvecklats under året. Vissa av besökarna från HBTQ+ verksamheten har deltagit i ospecificerade verksamheter, vilket visar att verksamheten varit trygg och inkluderande. Välbesökt spontanidrott och spontanfotboll har erbjudits varje fredag. Under första kvartalet inleddes ett samarbete med Hammarby fotboll och deras sociala verksamhet. Samverkan med framförallt Västertorpshallen kring ”prova på”-verksamhet har fungerat bra.

På mötesplatserna och i parkleken finns olika råd där barn och unga haft möjlighet till inflytande i verksamheten genom att få vara med och planera aktiviteter samt komma med önskemål och idéer. Deltagarna har genom att formulera en verksamhetsidé kunnat ansöka om en summa på 2000 kronor för att planera och genomföra projekt.

Samarbetet med föreningen MÄN och Länsstyrelsen för att utveckla metoden Mentorer i våldsprevention (MVP) och anpassa den till fritidsverksamheten (En fritid fri från våld) pågår enligt plan. Handlingsplanerna för ANDT för fält och fritid har uppdaterats.

Planeringsarbete för mötesplatsen i Liljeholmen som även ska inrymma en stor ungdomsmottagning pågår. En projektplan är framtagen och fastighetsnämnden har fattat ett

inriktningsbeslut för erforderlig ombyggnad av fastigheten. Arbetet pågår med sikte på start av verksamheten hösten 2022. Verksamheten Ung fritid kommer att lämna lokalerna i Aspudden halvårsskiftet 2022 och på sikt även Gröndal. Därutöver pågår planering för och renovering av lokaler för fältassistenter i Fruängen där de ska sitta i närheten av familjebehandlarna. Planen att fältassistenter skulle sitta i huset har fått ändras eftersom det inte kommer att finnas tillräcklig plats.

De två parklekarna, Lugnet och Vippan, har under året återgått i förvaltningens egen regi. Parklekarna har haft sin inomhusverksamhet stängd sedan pandemin bröt ut men under året har en viss verksamhet inomhus. De organiserade utomhusaktiviteterna har i vissa fall tvingats ställas in då besöksstrycket, framför allt vid vackert väder varit så stort i parklekarna, att reglerna för att minska smittspridningen inte kunnat upprätthållas.

Vad gäller fältverksamheten har flera av deras aktiviteter fått ställas för att undvika smittspridning, vilket medfört att de inte kunnat besöka skolor eller fritidsverksamheter som planerat. Det har påverkat det relationsskapande arbetet både avseende ungdomar och samarbetspartners. Färre ungdomar rör sig ute i den ungdomliga offentligheten även om det som rör sig ute har i större utsträckning fler riskfaktorer. Stockholms stads nya standard för socialt fältarbete som blev klar i maj har under hösten varit ett stöd för att säkerställa kvaliteten i fältarbetet vad gäller i det uppsökande, relationsskapande och förebyggande och i samverkan med andra aktörer. Fältverksamheten har därmed bidragit till uppfyllandet av stadens ansvar för att barn, unga och unga vuxna ska leva under trygga och socialt utvecklande omständigheter.

Ungdomsmottagning och arbete för att förebygga psykisk ohälsa

Kuratorsbesöken på ungdomsmottagningen har under året i första hand fått genomföras digitalt och besökande ungdomar som föredrar fysiska möten har i bland fått vänta längre på mötet än brukligt. Veckans vanligen fyra drop in-tillfällen per vecka har varit inställda sedan pandemin bröt ut. Tillgängligheten till mottagningen har därmed minskat.

Under vanliga omständigheter tas elever från årskurs åtta emot på ungdomsmottagningen. Befintliga lokaler är dock för trånga, ur smittskyddssynpunkt varför digitala besök erbjöds. Under hösten genomfördes skolbesök riktat till eleverna i årskurs åtta på plats i skolorna. Det handlade då om samtal i aulor eller i stora luftiga klassrum.

Ungdomsmottagningen har under pandemin arbetat fram en metod för digitala möten med elever i skolorna och besökare på öppna fritidsverksamheter, med syfte att förebygga psykisk ohälsa bland unga. Skolorna har i låg utsträckning använt sig av erbjudandet av ersättande digitala klassbesök. De digitala besöken upplevs inte uppnå samma kvalitet som fysiska, men utgör ett fungerande alternativ.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ges tillgänglig och rättssäker handläggning som syftar till att likställigheten i staden upprätthålls. Förvaltningen driver verksamheter i egen regi med hög kvalitet som tillgodoser ett brett spektrum av behov och intressen. till exempel finns Glasade gången, en unik restaurang- och konferensverksamhet inom ramen för daglig verksamhet. På Glasade gången är brukarna delaktiga i arbetslag som ansvarar för alla delar i processen kring

tillverkning och försäljning av bakverk och lunchmenyer från grunden, enbart av ekologiska råvaror. All produktion sker med ett tydligt hållbarhetsperspektiv och ingen användbar del av råvaran går till spillo.

För att stärka egenmakten används digitala hjälpmedel, ett lågaffektivt förhållningssätt och de dagliga verksamheterna arbetar för att ge de brukare som kan en möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Kvaliteten i bemötandet säkras genom välutbildade och engagerade medarbetare.

Brukarna ges möjlighet att delta i stadens kulturella utbud och hälsofrämjande aktiviteter. Daglig verksamhet erbjuder bland annat ”Funkis bio” i Biografen Aspen. Där erbjuds bio på dagtid för personer med funktionsnedsättning med lite lägre ljudnivå, paus och utan krav på total tystnad i publiken. Inom enheten finns bland annat också ett hunddagis som alltid har lång kö till platserna.

Under året har en ny gruppbostad öppnat. Inom grupp- och servicebostäder har ett mobilt nattvaksteam inrättats. Två vårdare ambulerar mellan gruppbostäderna nattetid vilket har verkat trygghetsskapande för brukare, medarbetare och chefer. Teamet ökar tryggheten för de som arbetar på natten och personalen finns där det behövs bäst.

För att stärka brukarnas förmåga till kommunikation och inflytande i grupp- och servicebostäderna används individuellt anpassade digitala lösningar, bildstöd samt tekniska och begåvningsstödjande hjälpmedel av olika slag. Delaktighet och självbestämmande för den enskilde brukaren är ett centralt område då insatsernas utförande planeras. En arbetsgrupp har tagit fram metoder för hur förvaltningen ska nå brukare i boendestöd och stärka deras digitala kunskap. Träfflokaler och sysselsättningsverksamheter kommer att erbjuda både enkla och mer avancerade cirklar som bidrar till digital delaktighet.

Daglig verksamhet bistår andra verksamheter inom funktionshinderområdet med att spela in introduktions och instruktionsfilmer.

Förvaltningen har kartlagt behov, intresse och förutsättningar för personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS och SoL utanför kommunen att kunna flytta till bostad i Stockholm. Den största svårigheten i detta arbete är att det inte finns bostad med särskild service att tillgå för vissa målgrupper inom staden, det gäller främst personer som har stora behov av tillsyn i kombination med psykiatrisk tilläggsproblematik till exempel utåtagerande beteende samt personer som bedöms tillhöra personkrets 2, det vill säga personer med förvärvad hjärnskada. Kartläggningen visade också på att de som bor i bostad med särskild service utanför Stockholm har bott där i många år och har inte intresse av att byta bostadsort. Under året har en person kunnat erbjudas flytt till bostad i Stockholm.

Förvaltningen har tagit fram rutiner för att motverka oegentligheter gällande personlig assistans. Det handlar bland annat om att systematiskt kontrollera att assistansutförare har ett aktuellt tillstånd från IVO att bedriva verksamhet samt att genomföra kontroller vid ansökan om merkostnader vid ordinarie assistents sjukdom. En central arbetsgrupp i staden arbetar med att ta fram rutiner och riktlinjer för alla stadsdelsförvaltningar och en medarbetare från förvaltningen deltar i detta arbete.

Mycket av planerat utvecklingsarbete har tyvärr fått stå tillbaka under pandemin då möten och

andra gruppaktiviteter inte kunnat genomföras.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska fortsätta arbetet att tillsammans med Region Stockholm starta en verksamhet i Liljeholmen som innehåller både ungdomsmottagning och fritidsverksamhet samt ger utrymme för fältassistenter och föreningsdrivna aktiviteter.	2020-05-29	2021-12-31	
	Analys En projektplan är framtagen och en tvärsektoriell arbetsgrupp har planerat den fortsatta processen med sikte på start av verksamheten hösten 2022. Fastighetsnämnden har fattat ett inriktningsbeslut för erforderlig ombyggnad av fastigheten och ritningar är framtagna. Byggnadens utformning i förhållande till omgivningen innebär en sårbarhet för översvämningar, vilket medför att källaren inte kan användas verksamhet.			
✓	Förvaltningen ska fortsätta kartläggningen av den digitala kunskapen hos boende i grupp- och servicebostäder och hos deltagare inom socialpsykiatrins verksamheter för att stärka den digitala delaktigheten.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska förstärka samhandling med polisen genom att prova formen Socialtjänst hos polis.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska inventera ansvar och möjligheter att motverka ekonomiska oegentligheter gällande personlig assistans.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska kartlägga behov, intresse och förutsättningar för att personer, vars beslut om bostad med särskild service verkställs utanför kommunen, ska kunna flytta till bostad i Stockholm.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska undersöka möjligheterna till olika typer av samarbete med Skärholmens SDF inom verksamhetsområde barn och unga.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska utveckla det uppsökande arbetet med fältförlagd socialsekreterare knuten till myndighetsutövningen för barn och unga.	2021-01-01	2021-12-31	
	Analys En uppsökande socionom, knuten till fältverksamheten, fokuserar sitt uppdrag på att nå barn 10-13 år, med utåtagerande normbrytande beteende.			
✓	Förvaltningen ska utveckla ett lokalt samråd (LOSAM) för samverkan mellan socialtjänstens beroendedel och hälso- och sjukvårdens psykiatri och beroendevård.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska utveckla intern samhandling inom avdelningen för social omsorg för att stärka det gemensamma arbetet kring ärenden med komplex problematik.	2021-01-01	2021-12-31	
!	Förvaltningen ska utveckla kvalitetsarbetet med uppföljningar av insatser inom funktionshinderområdet så att det säkerställs att brukaren kommer till tals.	2020-01-01	2021-12-31	
	Analys Ett material, systematisk uppföljning av boende (SUBO) har tagits fram tillsammans med utförare i egen regi, med syfte att säkerställa att brukare inom förvaltningens grupp- och servicebostäder kommer till tals och även ges möjlighet till bättre delaktighet. Arbetet med SUBO avstannade under 2020 till följd av covid-pandemin men arbetet bör kunna återuppta arbetet kommande år, under förutsättning att folkhälsomyndighetens rekommendationer möjliggör personliga möten.			
✓	Förvaltningen ska verka för att alla barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten i stadsdelsområdet och som har behov av att få en samordnad individuell plan för insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård ska få erbjudande om ett SIP-möte.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens öppna fritidsverksamhet medverkar i ett långsiktigt utvecklingsarbete med föreningen MÄN för att anpassa	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
arbetssättet Mentorer i våldsprevention (MVP) till öppen fritidsverksamhet. Arbetet stöds av Länsstyrelsen.			
 Inom ramen för Uppdrag psykisk hälsa ska ungdomsmottagningen förstärka det uppsökande arbetet i skolorna och på öppna fritidsverksamheter med syfte att förebygga psykisk ohälsa bland unga.	2020-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen är att äldreomsorgens insatser och det kvalitets- och utvecklingsarbete som pågått under året bidragit till att uppfylla stadens mål om att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.

Äldreomsorgen har ett brett uppdrag från uppsökande arbete och förebyggande insatser för seniorer i stadsdelsområdet till äldre med behov av hemtjänstinsatser, dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. Äldres hälsa och välbefinnande har stått i fokus för alla äldreomsorgens verksamheter och insatser under året.

Äldrevänlig stad

Äldre ska kunna leva sitt liv med självbestämmande, respekt och värdighet med rätt till ett tryggt åldrande med hög livskvalitet. Tillgängliga och trygga bostäder, en tillgänglig närmiljö och möjligheter till social samvaro, att delta i aktiviteter, kunna motionera och ta del av kulturupplevelser bidrar till att de äldre mår bra och håller sig friska.

Under året tog Stockholm stad fram en handlingsplan för äldrevänlig stad. Handlingsplanen bidrar till att staden ska vara tillgänglig och inkluderande samt främja ett aktivt och självständigt liv samt förtydligar vikten av att staden aktivt ska använda ett funktionshinderperspektiv och motverka ålderism. Handlingsplanens lyfter fram fem fokusområden *delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering, bostäder och stadsmiljö* samt *kommunikation och information*.

Förebyggande och uppsökande verksamhet

Äldreomsorgens mötesplatser och aktivitetscentren har följt de restriktioner och rekommendationer som funnit under året för att kunna hålla säkra aktiviteter samt stöd och service. Efter en period där äldreomsorgens mötesplatser behövde hålla stängt och där aktiviteter genomförts på ett säkert sätt till exempel digitalt samt utomhus. Kunde verksamheten öppna upp på ett säkert sätt under hösten med aktiviteter även inomhus. Ett prioriterat uppdrag är nå äldre som känner sig ensamma och isolerade och erbjuda dem möjlighet till social gemenskap samt ge råd och stöd. Projektet Matlyftet 2021 syftar till att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet. Stimulansmedel har getts till förvaltningen och

har fördelats på fem olika områden och åtta aktiviteter. Pilotprojekt steg-för-steg, Fysisk träning i grupp, Social aktivitet för att minska upplevd ensamhet och Existentiella samtalsgrupper för seniorer som behöver extra stöd har påbörjats under året i samverkan med vårdcentraler och primärvårdens rehabilitering.

Kost och nutrition är ett annat område som har varit prioriterat under året och verksamheterna har arbetat tillsammans med förvaltningens dietist och verksamheternas kostombud i arbetet med måltidsobservationer och nattfastemätningar. Utöver det har det även planerats en utbildning inom nutrition och matsituation tillsammans med äldreomsorgens dietist och sjuksköterskor.

Enheten har utökat informationen om det förebyggande arbetet aktiviteter, stöd och service genom att ha stående annonsering i lokaltidningen kring aktiviteter, stöd och viktiga frågor som berör stadsdelsområdets seniorer. Utskick av uppdaterade foldrar samt information på sociala medier har gjorts under året. I september ordnades det två inspirationsdagar på förvaltningens aktivitetscentren där Seniorhälsan bjöd in seniorer till prova på aktiviteter, provsmakning av hälsosam kost och information. Samarbeta med pensionärsorganisationer och civilsamhället har skett genom att dela information om olika aktiviteter som finns i stadsdelsområdet. Utskick av informationsblad till stadsdelens pensionärsorganisationer har gjorts om möjligheten att dela med sig av kunskaper och erfarenheter som kan inspirera och intressera andra seniorer. Samarbetet kommer fortsätta att utvecklas under kommande år. Under sommaren deltog Seniorhälsan i "Sommar på torget" på Liljeholmstorget och Älvsjö torg för att informera om aktiviteter för seniorer.

Samverkan

Den regionala överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutenvården ställer krav på att säkerställa en sammanhållen vård och omsorg vid utskrivning. Samverkan med slutenvården och primärvården är viktig för att ha den enskildes trygghet och behov i fokus. Förberedelser har pågått för att implementera det nya informationsöverföringssystemet, LifeCare SP. Förvaltningen har arbetsmodellen Tryggt mottagande som förvaltningen har tillsammans med Skärholmens stadsdelsförvaltning ett led att säkerställa en sammanhållen vård och omsorg vid utskrivning från slutenvården. Inom förvaltningens särskilda boenden pågår arbetet med tvärprofessionella teamarbetet samt att det under året pågått utvecklingsarbete med läkarorganisationen för att få en mer trygg och personcentrerad vård och omsorg. Förvaltningen arbetar med olika projekt i samverkan med primärvård, primärvårdsrehabiliteringen och civilsamhället. Beställarenheten har arbetat med att utveckla samverkan med Relationsvårdscenter, RVC Sydväst.

Trygga och tillgängliga bostäder

Äldreboendeplan för Västra Söderort för Hägersten-Älvsjö och Skärholmen har reviderats. Boendeplaneringen handlar bland annat om att omstrukturera servicehuslägenheter till seniorbostäder för att fler äldre ska ges möjlighet till en anpassad och tillgänglig bostad och kunna flytta när som så önskas. Utifrån den demografiska utvecklingen med allt fler äldre framöver, behövs fler platser på vård- och omsorgsboende längre fram.

Micasa har fått i uppdrag att utreda möjligheterna till omställning av Älvsjö servicehus till

seniorboende samt möjligheten till omstrukturering av Fruängsgårdens C-hus till vård- och omsorgsboende, ett behov som finns på längre sikt.

Solberga vård- och omsorgsboende har avvecklats under hösten, efter beslut av stadsdelsnämnden och godkännande av kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Äldreomsorgen har under året fortsatt ha en högre andel tomma lägenheter på särskilda boendena. Avdelningar har legat i "malpåse" men då Solberga avvecklades valde flera av de boendena att flytta till andra boenden i egen regi. På så sätt kunde avdelningar inom Fruängsgården samt Axelsberg öppna upp igen.

Digitalisering och välfärdsteknik

Äldreomsorgen har investerat i välfärdsteknik som syftar till att öka kvaliteten, tryggheten och den äldres självständighet. Under året har en IT-stöd seniorutbildning genomförts för personal på Älvsjö särskilda boende. Ett samarbete har påbörjats med Nätverket för att undersöka om de kan hjälpa till vid IT-stöd senior. Under året har äldreomsorgen identifierat att det finns behov av stöd inom det digitala i verksamheterna och en satsning har påbörjats under hösten med en digital samordnade som ska stötta samtliga äldreomsorgens verksamheter med det digitala stödet.

Arbete för ökad jämställdhet

Utgångspunkten för äldreomsorgen är att insatser ska ges utifrån den äldres individuella behov och att vården och omsorgen är personcentrerad. Jämställdhetsarbetet är integrerat i såväl biståndsbedömningen som i verksamheterna. I biståndsbedömningen används en intervjuguide som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor tas upp.

På vård- och omsorgsboende, servicehusen, dagverksamheterna och mötesplatserna erbjuds t.ex. olika aktiviteter som passar både män och kvinnor och där den äldre också har möjlighet att välja utifrån sina intressen och önskemål.

Brukarundersökningar och individuppföljningarna analyseras utifrån ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i verksamheterna.

Kvalitets- och utvecklingsarbetet

Äldreomsorgen har under året sett över styrdokument och utvecklat ledningssystemet för det systematiska kvalitetsarbetet och i syfte att skapa enhetliga styrdokument och rutiner efter sammanslagningen. Rutin för lex Sarah har reviderats där systematiken och lärandeprocessen har förtydligats.

Förvaltningens vård- och omsorgsboende har under pandemin upprättat riskanalyser och dessa har följts upp under året. Inom äldreomsorgens verksamheter har det under året pågått ett systematiskt utvecklingsarbete för en mer personcentrerad äldreomsorg där den äldre har huvudrollen i sitt liv pågår och utvecklas. Utgångspunkten är den enskildes behov och önskemål. Genomförandeplanerna är centrala för att säkerställa att den äldre får den hjälp och det stöd som beviljats. Verksamheterna har genomfört egenkontroller inom följsamhet till basala hygienrutiner och följsamhet vid användning av skyddsutrustning som visar på en

mycket god följsamhet, den främsta framgångsfaktorn för en hög följsamhet bedöms vara det närvarande ledarskapet, återkommande kompetensutvecklingen och diskussionerna i arbetsgrupperna.

Kompetensutveckling

Målet är att alla medarbetare ska erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling utifrån sina behov. Prioriterade områden är demens, psykisk hälsa, palliativ vård, anhörigstöd, specialistutbildningar för undersköterskor och sjuksköterskor samt ökade kunskaper i svenska. Förvaltningen har sedan tidigare några undersköterskor som är specialiserade inom områdena demens och somatik. Under året har fler erbjudits möjligheten för att specialistutbildat sig och påbörjat utbildningen. Förvaltningen har sedan tidigare språkombud och under hösten har haft möjlighet att utbilda sig till språkombud och även utbildning inom andra språkutbildningar. Några av äldreomsorgens verksamheter har reflektionshandledare som även är utbildade i språkstöttning och de kan stödja sina kollegor på arbetsplatsen. Andra verksamheter använder sina reflektionsmöten till språkutvecklingsarbetet på arbetsplatsen. Äldreomsorgens verksamheter har fått medel för verksamhetsförlagd språkutbildning under året. En utbildningssatsning planeras för äldreomsorgens sjuksköterskor inom området nutrition. Målsättningen är att det ska finnas en nutritionsansvarig sjuksköterska per verksamhet som har specialkompetens kring nutrition.

Arbetet med att Silviahemcertifiera äldreomsorgens verksamheter har genomförts under året. Under hösten återupptogs arbetet på Axelsbergs vård- och omsorgsboende samt att hemtjänstens demensteam har fått förnyad certifiering. Inom området psykisk hälsa för äldre genomfördes det en högskolepoängsutbildning som fler av äldreomsorgens medarbetare genomgått. Inom området våld i nära relation har fem biståndshandläggare utbildat sig varav tre har gått en vidareutbildning.

Äldreomsorgen har arbetat med att utveckla dokumentationen i verksamheterna, så väl hälso- och sjukvårdsdokumentation som SoL-dokumentationen. Äldreomsorgens verksamhetscontroller har arbetat med att stötta utförarverksamheternas utvecklingsarbete i dokumentation. Liknade arbete har genomförts på beställarenheten med stöd av förvaltningens nämndsekreterare samt att enheten upprättade en arbetsgrupp för fortsatt arbete med dokumentationen.

Några av äldreomsorgens verksamheter har utbildat alla medarbetare i aktivt medarbetarskap för att främja medarbetarnas professionalitet, samverkan, delaktighet, ansvar, utveckling och arbetsklimat.

Uppföljning

Under året har verksamhetsuppföljningar genomförts utifrån stadens uppföljningsmodell för verksamheter inom äldreomsorgen gällande egen regi, entreprenad och privat regi. Uppföljningen har under 2021 omfattat vård- och omsorgsboende inkl. korttidsvård och dagverksamhet. Resultatet för äldreomsorgens verksamheter är att verksamheterna har kommit olika långt i sitt systematiska kvalitetsarbete.

Beställarenheten äldre genomför kvalitetsuppföljningar på individnivå såväl på boenden som inom hemtjänsten och använder äldreförvaltningens stadsövergripande rutiner för

kvalitetsuppföljning på individnivå. På grund av pandemin pausades uppföljning på vård- och omsorgsboendena men kunde sedan återupptas under september.

Socialstyrelsens årliga brukarundersökning "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" har inte genomförts för 2021, vilket innebär att kvalitetsuppföljningarna på individnivå ligger till grund för äldreomsorgens indikatorer för 2021.

Stockholms stads årliga brukarundersökning för dagverksamheter inom äldreomsorgen genomfördes under vecka 36-42 och har legat till grund för indikatorn om omsorgstagarnas nöjdhet med dagverksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
   Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				68 %	67 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Någon analys av vare sig utfallet eller skillnader mellan män och kvinnor går inte heller att göra då underlaget är otillräckligt och baseras på svar från ca 8 procent av förvaltningen placerade på somatisk vård och omsorgsboende. Besöksstoppet har gjort det omöjligt att genomföra individuppföljningen på vård och omsorgsboendena. Individuppföljningarna kom igång under hösten 2021. Indikatorns resultat baseras på resultat från frågan "Är du nöjd med måltidssituationen?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Förvaltningens resultat är 73,3 procent på totalen, 60 procent för män och 80 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat är 17,1 procentenheter lägre än stadens totala resultat samt 31,2 procentenheter lägre än staden avseende män och 9,9 procentenheter lägre än staden avseende kvinnor. Mat och måltider är ett prioriterat område inom förvaltningens vård och omsorgsboenden. Boendena arbetar aktivt med måltidsombud och måltidsobservationer för att öka upplevelsen av nöjdhet kring måltidssituationerna.							
   Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				51 %	56 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Någon analys av vare sig utfallet eller skillnader mellan män och kvinnor går inte heller att göra då underlaget är otillräckligt och baseras på svar från ca 8 procent av förvaltningen placerade på somatisk vård och omsorgsboende. Besöksstoppet har gjort det omöjligt att genomföra individuppföljningen på vård och omsorgsboendena. Individuppföljningarna kom igång under hösten 2021. Indikatorns resultat baseras på resultat från frågan "Får du komma ut i den utsträckning som du önskar?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Förvaltningens resultat är 61,6 procent på totalen, 80 procent för män och 50 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat är 3 procentenheter lägre än stadens totala resultat samt 15,5 procentenheter högre än staden avseende män och 14,6 procentenheter lägre än staden avseende kvinnor. Utevistelse är prioriterat inom förvaltningens vård och omsorgsboende och fortsatt arbete med att hitta former för att erbjuda, motivera och följa upp utevistelser pågår.							
  Andel digital nattillsyn i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Hägersten-Älvsjö utgör inte en av pilotstadsdelarna gällande digital nattillsyn. Därav är resultatet för 2021 0.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel digitala inköp i hemtjänsten					3 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Mätmetod saknas i nuläget. Förvaltningen följer det stadsövergripande arbetet med införandet utav olika lösningar för digitalt inköp. Hemtjänsten har försökt hos några kunder men köpet behöver signeras med BankID och alla äldre har inte den tjänsten.							
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				85 %	86 %	86 %	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Indikatorns resultat baseras på kvalitetsuppföljning på individnivå där två frågor sammanvägas. Förvaltningens resultat på frågan "Får du hjälpen så som ni kommit överens om?" är 95,3 procent på totalen, utfallet för män är 97,8 procent och för kvinnor är 93,3 procenten. Förvaltningens resultat är 0,1 procentenheter högre än stadens totala resultat samt 3,1 procentenhet högre än stadens resultat för män och 1 procentenhet lägre för kvinnor. Förvaltningens resultat på frågan "Har du deltagit i planeringen om hur den beviljade hjälpen ska utföras" är 79,8 procent på totalen, 80,9 procent för män och 79,4 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat på totalen i på samma nivå som stadens totala resultat samt 1,2 procentenhet högre än staden avseende män och 0,5 procentenhet lägre än staden avseende kvinnor.							
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				73 %	78 %	78 %	2021
Analys (Gul) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Någon analys av vare sig utfallet eller skillnader mellan män och kvinnor går inte heller att göra då underlaget är otillräckligt och baseras på svar från ca 8 procent av förvaltningen placerade på somatisk vård och omsorgsboende. Besöksstoppet har gjort det omöjligt att genomföra individuppföljningen på vård och omsorgsboendena. Individuppföljningarna kom igång under hösten 2021. Indikatorns resultat baseras på resultat från frågan "Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Förvaltningens resultat är 71,4 procent på totalen, 75 procent för män och 70 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat är 14,1 procentenhet lägre än stadens på totalen samt 17,1 procentenhet lägre än stadens resultat för kvinnor och 9,4 procentenhet lägre än staden för män.							
Andel smarta lås i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Införandet har fördröjts men är påbörjat. Det är äldreförvaltningen som leder arbetet. Införande i förvaltningen kommer att ske under år 2022.							
Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				80 %	82 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Indikatorns resultat baseras på resultat från frågan "Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Förvaltningens resultat är 89,1 procent på totalen, 96,7 procent för män och 86,5 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat är 1 procentenhet högre än stadens på totalen samt 7,1 procentenhet högre än							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
staden avseende män och 0,9 procentenheter lägre än staden avseende kvinnor.							
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				85 %	87 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys							
(Gul) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Någon analys av vare sig utfallet eller skillnader mellan män och kvinnor går inte heller att göra då underlaget är otillräckligt och baseras på svar från ca 8 procent av förvaltningen placerade på somatisk vård och omsorgsboende. Besöksstoppet har gjort det omöjligt att genomföra individuppföljningen på vård och omsorgsboendena. Individuppföljningarna kom igång under hösten 2021. Indikatorns resultat baseras på resultat från frågan "Hur tryggt eller otryggt känns det att bo på ditt äldreboende?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Förvaltningens resultat är 82,6 procent på totalen, 100 procent för män och 70 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat är 6,6 procentenheter lägre än stadens på totalen samt 20,1 procentenheter lägre än stadens resultat för kvinnor och 13 procentenhet högre än staden för män.							
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	98 %	96 %	100 %	91 %	93 %	93 %	2021
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				85 %	86 %	86 %	2021
Analys							
(Grön) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Indikatorns resultat baseras på resultat från frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Förvaltningens resultat är 94,1 procent på totalen, 100 procent för män och 92,1 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat är 6,1 procentenheter högre än stadens på totalen samt 12,3 procentenheter högre än staden avseende män och 4,1 procentenheter högre än staden avseende kvinnor.							
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				80 %	82 %	82 %	2021
Analys							
(Gul) Socialstyrelsens brukarundersökning genomförs inte 2021, istället används resultaten från stadens kvalitetsuppföljning på individnivå. Detta gör att jämförelse med resultat från föregående år inte går att göra. Någon analys av vare sig utfallet eller skillnader mellan män och kvinnor går inte heller att göra då underlaget är otillräckligt och baseras på svar från ca 8 procent av förvaltningen placerade på somatisk vård och omsorgsboende. Besöksstoppet har gjort det omöjligt att genomföra individuppföljningen på vård och omsorgsboendena. Individuppföljningarna kom igång under hösten 2021. Indikatorns resultat baseras på resultat från frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?" utifrån kvalitetsuppföljning på individnivå. Förvaltningens resultat är 77,7 procent på totalen, 75 procent för män och 80 procent för kvinnor. Förvaltningens resultat är 7,2 procentenheter lägre än stadens på totalen samt 6,8 procentenheter lägre än stadens resultat för kvinnor och 6,2 procentenhet lägre än staden för män.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,9			12,2	10	Max 10 personer	2021
Analys							
Indikatorn mäter antal personal en hemtjänsttagare i ordinarie boende med minst två besök om dagen möter under 14-dagarsperiod. Förvaltningens resultat avser resultat i privat och kommunal regi. Kontinuiteten är en prioriterad fråga som hemtjänsten har arbetat aktivt med genom om att i den utsträckning som är möjligt bemanna in samma personal och vikarier hos kund. Pågående pandemin med hög sjukfrånvaro samt förändringar i planeringen för att kunna möta behovet av förstärkningsteam för kunder med misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 har påverkat utfallet.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvarsfördelning och kostnadsansvar för personer över 65 år i behov av insatser från individ- och familjeomsorgen eller socialpsykiatri	2021-01-01	2021-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna se över indikatorerna utifrån såväl ett äldre- som ett verksamhetsperspektiv inom äldreomsorgen i syfte att i samband med Essets införande komplettera eller ersätta underlagen för desamma, eller ändra indikatorer inom verksamhetsområdet	2021-01-01	2021-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva ett strategiskt utvecklingsarbete kring personal- och kompetensförsörjning inom äldreomsorgen samt vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden	2021-01-01	2021-06-30	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur avtals- och verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen ska organiseras	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete stadsdelsnämnderna och Micasa genomföra en utredning av hörselmiljöerna på stadens äldreboenden och att ta fram förslag på förbättringsåtgärder	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna vidareutveckla det förebyggande och uppsökande arbetet i syfte att säkerställa en stadsgemensam bottenplatta	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram och införa ett obligatoriskt introduktions- och traineeprogram för enhetschefer inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna undersöka förutsättningarna för att driva viss profilboende-verksamhet i egen regi	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra ett pilotprojekt med daglig verksamhet för personer med lättare intellektuell funktionsnedsättning integrerad på ett av stadens äldreboenden	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna pilottesta elektroniska inkontinensutredningshjälpmedel i syfte att utreda om ett breddinförande är lämpligt.	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och införa utsedd biståndshandläggare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av äldreomsorg för förvaltningsområdet judiska och romska i samråd med de berörda nationella minoriteterna	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur stadens hälso- och sjukvårdsorganisation kan stärkas i syfte att säkerställa likställighet och tillgång till likvärdig vård och omsorg	2021-01-01	2021-12-31	
  Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna kartlägga, analysera och ge förslag på hur arbetet med geografiska team i hemtjänsten kan utvecklas för att säkerställa målet om kontinuitet om max 10 pers per 14 dagar	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna se över hörselmiljöerna ur ett verksamhetsperspektiv inom stadens äldreomsorg	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av arbetsmiljön inom hemtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka eventuella områden inom äldreomsorgen som med fördel kan organiseras inom stadens äldreregionområden	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsgemensam bottenplatta för anhörigstöd inom äldreområdet	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram och införa en obligatorisk introduktionsutbildning för alla medarbetare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna testa möjligheten att genom tekniska lösningar öka rörelsefriheten för boende med demens vid vård- och omsorgsboende samt identifiera eventuella etiska problem som behöver hanteras kopplat till detta	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Äldre får insatser av hög kvalitet som ger trygghet, valfrihet och stärker förmågan att leva ett värdigt och självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Äldre känner sig trygga och är nöjda med äldreomsorgen samt tycker att de är delaktiga och kan påverka planeringen och utformningen av sin äldreomsorg.

Hög kontinuitet präglar insatserna.

Äldres förmåga att leva värdigt och självständigt stärks.

Kvinnor och män har likvärdig äldreomsorg.

Äldres välbefinnande och nöjdhet ökar med bättre mat och en trevlig måltid.

Anhöriga uppmärksammas och får stöd och information.

Äldres kunskap om möjligheten att påverka och planera sin boendesituation ska öka.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet för verksamhetsområdet har uppfyllts.

God mat och en trevlig måltid

Äldreomsorgens dietist och måltidsombuden/kostombuden har en viktig roll i kvalitetsarbetet kring frågor som rör kost och hälsa samt att ta tillvara de äldres synpunkter gällande måltiden. Arbetet med måltidsobservationer och nattfastemätningar har pågått under året för att få ner nattfastan, frukost erbjuds tidigare och kvällsmål senare. Under året har det erbjudits kostveckor där alla aktiviteter hade inriktning på matens betydelse och matfestival där boende fick uppleva mat från andra länder.

Genom Matlyftet har hemtjänsten arbetat med är att öka det goda mötet, att kunden får i sig näringsrik kost och bryta isoleringen samt att informera om Seniorhälsans olika aktiviteter. Annan populär aktivitet har varit sommarcaféet som Älvsjö servicehus och Älvsjögården anordnat på sin innegård.

Förebyggande och uppsökande verksamhet

Enheten har under året genomfört fler aktiviteter och kunnat ge stöd och service till fler personer än föregående år. Verksamheten har följt de restriktioner som funnit under året för att kunna hålla säkra aktiviteter samt stöd och service. Utifrån verksamhetens aktiviteter, stöd och service och de olika samtal som har funnits under året framkommer det att seniorerna, anhöriga och personerna med syn- och hörselnedsättningar erbjudits en möjlighet till ökat välbefinnande samt en känsla av att bli stärkta.

Syn- och hörselinstruktören har deltagit i äldreförvaltningens rapport "Hörselmiljö för äldre" och kommer fortsätta arbetet med att ta fram utbildningsmaterial då behovet är stort av ökad kunskap inom området.

Vidare har representanter från enheten och beställarenheten äldre tillsammans, under hösten 2021, tagit fram ett förslag på samverkan kring uppsökande verksamhet. Arbetet fortsätter under 2022.

Utveckling av hemtjänsten

Hemtjänsten möter brukare med olika behov, förutsättningar och svårigheter vilket ställer krav på en professionell och flexibel hemtjänst samt en ständig kompetensutveckling av medarbetarna. Hemtjänstens demensgrupp är Silviahemcertifierad. Behov finns att även profilera hemtjänsten till målgruppen äldre med psykisk ohälsa och flera medarbetare har genomfört en webbutbildning i äldre och psykisk hälsa. Några av hemtjänstens medarbetare har under året genomfört en webbutbildning inom självmordsprevention. Vidare har hemtjänsten under året fortsatt att utveckla ombudsrollerna och har nu demensombud, måltidsombud, palliativa ombud, hygienombud och anhörigombud i de olika områdena.

Hemtjänsten fortsätter arbetet med att öka kontinuiteten genom att bemanningen planeras så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt, vilket bidrar till att öka tryggheten. Pandemin och den höga sjukfrånvaron påverkar dock möjligheten till hög kontinuitet.

En stimulerande dagverksamhet

Dagverksamheten är uppskattad och bidrar till hälsa och välmående hos både deltagare och deras anhöriga som får avlastning. Dagverksamheterna i egen regi har varit öppna under året men i begränsad omfattning, under hösten kunde antalet deltagande gäster utökas.

Vård- och omsorgsboende och servicehus

Både vård- och omsorgsboendena och servicehusen erbjuder en meningsfull dag med aktiviteter och social gemenskap samt möjlighet till daglig utevistelse. Under den pågående pandemin har de boende erbjudits olika utomhusaktiviteter och kulturupplevelse med uppträdande på innergårdarna.

Utvecklingsarbetet kring teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut samt samverkan med läkarorganisationerna har genomförts under året för att ha en personcentrerad vård och omsorg. Riskbedömningarna för fall, undernäring, trycksår samt munhälsobedömning har varit prioriterat. Dessa registreras i patientjournalen och i det nationella kvalitetsregistret Senior Alert och ligger till grund för planeringen av den boendes individuella vård och omsorg.

Rättssäker och likställig biståndsbedömning

Utredningar och behovsbedömningar baseras på den enskildes individuella behov, önskemål och resurser. Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggings- och bedömningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut. En intervjuguide används som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor samt frågor som rör nutrition, hbtq och våld i nära relation.

Enheten har arbetat med att se över, revidera och utveckla sina rutiner och arbetssätt för att säkerställa likställdheten och rättssäkerheten. Medarbetare har under året deltagit i utbildningarna från Äldreförvaltningen i de reviderade riktlinjerna för myndighetsutövning inom äldreomsorgen samt rättspraxis.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska delta i ett pilotprojekt för stöd till äldre om hälsa, motion och välmående i samarbete med äldreomsorgens enhet för förebyggande arbete, vårdcentraler och primärvårdens rehabilitering.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska delta i ett pilotprojekt för stöd till äldre om kost och nutrition i samarbete med hemtjänsten, äldreomsorgens dietist och rehabiliteringen inom primärvården.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska fortsätta att utveckla samarbetet med RVC – Relationsvårdscentrum Sydväst för ökad kunskap, hjälp och stöd till äldre som varit utsatta för våld i nära relationer.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska fortsätta utveckla det förebyggande och uppsökande arbetet samt utöka informationen som syftar till att minska ofrivillig ensamhet, isolering, ökad hälsa och välbefinnande hos äldre.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska i samarbete med pensionärsorganisationer och civilsamhället utveckla former för ökad delaktighet inom det förebyggande arbetet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska stärka och utveckla teamarbetet inom berörda enheter samt samverka med läkarorganisationen för en individuell/personcentrerad vård och omsorg om den äldre.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska säkerställa att förebyggande riskbedömningar genomförs för fall, trycksår, undernäring och munhälsobedömning samt att åtgärdsplan/hälsoplan tas fram utifrån individuella behov.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska säkerställa kompetensen för de basala hygienrutinerna och att rutiner finns och följs upp.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens berörda medarbetare inom äldreomsorgen ska erbjudas språkutbildning.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens berörda medarbetare inom äldreomsorgen ska erbjudas utbildning till specialistundersköterska.	2021-01-01	2021-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningens utvecklingsarbete ska fortsätta enligt Mat- och måltidspolicyn för äldreomsorgen i Stockholms stad, utifrån resultat av måltidsobservationer och nattfastemätning samt med fokus på måltidsmodellen FAMM.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens vägledning om anhörigstöd och anhörigsamverkan, som utgår från stadens program, ska implementeras i verksamheterna.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet och att alla sex nämndmål har uppfyllts helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts då underliggande nämndmål bedöms ha uppnåtts.

Stadsdelsnämndens samverkan med det lokala näringslivet har i år bestått av digitala seminarier med olika teman som genomförts med Företagargruppen Liljeholmen. Två möten har genomförts med fastighetsägaren Citycon med fokus på trygghet i Fruängens Centrum och Liljeholmens centrum. Fruängens centrum har under året bytt ägare och även den nya centrumägaren har deltagit i platssamverkansmöten.

I Älvsjö har förvaltningen ett samarbete med Älvsjöföretagarna där en diskussion har förts om hur förvaltningen och föreningen kan samverka för att stötta och stärka näringslivet i Älvsjö. Förvaltningen har också haft ett möte med den lokala Rotaryklubben.

Trygghetsvandring har genomförts i Liljeholmen och Marievik, där näringslivet har medverkat. I Liljeholmen och Älvsjö har nämnden haft trygghetsskapande aktiviteter i form av sommartorg, där näringsliv och föreningsliv har medverkat.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämndens trygghetsskapande aktiviteter ökar jämställdheten för både företagare och medborgare då kvinnor i större utsträckning begränsas av upplevd otrygghet i offentlig miljö.

Nämndmål: Näringslivet i Hägersten-Älvsjö är en viktig samverkanspart och erbjuds ett bra företagsklimat

 Uppfylls helt

Analys

Två digitala seminarier med olika teman har genomförts med Företagsgruppen Liljeholmen där alla företagare i stadsdelområdet bjöds in. I Liljeholmen respektive Marievik har trygghetsvandringar genomförts tillsammans med företagsgruppen.

Förvaltningen genomförde under våren två möten med fastighetsägaren Citycon om trygghet i Fruängens centrum och Liljeholmen. Fruängens centrum har under året bytt ägare. Den nya centrumägaren Cavendo Asset Management har deltagit i platssamverkansmöten om Fruängen.

I Älvsjö har förvaltningen ett samarbete med Älvsjöföretagarna där en diskussion har förts om hur förvaltningen och föreningen kan samverka för att stötta och stärka näringslivet i Älvsjö. Föreningen och andra lokala företag har även bjudits in till den utökade platssamverkan i Älvsjö C-Solberga och getts möjlighet att bidra med svar i en enkät som inventerade behov av trygghetsinsatser. Förvaltningen har bidragit till att etablera samarbete mellan Älvsjöföretagarna och Företagsgruppen Liljeholmen. Förvaltningen har också haft ett möte med den lokala Rotaryklubben, för att presentera organisation och uppdrag, svara på frågor och diskutera samverkansmöjligheter.

Under sommaren genomförde stadsdelsförvaltningen trivsel- och trygghetsinsatser i form av sommartorg på Älvsjö torg och Liljeholmstorget. Aktiviteterna har planerats i samråd med berörda företagsgrupper. Syftet har varit att bidra till trivsel och trygghet på torget, och samtidigt sprida information och nätverka med lokala aktörer och allmänhet.

Sommarjobbade ungdomar har gjort trivselinsatser som att hålla rent och snyggt, samt arrangerat aktiviteter. Utöver det har förvaltningen bjudit in gäster i form av egna verksamheter, lokalpolisen och lokala föreningar som har getts möjlighet att visa upp sin verksamhet. På Liljeholmstorget har centrumägaren Citycon medverkat, dels genom inramning på platsen, dels genom att ett företag från gallerian en gång i veckan har deltagit med trivselaktiviteter, provsmakning m.m.

Stockholm Business Region arrangerade i oktober en digital företagsdialog tillsammans med stadsdelsförvaltningen. Ett tjugotal företagare deltog och ställde flera frågor som sedan följdes upp tillsammans med berörda förvaltningar. På efterföljande mingel diskuterades samarbete mellan de olika företagsgrupperna i området. I november deltog stadsdelsförvaltningen på ett frukostmöte som arrangerades av Företagarna, med det lokala näringslivet i Älvsjö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska genomföra seminarier riktade till företag tillsammans med Företagsgruppen Liljeholmen.	2021-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra trygghetsvandringar tillsammans med representanter för lokala företagsgrupper.	2021-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska utveckla samarbetet med Företagsgruppen Liljeholmen som ett led i att stödja nyanländas och försörjningstagares väg mot arbete.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts under året då underliggande nämndmål bedömts uppnås.

Stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla målet genom att under året samverka med facknämnder som exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden vid stadsutvecklingen i Hägersten-Älvsjö. I flera stadsdelar planeras och genomförs ny bostadsbebyggelse, bland annat i Solberga, Älvsjö centrum, Telefonplan, Liljeholmen och Årstadal. Projekten har pågått under 2021 och framåt.

Stadsdelsnämnden har bidragit med målets mer mjuka värden som att underhålla och utveckla stadsdelsområdets parker och naturområden. Detta bidrar med rekreativa värden till de boende samtidigt som det bidragit positivt till den biologiska mångfalden. Stadsdelsnämnden har också sett till att tillgänglighets- och trygghetsperspektivet finns med i stadsutvecklingen. Även lokalbehovet har bevakats på kort och lång sikt för att garantera att stadsdelsnämndens verksamheter har ändamålsenliga lokaler.

Stadsdelsnämnden har startat nya verksamheter under 2021. Det är bland annat förskolan Hasselbacken, förskolan Skatboet samt Gruppboende Valutavägen.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden verkar för att stadsutvecklingen ska matcha alla människors behov.

Kvinnors och flickors behov har tagits i beaktande vid all stadsutveckling. Det gäller bland annat upplevd trygghet, rekreativa aktiviteter i parker samt tillgänglighet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	12			8	12	Tas fram av nämnd	2021

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till god samhällsservice

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden bidrar till stadsutveckling på bred front. Antalet förskoleplatser och gruppboendestäder motsvarar behovet, parker anläggs vid nyexploatering och äldreboendepLANEN följs.

Stadsdelsnämnden bidrar också till att stadsdelsområdet byggs ut till att vara en levande plats med handel, service, arbetsplatser, bostäder etc.

Stadsdelsnämnden lägger extra mycket fokus på att bidra i de stora strategiska stadsutvecklingsprojekten som programarbetet Nordvästra Liljeholmen, Fruängen och Mellanbergsparken.

Analys

Stadsdelsnämnden har haft ett tätt samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkra tillgången på förskoleplatser och bostäder med särskild service. Riktmärket har varit 18 förskoleplatser per 100 nybyggda bostäder, vilket motsvarar 1 förskoleavdelning. Nämnden har lagt extra mycket fokus på att hitta helhetslösningar för förskolebehovet i områden där många detaljplaner arbetas fram samtidigt.

Stadsdelsförvaltningen har kontinuerligt uppdaterat sina prognoser för behovet av förskoleplatser, både i privat och offentlig regi, för att säkerställa att tillgången på platser motsvarar efterfrågan i nya bostadsområden. Förvaltningens prognoser sträcker sig tio år framåt och alla förskolor som byggs ut, byggs om eller avvecklas finns med i prognoserna för att säkerställa bästa träffsäkerhet. ÄldreboendepLANEN för mängden vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden följs i samverkan med stadsdelsnämnd Skärholmen.

Förvaltningen har under året deltagit i planprocesser för större projekt bland annat i Liljeholmen, Fruängen, Västertorp, Telefonplan och Solberga. Vidare har förvaltningen avvecklat Solberga vård- och omsorgsboende samt Trekantens förskola i Gröndal.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska samverka med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa att behovet av förskolor och bostäder med särskild service tillgodoses.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts under året då underliggande nämndmål bedöms ha uppnåtts.

Stadsdelsnämnden bidrar till målet genom att följa förvaltningens riktlinje för resande och trafiksäkerhet samt genom att bistå trafiknämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen. Genom att följa resepolicyn används i första hand miljöanpassade transportmedel, såsom att resa kollektivt med tåg eller buss samt cykel eller gång. Stadsdelsområdets park- och cykelvägar är en del av stadens större vägnätverk och stadsdelsnämnden har aktivt arbetat för att framkomligheten varit god.

Arbete för ökad jämställdhet

Nämndens arbete med att skapa säkra, trygga och framkomliga gång- och cykelvägar har gynnat en ökad jämställdhet för alla i samhället.

Nämndmål: Hägersten-Älvsjös parkvägar är tillgängliga med god framkomlighet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Gång- och cykelinfrastrukturen håller hög kvalitet och byggs ut vid behov. Infrastrukturen är tillgänglig och alla nya gångvägar följer normen för tillgänglighetsanpassning.

Stadsdelsnämnden har en robust och effektiv vinterväghållning för att minska risken för olyckor och personsador.

Analys

Stadsdelsnämnden har samverkat med trafiknämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin. Förvaltningen har också fått tycka till om strategins innehåll inför framtida revideringar. Vidare har förvaltningen uttalat sig om stadens nya trafiksäkerhetsstrategi.

Förvaltningen har haft regelbunden kontakt med entreprenör och tagit in synpunkter från allmänheten för att säkerställa att stadsdelsområdet har god framkomlighet på parkvägarna. En rutin för uppföljning av parkentreprenaden togs fram förra året och förvaltningen har arbetat enligt den nya rutinen.

Tre parkvägar har rustats upp under året, en i Örnsberg och två längs Gimmerstavägen/Huddingevägen.

Arbete för ökad jämställdhet

Nämndens arbete med att skapa säkra, trygga och framkomliga gång- och cykelvägar har gynnat en ökad jämställdhet för alla i samhället.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska samverka med trafiknämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet i stora delar är uppfyllt.

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Inom stadsdelsnämndens ansvar finns barnen främst i förskolan. Förskolan har tagit fram gemensamma ställningstagande för arbetet med kultur i förskolan. Implementeringen av ställningstagandet har pågått under året. En ökning av kulturpengen till förskolorna tillsammans med Kulan-premie har möjliggjort fler kulturmöten med professionella kulturutövare. Den pågående pandemin har dock försvårat genomförandet av en del kulturevenemang. Flera kulturutövare har dock anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper. Detta kan ha varit en fördel för stadsdelen som saknat större lokaler att arrangera föreställningar i. Nu, under coronapandemin, har fler små föreställningar, anpassade till förskolans lokaler och till att vara utomhus tagits fram och möjliggjort ett bredare deltagande.

Genom stadens webbplats "Kulan", hittar förskolorna en mängd utvalda kvalitetssäkrade föreställningar inom teater, dans, musik, cirkus och berättande som är rabatterade med den så kallade Kulanpremien. Varje förskoleenhet har en utsedd ansvarig/samordnare för kultur som ingår i ett övergripande nätverk för att stödja och utveckla förskolornas arbete med språk och kultur. Förvaltningen har informerat förskolorna om Kulanpremien i syfte att fortsätta öka andelen köp av kulturföreställningar. Resultatet har varit lyckat. Antalet köpta platser på föreställning via Kulan har ökat markant, från 3108 till 8273 för barn 1-5 år i stadsdelen. (Siffrorna inkluderar både privata och kommunala förskolor).

Inom den öppna fritidsverksamheten har barn och unga haft möjlighet till kulturella upplevelser. Under loven har fritidsverksamheterna erbjudit aktiviteter såsom kreativa studios, konserter och workshops. Verksamheten har haft sina begränsningar och anpassat verksamheten utifrån folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare. De personer som bor på gruppbostad får stöd att delta i kulturell verksamhet och evenemang utifrån personligt intresse. Flera av stadsdelens föreningar och organisationer som får verksamhetsbidrag av stadsdelsnämnden anordnar

målgruppsanpassade aktiviteter liksom stadsdelens kommunala fritidsverksamhet. Ett exempel är samarbete med Bio Aspen som har särskilda biovisningar för daglig verksamhet (LSS) i Aspudden. Där de även medverkande i att anordnar egna privata visningar och får pröva på hur det är att jobba på en bio, att starta en film och stå i kassan och så vidare. De är även välkomna till på sin fritid.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter och förutsättningar. Särskilda medel har avsatts för kulturevenemang och för att sprida glädje i vardagen.

Äldreomsorgens verksamheter har under året erbjudit flera olika kulturaktiviteter såsom sång, musik, filmvisning och konst. Högtider har uppmärksammats och firats. Trekantens servicehus har inbjudit till finsk och svensk karaoke med allsång en dag i veckan.

Utbudet och genomförandet har hela tiden anpassats utifrån de rekommendationer som gällt för pandemin. Under sommaren har kulturaktiviteter med t.ex. sång- och musikuppträdanden erbjudits på äldreboendenas utegårdar, vilket varit mycket uppskattat.

På äldreomsorgens mötesplatser erbjuds många olika aktiviteter med gymnastik, qigong, stavgång och dans m.m. Under året har verksamheten satsat på kulturella aktiviteter med sång och musik och startat körsång och teatergrupp. Mötesplatsernas aktiviteter har varit ”cornananpassade” med föränmälan och små grupper samt genomförts utomhus när vädret så tillåtit.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram. Det var 23 föreningar som fick verksamhetsbidrag med sammanlagt 596 000 kronor. Vid årets handläggning har förvaltningen särskilt uppmärksammat de föreningar som arbetar med likartad verksamhet för att ge likvärdiga förslag till bidrag. Ytterligare tre föreningar har tilldelats arrangörstöd för sammanlagt med 23 000 kr och genomfört evenemang under året. Ett par evenemang därutöver har inte genomförts på grund av pandemin.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	85	85 %	85 %		67 %	67 %	2021
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	72 %	74 %	71 %	75 %	75 %	75 %	2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Förvaltningens och idrottsförvaltningens möjligheter att erbjuda idrottsaktiviteter till barn och unga har begränsats av pandemin vilket kan ha påverkat resultaten.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	74 %	69 %	79 %	77 %	78 %	76 %	2021
Analys							
Resultaten visar att nöjdheten bland ungdomar har minskat i förhållande till föregående mätning, vilket bedöms vara en effekt av pandemin då evenemang har behövt anpassas alternativt ställas in. Resultaten påvisar också en stor skillnad mellan könen. En jämställdhetsanalys ska göras och beräknas vara klar första kvartalet 2022.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	68 %	71 %	65 %	73 %	65 %	65 %	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska samverka med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna inom ramen för fältassistenternas förebyggande arbete utveckla ett arbetssätt för att nå målgrupper som inte deltar i fritidsaktiviteter i lika hög utsträckning, vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Föreningsbidrag för lokal verksamhet fördelas på ett sätt som berikar och kompletterar stadsdelsnämndens verksamhet.

Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Äldre som inte själva har möjlighet att ta sig till arrangemang erbjuds program och kultur där de vistas.

Unga erbjuds kulturmöten, att prova skapande, möta föreningsliv och idrott i syfte att öka social inkludering, bredda deltagande, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer.

Analys

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Inom stadsdelsnämndens ansvar finns barnen främst i förskolan. Förskolan har tagit fram gemensamma ställningstagande för arbetet med kultur i förskolan, "Förskolan som kulturell mötesplats". Implementeringen av ställningstagandet har pågått under året. En ökning av kulturpengen till förskolorna tillsammans med Kulan-premie har möjliggjort fler kulturmöten med professionella

kulturutövare. Den pågående pandemin har dock försvårat genomförandet av en del kulturevenemang. Flera kulturutövare har dock anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper. Detta kan ha varit en fördel för stadsdelen som saknat större lokaler att arrangera föreställningar i. Nu, under coronapandemin, har fler små föreställningar, anpassade till förskolans lokaler och till att vara utomhus tagits fram och möjliggjort ett bredare deltagande.

Genom stadens webbplats "Kulan", hittar förskolorna en mängd utvalda kvalitetssäkrade föreställningar inom teater, dans, musik, cirkus och berättande som är rabatterade med den så kallade Kulanpremien. Varje förskoleenhet har en utsedd ansvarig/samordnare för kultur som ingår i ett övergripande nätverk för att stödja och utveckla förskolornas arbete med språk och kultur. Förvaltningen har informerat förskolorna om Kulanpremien i syfte att fortsätta öka andelen köp av kulturföreställningar. Resultatet har varit lyckat. Antalet köpta platser på föreställning via Kulan har ökat markant, från 3108 till 8273 för barn 1-5 år i stadsdelen. (Siffrorna inkluderar både privata och kommunala förskolor).

Vidtagna åtgärder för att öka antalet kulturaktiviteter och upplevelser som barnen får ta del av under sin förskoleperiod bedöms ha bidragit till ökningen. Kulturpengen som baseras på antalet barn har ökat från 50 kr till 110 (2020) till 160 (2021) Statsbidrag för språksatsning har möjliggjort årets höjning av kulturpengen. Kulturansvariga finns på varje enhet och ingår i ett nätverk för arbete med kultur och språksatsningar där information om aktuellt utbud sker kontinuerligt. Ett ställningstagande för "förskolan som kulturell mötesplats" har tagits fram och delvis implementerats av enheterna.

Inom den öppna fritidsverksamheten har barn och unga haft möjlighet till kulturella upplevelser. Under loven har fritidsverksamheterna erbjudit aktiviteter såsom kreativa studios, konserter och workshops. Verksamheten har haft sina begränsningar och anpassat verksamheten utifrån folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare. De personer som bor på gruppboende får stöd att delta i kulturell verksamhet och evenemang utifrån personligt intresse. Flera av stadsdelens föreningar och organisationer som får verksamhetsbidrag av stadsdelsnämnden anordnar målgruppsanpassade aktiviteter liksom stadsdelens kommunala fritidsverksamhet. Ett exempel är samarbete med Bio Aspen som har särskilda biovisningar för daglig verksamhet (LSS) i Aspudden. Där de även medverkar i att anordnar egna privata visningar och får pröva på hur det är att jobba på en bio, att starta en film och stå i kassan och så vidare. De är även välkomna till på sin fritid.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds aktiviteter och kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteterna anpassas utifrån varje verksamhets möjligheter och förutsättningar. Verksamheterna har under året aktivt använt de särskilda medlen som avsatts för kulturevenemang, för att sprida glädje i vardagen.

Äldreomsorgens verksamheter har under året erbjudit flera olika kulturaktiviteter såsom sång, musik, filmvisning och konst. Högtider har uppmärksamats och firats. Trekantens servicehus har inbjudit till finsk och svensk karaoke med allsång en dag i veckan.

Utbudet och genomförandet har hela tiden anpassats utifrån de rekommendationer som gällt för pandemin. Under sommaren har kulturaktiviteter med t.ex. sång- och musikuppträdanden erbjudits på äldreboendenas utegårdar, vilket varit mycket uppskattat.

På äldreomsorgens mötesplatser erbjuds många olika aktiviteter med gymnastik, qigong, stavgång och dans m.m. Under året har verksamheten satsat på kulturella aktiviteter med sång och musik och startat körsång och teatergrupp. Mötesplatsernas aktiviteter har varit ”cornananpassade” med föranmälan och små grupper samt genomförts utomhus när vädret så tillåtit.

Förvaltningen har i dialog med äldreförvaltningen, som blir ny hyresgäst i gamla förvaltningskontoret i Älvsjö, undersökt möjligheten att hyra in ytterligare lokalyta för att skapa en mötesplats. Äldreförvaltningen har i dialogen uttryckt att de har behov av samtliga ytor och inte kan upplåta fler ytor till stadsdelsförvaltningen.

Förvaltningen samverkar med biblioteken och föreningar för att synliggöra och sprida det som sker inom området kultur och fritid till fler och nya målgrupper.

Många föreningar bidrar till ett rikt och varierat kultur- och fritidsutbud i stadsdelen. Det är tjugofem (25) föreningar som har sökt verksamhetsbidrag varav 23 fick bidrag med sammanlagt 593 000 kronor. Vid årets handläggning har förvaltningen särskilt uppmärksammat de föreningar som arbetar med likartad verksamhet som riktar sig till äldre, hembygdsföreningar med flera, för att ge likvärdiga förslag till bidrag. Handläggningen sker med stöd av en referensgrupp med erfarenhet och kunnande inom flera av de berörda områdena som föreningarna verkar.

Ytterligare tre föreningar har tilldelats arrangörsstöd för sammanlagt med 23 000 kr och genomfört evenemang under året. Ett par evenemang därutöver har inte genomförts på grund av pandemin.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska genomföra särskilda Coronasäkra kultursatsningar för äldre i verksamheterna.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska i samverkan med ny hyresgäst undersöka möjligheten att använda delar av det före detta förvaltningskontoret i Älvsjö till en mötesplats för både ungdomar och äldre, med möteslokaler för studieförbund och föreningar.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska möjliggöra att föreningsbidrag och arrangörsstöd finns att söka för lokalt aktiva och demokratiska föreningar.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska verka för att enheterna nyttjar de erbjudanden som ges via kulanpremien i syfte att fler barn ska ta del av kultur.	2021-01-01	2021-12-31	
	Analys			
	Antalet kulturbesök beställda och subventionerade via verktyget "Kulan" har ökat markant. Föregående år bokades där 3108 besök för barn i förskoleåldern (privata och kommunala förskolor) i år registrerades 8273 besök eller som sammanställningen från Kulan redovisade - motsvarande 99% av de boende i området i åldern 1-5 år.			
✓	Förvaltningens förskolor ska implementera ställningstagande Förskolan som kulturell mötesplats, för förskolans arbete med kultur.	2021-01-07	2022-01-17	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts under året.

Förvaltningen har följt nämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan för att minska utsläppen från de verksamheter som nämnden ansvarar för.

Förvaltningen har minskat utsläppen från livsmedel med ca 208 ton CO₂e.

Förskoleverksamheten som står för en majoritet av livsmedelsinköpen, har arbetat vidare med att få ner utsläppen ytterligare vilket också tydligt syns i utsläppsstatistiken.

Elförbrukningen för året har minskat med 6 900 kWh jämfört med förra året.

Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda, har utvecklats och underhållits kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation. Även dagvattenhanteringsåtgärder vid Långsjöbadet och Bergtorpkärret har genomförts för att hjälpa Stockholm bli en mer klimattålig stad.

Förvaltningen har deltagit i styrgruppen för arbetet med att ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel, som leds av miljö- och hälsoskydds-nämnden.

Arbete för ökad jämställdhet

Klimatarbetet riktar sig till både kvinnor och män och är lika viktigt för alla människor. När klimatinvesteringar görs i parker säkerställer nämnden att planteringar och annat görs på ett sätt som skapar trygga och tillgängliga miljöer som kan nyttjas av alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %	100 %	100 %	2021
◆ Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	75 %			200 %	80 %	80 %	2021
Analys							
Förvaltningen ska se över vilka enheter som inte har matåtervinning.							
◆ Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	53,55			50,3	60 %	60 %	2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Eftersom variabeln mäter antal kronor som läggs på ekologisk mat och inte mängd så blir siffrorna missvisande. Sett till mängd så har förvaltningen köpt 59 % ekologiskt under 2021.							
	Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,44 kg CO2 per kg livsmedel		1,58 kg CO2 per kg livsmedel	1,5 kg CO2 per kg livsmedel	1,80 kg CO2 per kg livsmedel	2021
	Totalt köpt energi i stadens verksamheter	3,74 GWh		3,75 GWh	3,99 GWh	1945 GWh	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Förvaltningen har fått handlingsplanen på remiss, dock har ingen annan aktivitet skett.			
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel	2021-01-01	2021-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska ta fram riktlinjer för mat och måltid i förskolan i enlighet med måltidsstrategin	2021-01-01	2021-12-31	
Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar	2021-01-01	2021-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen har inte blivit kontaktade i denna fråga.			

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö har en hög biologisk mångfald och en god livsmiljö

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden följer stadens mål i handlingsplanen för biologisk mångfald och miljöprogrammet. Nämndens egna miljö- och klimathandlingsplan är implementerad för att stärka den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet och på andra platser genom stadens processer och inköp.

Extra fokus läggs på Älvsjöskogen som är ett naturreservat. Skogens skötsel och insatser värnar och stärker den biologiska mångfalden.

Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån till att minska buller och dålig luft i stadsdelsområdet.

Analys

Förvaltningen har bland annat planterat nya träd och buskar i Krausparken som kan bidra till den biologiska mångfalden.

Förvaltningen har arbetat enligt grundpremisen att sparat dö ved vid trädfällningar och beskärningar. Exempel på detta är att göra högstubbar av fällda träd och göra veddepåer av resten av det fällda trädet.

Naturvård som utförs under 2021 i vintertid kommer att fortsätta in i 2022. Denna naturvård gynnar också biologisk mångfald. Förvaltningen har testat slätter på några ytor, och inventerat ytor att omföra från bruksgräs till äng. Förvaltningen har även placerat ut två matningsbord för rådjur i Solberga, detta var ett medborgarinitiativ.

Förvaltningen har förberett en ängsyta vid Bergtorpskärret i Älvsjö, ytan har på grund av årstiden inte tagit sig ännu men kommer att börja blomma till våren. Även en yta vid Kontrollvägen har förberetts som ängsmark under året.

Vidare låter förvaltningen träd som faller vid strandkanten att i största möjliga mån ligga kvar i vattnet. Detta för att det gynnar fiskebeståndet på platsen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska friställa ekar i Långbro park.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska förbereda sandytor i sollågen för insekters trivsel.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska placera insektshotell på utvalda platser vid behov.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska placera ut faunadepåer vid avverkning av träd och sly.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska testa omvandla utvalda bruksgräsytor till ängsmark.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska utreda hur Sjöängen i Örby slott ska få förstärkningsåtgärder för biologisk mångfald.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska utreda skötselarbetet för att få in perspektivet om biologisk mångfald i arbetet	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har implementerat den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna. Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter. Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Den relativa energiförbrukningen i förvaltningen har minskat. Utsläpp från förvaltningens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat. Nämnden ska arbeta mot att vara en fossilfri organisation år 2030.

Analys

Stadsdelsnämndens miljö- och klimathandlingsplan

Förvaltningen har arbetat efter nämndens miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) som integrerades i VP21.

Klimatinvesteringar

Nämnden hade för avsikt att söka klimatinvesteringsmedel i samband med tertialrapport 1, men eftersom medlen tog slut så planeras tänkta investeringar till 2022 istället.

Förskoleverksamheternas kökspersonal och kockar/kokerskor som varit med i en arbetsgrupp för frågor kring livsmedel får nu regelbundna utskick med data över klimatpåverkan från sina inköpta livsmedel. Detta har varit en del av arbetet att få ner miljöpåverkan från förvaltningens livsmedelsinköp. Arbetet har pågått under året och kommer fortsätta under nästa år.

Utsläppssiffrorna från livsmedelsinköpen från förvaltningens verksamheter fortsatte ner hela året. Vid en jämförelse mellan 2021 och 2020 har det konstaterats att utsläppen från livsmedel har minskat med 208 ton CO₂e. Vid beräkningen utsläpp per kg livsmedel har den gått från 1,56 kg CO₂e till 1,44 kg CO₂e för ovan nämnd period. Detta är bland annat kopplat till att inköpen av nötkött minskat med över 30 %. Cirka hälften av de 200 ton minskade utsläpp kommer från en minskad nötköttkonsumtion hos förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen har sedan tidigare identifierat livsmedelsinköp från förskolans verksamheter som den enskilt största miljöpåverkan från förvaltningen. Det är på detta ämne som det finns störst potential att minska utsläppen och det är där som förvaltningen lägger mycket av sitt fokus vad gäller klimatåtgärder. Detta syns tydligt i siffrorna då förskoleverksamhetens absoluta utsläpp från livsmedel har sjunkit med 15 % under 2021.

Också den totala energiförbrukningen för 2021 har gått ner jämfört med år 2020. Totalt har förbrukningen minskat med ca 6 938 kWh. Förvaltningen skapade i slutet av året nya rutiner för att minska stand-by-förbrukningen från elektronik i verksamheterna.

Under året har utvalda förskoleenheter ihop med miljöförvaltningen under en period mätt mängden mat som svinnas i verksamheterna. Detta som ett sätt att uppmärksamma matsvinnets påverkan på miljö och ekonomi. Förvaltningens enhet Glasade gången har bland annat ihop med miljösamordnare arbetat men att minska matsvinnet i verksamheten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska erbjuda alla chefer en genomgång av mål och underliggande mål i stadens Miljöprogram, samt innehållet i förvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsspridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska göra en inventering av vilka enheter som ännu inte har fått LED-belysning och nya vitvaror.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska informera förvaltningens medarbetare om hur de kommer i kontakt med miljösamordnare.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska inventera att samtliga lokaler har källsortering.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska inventera samtliga lokaler som ej har matåtervinning för att se över om detta går att ordna.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningen ska ta fram rutiner för att minska stand-by-förbrukningen från elektronik.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens förskoleavdelning ska erbjuda förskolornas kokkar kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt tillsammans med förskoleavdelningen arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens verksamheter ska arbeta aktivt för att minska sin energiförbrukning.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens verksamheter ska ska arbeta aktivt för att minska användningen av plast.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens verksamheter som serverar mat ska aktivt arbeta för att minska sitt matsvinn	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Kommunfullmäktige har tagit fram två mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

Nämnden bedömer att båda målen för verksamhetsområdet har uppfyllts helt samt att alla fem nämndmål har uppfyllts helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Sammantaget beräknas ett överskott om 26,0 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,0 mnkr efter resultatöverföringar. Prognosarbetet har under året försvarats av Covid-19. Förvaltningen har erhållit viss kompensation från staten och nettoeffekten av statliga ersättningar och andra ekonomiska effekter av pandemin bidrar till överskottet. Alla kostnader som härrör Covid-19 har följts upp med en särskild aktivitet.

Arbete för ökad jämställdhet

Arbetet för ökad jämställdhet är integrerat i verksamheternas arbete och planering. Det beskrivs under KFs mål för verksamhetsområdena samt under Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,5 %			99,5 %	100 %	100 %	VB 2021
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,1 %			98,1 %	100 %	100 %	VB 2021
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			-1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2021

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås. Nämnden har arbetat för en ekonomi i balans genom att kontinuerligt arbeta för att resurserna ska användas väl med fokus på resultat och effekt för våra invånare. Nämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål genom att se till så att nämndens verksamheter ska rymmas inom fastställd budget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens avdelningar ska fortsätta att utforma och använda ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Arbetet kommer att fortsätta under 2022 då utvecklingsarbetet inte kunnat bedrivas i den takt som planerats.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts under året då de flesta indikatorer och underliggande nämndmål bedöms ha uppnåtts.

Sjukfrånvarosiffrorna har under 2021 varit osäkra, men trenden var ändå nedåtgående i slutet av 2021, detta gäller både sjukfrånvaron totalt och korttidsfrånvaron.

Inom området staden som arbetsgivare har förvaltningen under 2021 arbetat enligt plan inom områdena arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar har genomförts och andelen elektroniska inköp har ökat.

Energibesparande investeringar planeras och har genomförts i nämndens verksamhetslokaler. Vid renoveringar och nybyggnation har giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt samt god tillgänglighet beaktats.

En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler har matchat det faktiska behovet, något som har minskat risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Pandemin har ställt nya krav på innovation och möten har i huvudsak kunnat hållas via Skype och andra digitala verktyg. Stadsdelsnämndens möten har livesänts och ligger sedan kvar på webben. Nämnden har också möjliggjort för den öppna delen och frågestunden att vara kvar i en digital form.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden har fortsatt arbetet med jämställdhetsintegrering av verksamheterna. Med utgångspunkt i Program för ett jämställt Stockholm 2018-2020 och med hjälp av befintlig

könsuppdelad statistik och där på följande analyser utvecklas beslutsfattandet och en jämställd resursfördelning. Vid uppmärksammande av omotiverade skillnader gällande bemötande, handläggning eller bedömningar har detta analyserats och åtgärdats.

Kompetensutvecklingsinsatser har erbjudits för att stärka kompetensen i jämställdhetsfrågor hos chefer och medarbetare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	79	80	78	78	82	82	2021
Analys Varje arbetsgrupp har under 2021 gått igenom sitt resultat och satt upp handlingsplaner för områden att fokusera på. Områdena har följts upp under hösten med fortsättning i samband med ny medarbetarenkät 2022.							
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	4,83 %			2,2 %	3 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys På grund av personalomsättning och hög sjukfrånvaro har externa konsulter anlåtits i högre grad än beräknat för att klara uppdrag och bibehålla en sund arbetsmiljö. En ytterligare förklaring är att inflödet av nya ärenden fortsatt har varit högt under året vilket tillsammans med nyrekryteringar och delvis oerfarna handläggare också ökat behovet av konsulter.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	90 %	90%	2021
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %			100 %	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2021
  Index Bra arbetsgivare	78			83	84	84	2021
Analys Förvaltningen har gått igenom resultatet av Index bra arbetsgivare med alla chefer och arbetar vidare med att utbilda och skapa en kompetenshöjning inom de processer som har bäring för indexet.							
  Sjukfrånvaro 	9,1 %	6,6 %	9,6 %	11,7 %	10 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2021
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	3,5 %	2,9 %	3,6 %	5,7 %	4 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska ansvara för förvaltningen av Esset med stöd av arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Projekt Modernisering av sociala system har under året arbetat med att byta inriktning på projektet. Projektet omfattar nu en modernisering av stadens egenutvecklade sociala system.			
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna etablera en support- och förvaltningsorganisation för Esset för att från och med 2022 kunna leverera full support	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Projekt Modernisering av sociala system har under året arbetat med att byta inriktning på projektet. Projektet omfattar nu en modernisering av stadens egenutvecklade sociala system.			

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet. Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget. Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Analys

Arbetsmiljö

Arbetsmiljön inom alla delar av förvaltningen har även under 2021 påverkats av den pågående coronapandemin. Risk- och konsekvensbedömningar har genomförts kontinuerligt för att bedöma vilka åtgärder som behövt vidtas för att säkerställa en god arbetsmiljö. Att medarbetare har tillgång till skyddsutrustning och kunskaper som krävs vid hantering av smitta har varit del av de viktigaste faktorerna för att hantera och minimera smittspridning. Medarbetare har uppmuntrats till vaccinering och har även haft möjlighet att vaccinera sig på arbetstid. Medarbetare med arbetsuppgifter som möjliggör arbete hemifrån, har i stor utsträckning kunnat arbetat hemifrån. Under hösten påbörjades här en successiv återgång till arbetsplatserna och planering för att arbeta utifrån det ramverk som staden tagit fram. Dock fick detta arbete pausas och dessa medarbetare fick i slutet av året återigen återgå till arbete hemifrån, då skärpta restriktioner återinfördes.

För att fortsätta stärka chefer och skyddsombud i sina respektive uppdrag, har förvaltningen under året genomfört ett flertal utbildningar inom arbetsmiljöområdet. Basutbildning inom arbetsmiljöområdet har genomförts vid tre tillfällen under året där varje tillfälle omfattat tre dagar. Utbildning har även skett inom riskbedömning kopplat till incidentrapporteringsystemet IA.

Förvaltningen har uppdaterat ett antal rutiner och riktlinjer inom arbetsmiljöområdet. Dessa har även planerats in i årshjulet för att tas upp inom de olika nivåerna i samverkanssystemet, tex på APT, för att bli kända för alla medarbetare. De uppdaterade rutinerna och riktlinjerna berör områdena: Kränkande särbehandling, Trakasserier och sexuella trakasserier samt Hantering vid misstanke om alkohol och droger.

Sjukfrånvaron har under året varit relativt hög och ganska stabil. Den är dock överlag lägre än föregående år. Under hösten har sjukfrånvaron successivt sjunkit i takt med minskad smittspridning. Dock, till följd av ökad smittspridning i slutet av året samt skärpta restriktioner, kan dessa siffror komma att återigen öka.

Kompetensförsörjning

Chefer ska ha en god kunskap inom stadens kompetensförsörjningsprocess för att långsiktigt ha en plan för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Vid rekryteringar är det viktigt att säkerställa att den enskildes kompetens blir avgörande och att ingen diskriminering sker. Förvaltningen har därför under året stärkt cheferna inom området genom att utbilda dem inom området kompetensbaserad rekrytering samt även kopplat detta till rekryteringssystemet för att även öka kunskapen om hanteringen av annonser och ansökningar. Som ett led i att ytterligare öka kvalitén i rekryteringsprocessen har även ett arbete påbörjats med att ta fram mallar för annonser till vissa befattningar för att säkerställa en lika kravställning vid rekrytering.

Respektive verksamhet beskriver utmaningar och planering för kompetensförsörjning i förvaltningens övergripande kompetensförsörjningsplan.

Chefsuppdrag och ledarskap

Chefsutveckling genom att rusta förvaltningens chefer inom arbetsgivarområdet har varit prioriterat 2021. För chefer som är nya i sitt chefsuppdrag eller nya som chefer i Stockholms stad har förvaltningen genomfört ett antal utbildningstillfällen i chefsintroduktion för att stärka dessa i sitt uppdrag kopplat till arbetsgivarområdet och personalansvar. Förutom de specifika utbildningarna, har förvaltningen även vid månadsvisa chefsforum successivt gått igenom stadens övergripande HR-processer för att dels fylla på kunskapen för cheferna och dels skapa en förvaltningsgemensam plattform. Under året har cheferna fått successiv information om stadens nya chefsprofil och den ledarskapsmodell som ligger till grund för chefsprofilen. Förutom litteratur i form av böcker, genomgång på chefsforum och stadens övergripande chefsdagar har en planering och ett arbete startats för att implementera detta mer under nästkommande år. Övriga utvecklingsinsatser för chefer i sitt ledarskap har skett dels genom stadens chefsutvecklingsprogram och dels genom andra stadsövergripande upphandlade insatser.

Projektet "Heltidsresan"

Projektet "Heltidsresan" har under året förlängts till 2024 av parterna SKR och Kommunal. Medarbetare med ofrivillig deltid som anmäler önskemål om högre sysselsättningsgrad ska erbjudas det när möjlighet uppstår i verksamheten. Förvaltningen har under året genomfört informationsinsatser till alla chefer på chefsforum samt specifikt arbetat med Hemtjänsten som varit en pilot för att kartlägga och utifrån verksamhetens behov, se över möjligheten till

ökad sysselsättningsgrad för medarbetare som har en ofrivillig deltidsanställning. Insatserna framöver handlar om att fortsätta tillvarata informationen från det nya schema- och bemanningssystemet Medvind samt ha fortsatt fokus inom äldreomsorgen att löpande se över formerna av anställningar och sysselsättningsgrad inom respektive verksamhet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen deltar i stadens pilotomgång av chefsförberedande programmet Framtida chef	2021-01-01	2021-12-31	
! Förvaltningen ska arbeta med sammanhållen lönebildning.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Arbetet har påbörjats under 2021 och fortsätter under 2022.			
✓ Förvaltningen ska fortsätta arbetet med att förteckna personuppgiftshandlingar.	2020-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska fortsätta arbetet med lokalt kompetensutvecklingsforum (LKUF) inom ramen för Handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare med särskilt fokus på punkten jämställdhet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska fortsätta utvecklingen av introduktionsprogram för nya chefer.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska genomföra insatser kopplat till projektet "Heltidsresan" för att öka kunskapen om bemanning och ofrivillig deltidsanställning.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska genomföra utbildningar i GDPR.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska genomföra utbildningar inom arbetsmiljöområdet för att öka kunskapen om systematiskt arbetsmiljöarbete.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska utveckla det strategiska kompetensförsörjningsarbetet ytterligare utifrån stadens kompetensförsörjningsprocess.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Stadsdelsnämndens offentliga upphandlingar bidrar till en hållbar utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Tydliga krav i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar. Ökad andel elektroniska inköp. Upphandlade varor och tjänster ska bidra till stadens miljömål om cirkulära processer och resurseffektivisering, minskade klimatutsläpp, energieffektivisering och biologisk mångfald.

Analys

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal där det är möjligt. Systematiska avtalsuppföljningar

genomförs och den process som förvaltningen har inlett under året att öka andelen elektroniska inköp, har ännu inte fått genomslag i statistiken. Arbetet med att uppföljning av elektroniska inköp fortsätter under 2022.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Analys

Ett mer strukturerat samarbete mellan avdelningar och förvaltningar har inletts under 2021. I det ingår styrgrupper för lokaler inom avdelningen för social omsorg och förskola, halvårsvis avrapportering till förvaltningens ledningsgrupp kring lokaler med möjliga villkorsändringar samt ett samarbete med stadsbyggnadskontoret om utbyggnationen av nya förskolor.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för behovet av förskoleplatser som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för förändringar av lokalbestånd och planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden förskolelokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Energibesparande investeringar har planerats och genomförts i nämndens verksamhetslokaler. Vid renoveringar och nybyggnation av verksamhetslokaler genomförs alltid ändamålsenliga åtgärder som exempelvis giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt. Alla projekteringar för nya lokaler har skräddarsyttts för lokalens tänkta verksamhet. Tillgänglighet har tagits i beaktning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utveckla metoder för att effektivisera och anpassa lokalanvändandet utifrån faktiskt behov och samutnyttjande.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Analys

Avdelningen för förskola

Implementeringen av förskoleavdelningens digitaliseringsstrategi och kompetensutveckling i Skolplattformen samt kompetensutveckling om digitala verktyg i undervisningen har fortsatt under 2021. Förskoleavdelningens pedagogiska ställningstaganden kopplade till digitaliseringen har fungerat som stöd för undervisningsplanering samt förtydligat förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare.

Tidigare satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger har kompletterats med kompetensutvecklingsinsatser. Alla förskoleenheter har i början av året rustats med "Digitala lådor", en samling av digitala verktyg med tillhörande aktiviteter och material med kopplingar till styrdokument. En skraddarsydd fortbildning för pedagoger om olika digitala verktyg som stöd i undervisningen, beställd från Medioteket, genomfördes digitalt under hösten med stor framgång. Ungefär 45% av alla medarbetare deltog. Enheterna beskriver i sina verksamhetsberättelser att positiva effekter av insatsen märktes i barngrupperna direkt.

Förskoleavdelningens generella slutsats är att digitaliseringens möjligheter har tillvaratagits i ännu högre utsträckning än tidigare. Pandemin har medfört att nya arbetssätt behövde implementeras snabbt, vilket ökade medarbetarnas intresse för digitaliseringens möjligheter. Exempelvis har innovativa sätt att hålla i föräldramöten och öppna hus införts tack vare olika digitala lösningar.

Avdelningen för social omsorg

De dagliga verksamheterna och assistansverksamheten har arbetat med att digitala verktyg ska kunna användas för att öka delaktighet och bryta isolering. Förvaltningen har påbörjat ett samarbete med flera andra stadsdelar om utveckling av en digitalt föräldrastöd. Inom grupp- och servicebostäderna har man genomfört mobilt nattvak. Förvaltningen har testat att genomföra skyddsron för medarbetarnas digitala arbetsmiljö.

Moderniseringen av sociala system har fått en ny inriktning där staden har påbörjat en utveckling av befintligt system.

Avdelningen för äldreomsorg

Äldreomsorgen har uppdaterat sin tekniska utrustning för att kunna möta upp mot utvecklingen och användandet av digitala tjänster. En satsning med en digital samordnare har påbörjats för att ge IT-stöd till verksamheterna. Inom äldreomsorgens verksamheter används digitala tjänster till digitala möten så väl för den äldre men även för medarbetare. Intern utbildning för personal har genomförts. Inom det förebyggande arbetet har ett IT-stöd för personer i ordinärt boende påbörjats. I hemtjänsten har arbetet med att öka digitalt inköp fortlöp och även förberedelser för införandet av smarta lås samt att förvaltningen inväntar direktiv gällande digital nattillsyn.

Avdelningen för samhällsplanering och intern service

På enheten för intern service och innovation har en resursförstärkning gjorts med en halvtidstjänst för att stärka stödet gällande innovation och digitalisering till medarbetarna på förvaltningen. Ett pilotprojekt med skyddsrondiv den digitala arbetsmiljön har gjorts inom en enhet på avdelningen för social omsorg för att utreda vilket behov av stöd som finns hos medarbetarna. Ett arbete med att ta fram en ny samarbetsyta som stöd till IT-relaterade frågor har påbörjats

En handlingsplan för informationssäkerhetsarbetet med aktiviteter för de kommande åren har tagits fram. Förvaltningens informationssäkerhetssamordnare och dataskyddsombud har inlett ett samarbete för att sprida kunskap och hämta information kring frågor som berör deras ansvarsområden. Bland annat har en grupp med GDPR- och informationssäkerhetsambassadörer skapats. I gruppen ingår representanter från förvaltningens olika avdelningar. Gruppen kommer arbeta med att förmedla kunskap om dataskydd och informationssäkerhet vidare inom verksamheterna samt hämta information som behövs i arbetet med att genomföra informationssäkerhetsklassningar. Vid två tillfällen har förvaltningens dataskyddsombud deltagit vid chefsforum för att utbilda förvaltningens chefer i GDPR och dataskyddsfrågor och motsvarande utbildning har hållits en gång för informationssäkerhet. Förvaltningens ledningsgrupp har fått ytterligare utbildningstillfällen. Information om den obligatoriska e-utbildningen i informationssäkerhet har lämnats vid flera tillfällen på chefsforum, intranät och husmöten, vid årets slut hade 515 medarbetare på förvaltningen genomfört utbildningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska ge äldre stöd i att använda digitala verktyg för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och för kontakt med anhöriga.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska genomföra insatser för öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska göra en översyn av nämndens informationsklassningar enligt kraven i riktlinjer för informationssäkerhet	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningen ska göra en översyn av nämndens registerförteckningar enligt krav i dataskyddsförordningen.	2021-01-01	2021-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020	Avvikelse 2020
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	2 750,3	2 724,3	26,0	2 652,6	51,1
Intäkter	3 180,1	3 252,9	-72,8	3 236,7	-68,4
Kostnader	-429,8	-528,5	98,7	-584,0	119,4
Avvikelse före resultatdispositioner			26,0		51,1
Resultatenheterna överskott från 2020			61,7		24,7
Resultatenheterna överskott till 2022			-73,7		-61,7
Avvikelse efter resultatdispositioner			14,0		14,1

Sammantaget beräknas ett överskott om 26,0 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,0 mnkr efter resultatöverföringar. Överskottet efter resultatöverföringar motsvarar 0,51 % av nämndens nettobudget. Prognosarbetet har under året försvårats av covid-19. Förvaltningen har erhållit viss kompensation från staten och nettoeffekten av statliga ersättningar och andra ekonomiska effekter av pandemin bidrar till överskottet. Alla kostnader som härrör covid-19 har följts upp med en särskild aktivitet. Prognosavvikelsen jämfört med tertialrapport 2 beror till stor del på att kostnaderna blev lägre och intäkterna högre vid avveckling av Solberga vård- och omsorgsboende jämfört med beräknat.

Mnkr	Budget (kostnader)	Budget (intäkter)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2021 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2020 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	74,8	-1,0	73,8	73,8	73,8	0,0	3,2
Individ- och familjeomsorg	297,9	-47,1	250,8	257,9	258,5	-7,7	-20,3
varav socialpsykiatri	82,4	-13,0	69,4	66,8	66,8	2,6	-1,0
varav vuxen	47,0	-7,4	39,6	44,3	44,3	-4,7	-10,9
varav barn och ungdom	161,2	-19,4	141,8	153,0	153,0	-11,2	-8,4
varav flykting	7,3	-7,3	0,0	-6,2	-6,2	6,2	0,0
Stadsmiljöverksamhet	23,4	0,0	23,4	26,1	26,1	-2,7	-1,7
avskrivningar	20,1	0,0	20,1	20,5	20,5	-0,4	0,9
internräntor	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,1
Förskoleverksamhet	916,8	-90,3	826,5	812,9	821,6	4,9	14,8
Äldreomsorg	1 044,8	-180,1	864,7	845,4	845,4	19,3	11,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	623,0	-97,2	525,8	533,6	536,9	-11,1	1,0
Barn, kultur och fritid	34,7	-4,2	30,5	29,4	29,4	1,2	7,8
Arbetsmarknadsåtgärder	23,7	-7,0	16,7	12,1	12,1	4,6	1,3
Ekonomiskt bistånd	113,9	-2,9	111,0	111,0	111,0	0,0	-4,1
varav handläggare	0,0	0,0	0,0	32,6	32,6		2,2
Övrig verksamhet	6,0	0,0	6,0	0,0		6,0	0,0
Totalt	3 180,1	-429,8	2 750,3	2 723,7	2 736,3	14,0	14,1

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser

Stadsdelsnämnden redovisar ett överskott om 26,0 mnkr mot budget före resultatöverföring och ett överskott om 14,0 mnkr efter överföringar till resultatenheternas fonder.

Förvaltningen har inte sett några tydliga samband mellan ekonomiskt utfall och måluppfyllelse.

Resultatenheterna hade vid årets början en ingående fond med 61,7 mnkr. Skillnaden mellan den ingående och utgående resultatfonden är en ökad fond med 3,3 mnkr inom social omsorg och förskolans fonder har totalt ökat med 8,7 mnkr. Sammantaget har fonderna således ökat

med 12,0 mnkr. Förvaltningen överför en resultatfond om 73,7 mnkr till 2022.

Utfall jämfört med budget per verksamhetsområde

Nämnd och administration

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	73,8	73,8	0,0	3,2

Utfallet för den gemensamma administrationen visar ingen avvikelse mot budget.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	250,8	258,5	-7,7	-20,3

Utfallet för individ- och familjeomsorg (insatser för barn- och ungdom, beroendevård, socialpsykiatri och flyktingmottagande) visar ett sammantaget underskott med 7,7 mnkr.

Barn- och ungdomsomsorgen visar ett underskott med 11,7 mnkr. Underskottet består främst av ökade kostnader för placeringar för barn och unga som omfattas av både insatser inom LSS och SOL dvs. barn och unga med komplexa vårdbehov. Personalkostnaderna har minskat medan kostnaden för konsulttjänster har ökat. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet.

Vuxenomsorgen visar ett underskott med 4,7 mnkr. Underskottet beror bland annat på högre kostnad än budgeterat för främst placeringar på stöd-/omvårdnadsboende på institution, vilket är en medveten satsning som ingår i åtgärdsplanen för att under år 2022 komma till rätta med underskottet. I övrigt har både personal- och placeringskostnaderna minskat jämfört med tidigare år. Kostnader för olika boendeformer är en betydande andel av kostnaden för enheten.

Utfallet för socialpsykiatri visar ett överskott med 2,6 mnkr jämfört med budget.

Beställarenheten redovisar ett överskott med 5,4 mnkr. Överskottet beror på färre antal köpta platser på gruppboende än budgeterat. Även kostnader för sysselsättning ligger på nivåer som är lägre än budgeterat. Utförarverksamheter visar ett underskott om 2,8 mnkr vilket främst beror på lägre intäkter för Kyrkogatans gruppboende samt sysselsättningsverksamhet.

Underskottet inkluderar även hyra för en tomställd lokal motsvarande 0,6 mnkr. Boendestöd inom socialpsykiatri redovisar en budget i balans.

Flyktingmottagande visar ett överskott med 6,2 mnkr. Överskottet är delar av statsbidrag (migrationsintäkter) som erhållits från Migrationsverket.

Stadsmiljö

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	23,4	26,1	-2,7	-1,7

Utfallet för stadsmiljö visar ett underskott med 2,7 mnkr. Då pandemin inneburit fler besökare än vanligt i parker ökades städinsatserna vilket medförde extra kostnader för renhållning. Vidare beror underskottet på högre kostnader för barmarksrenhållning och vinterväghållning än budgeterat.

Kapitalkostnader för parkinvesteringar

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Avskrivningar	20,1	20,5	-0,4	0,9
Internräntor	1,0	1,0	0,0	0,1
Netto	21,1	21,5	-0,4	1,0

Under posterna avskrivningar och internräntor ingår kapitalkostnader enbart för stadsmiljö. Förvaltningens totala kostnad för internräntor och avskrivningar uppgår till 20,5 respektive 1,0 mnkr vilket innebär att kapitalkostnader för avskrivningar och ränta är 0,4 mnkr högre än budget.

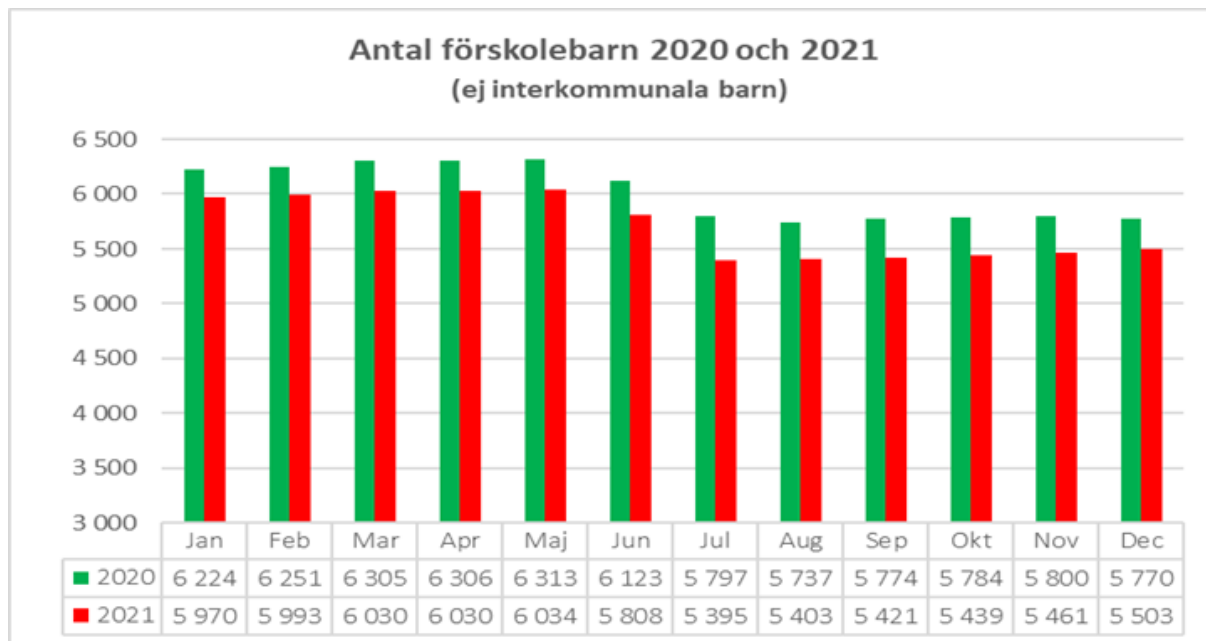
Förskola

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	826,5	821,6	13,6	45,7
Resultatöverföring från 2020			42,0	
Resultatöverföring till 2022			-50,7	
Netto efter resultatdispositioner			4,9	14,8

Utfallet för förskoleverksamheten visar 13,6 mnkr i avvikelse mot budget före resultatöverföringar. Efter resultatöverföringar redovisas ett överskott på 4,9 mnkr.

Överskottet innan resultatöverföringar beror på de sjuklönekostnader som betalats ut under året och som uppgår till sammanlagt 14,6 mnkr. I övrigt har det varit en utmaning för resultatenheterna att parera för den minskning av barn som skett under 2021.

Nedan tabell visar barnantalet 2020-2021

Den nedåtgående trenden med minskat barnantal syntes redan år 2020 för att förstärkas under 2021 med ett mer markant barn tapp. Tabellen nedan visar barnförändringen mot tilldelad budget inom respektive ålderskategori och förskoleform.

Antal barn	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
1-3 år	2 471	2 616	145	276
4-5 år	3 830	3 092	-738	-520
Allmän förskola	9	0	-9	7
Familjedaghem	0	0	0	0
Totalt antal barn	6 310	5 708	-602	-237

Vidare är överskottet på förskoleverksamheten relaterat till lokal-och fastighetskostnader. Det gäller utredning-och projektering, hyra och avveckling samt övrig fastighetsskötsel där budgeterade kostnader uteblivit 2021.

Förskolans tretton resultatenheter för över ett sammantaget överskott på 8,7 mnkr. Alla enheter tar med sig ett överskott in i 2022.

Äldreomsorg

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	864,7	845,4	19,3	11,0

Utfallet för äldreomsorg visar ett överskott med 19,3 mnkr jämfört med budget.

För beställarenheten har efterfrågan på placeringar på vård- och omsorgsboenden varit lägre

än i budget under året, vilket har resulterat i ett överskott på 36,7 mnkr. Nedanstående tabell visar antal placeringar per månad för 2020 och 2021.

Antal placeringar inom beställarenheten	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Medel
Helmånadsplaceringar 2020	620	619	636	584	541	537	535	540	550	548	556	550	568
Helmånadsplaceringar 2021	540	533	528	531	534	541	550	561	560	565	567	568	548

Äldreomsorgens överskott beror även på ökade intäkter hos förvaltningens egna vård- och omsorgsboenden efter avveckling av Solberga vård- och omsorgsboende. Vid avveckling av boendet har fler placeringar än prognostiserat antal flyttat till förvaltningens andra egna boenden, vilka har genererat högre intäkter än i tidigare prognoser. Överskottet beror även på att avslut av avtal för Solberga vård- och omsorgsboende har blivit billigare än beräknat.

Även om intäkterna har ökat på förvaltningens egna vård- och omsorgsboenden, visar utförarverksamheterna ett underskott till följd av ett ökat antal tomma lägenheter under året. Under rådande omständigheter med Covid-19 har enheterna fått minskade intäkter både inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden samt ökade kostnader för skyddsutrustning och inhyrd personal. Staten har kompenserat för ökade kostnader gällande sjuklöner varvid nettoeffekten på kostnaderna inte är så stor. Underskottet utgörs därför främst av minskade intäkter.

Nedanstående tabell visar antal tomma lägenheter hos utförarna per månad för 2021. Ett ökat antal tomma lägenheter leder till minskade intäkter.

Genomsnittligt antal tomma dygn	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt
Axelsbergs vård- och omsorgsboende	9,8	9,3	11,6	11,5	11,7	11,1	10,0	10,0	9,8	9,8	3,0	3,1	9,2
Axgården	9,1	8,5	8,2	8,7	9,5	11,6	11,7	11,5	12,7	9,7	8,2	8,3	9,8
Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende	26,1	32,6	36,2	41,4	43,9	59,2	58,6	56,1	56,9	46,2	29,5	29,8	43,0
Solberga vård- och omsorgsboende, avvecklas from oktober 2021	30,0	31,6	32,6	31,9	29,8	30,5	36,8	37,4	41,4	62,4	92,9	92,9	45,9
Älvsjögården	5,2	8,8	8,9	10,0	5,6	3,7	3,9	2,8	2,2	1,7	2,6	4,2	5,0
Trekantens servicehus	17,7	14,1	15,8	16,0	21,2	22,5	21,3	20,7	23,8	23,0	20,0	20,9	19,7
Fruängsgårdens servicehus	5,0	3,6	4,5	5,0	8,0	7,4	5,6	6,3	7,0	6,5	4,9	5,5	5,8
Älvsjö servicehus	16,4	11,9	16,5	18,0	16,6	16,5	17,6	19,0	17,3	18,2	19,7	20,0	17,3

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	525,8	533,6	-7,8	7,1
Resultatöverföring från 2020			19,7	
Resultatöverföring till 2022			-22,9	
Netto efter resultatdispositioner			-11,1	1,0

Utfallet för stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar ett underskott med 7,8 mnkr jämfört med budget före resultatöverföring och ett underskott med 11,1 mnkr jämfört med budget efter resultatöverföring. Utfallet för beställarsidan visar ett underskott om 8,5 mnkr. Underskottet beror främst på ökade kostnader för personlig assistans LSS till en följd av att daglig verksamhet varit stängd under delar av året. Vidare har kostnaderna för turbundna resor varit höga.

Resultatenheterna och utförarverksamheterna visar sammantaget ett underskott om 0,6 mnkr vilket bland annat beror på att försäljning av platser till andra stadsdelar och kommuner har minskat.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	30,5	29,4	1,2	7,8

Utfallet för barn, kultur- och fritidsverksamhet visar ett överskott med 1,2 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på att mötesplatserna inte har kunnat vara öppna i den omfattning som var planerat p.g.a. pandemin samt att ersättning för sjuklönekostnader har erhållits. Vidare har personalkostnaderna varit lägre än beräknat.

I verksamheten för barn, kultur- och fritid ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för samhällsplanering), kolloverksamhet och kultur- och föreningsbidrag (förskoleavdelningen) samt konsumentrådgivning (avdelningen för social omsorg).

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	16,7	12,1	4,6	1,3

Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett överskott om 4,6 mnkr. Detta beror främst på färre aspiranter inom Stockholmsjobb och offentligt skyddat arbete (OSA) än budgeterat vilket främst beror på svårighet att hitta kandidater som är lämpliga för dessa insatser samt svårigheter att erbjuda Stockholmsjobb utanför stadens regi. Pandemin har påverkat både utbud och antal platser negativt för Stockholmsjobb. På grund av pandemin har inga ungdomar kunnat erbjudas feriearbete inom verksamheter i egen regi som gruppbofäst, äldreomsorg och förskola.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	111,0	111,0	0,0	-4,1

Utfallet för ekonomiskt bistånd visar en budget i balans. Andelen vuxna med ekonomiskt bistånd i relation till befolkningen har minskat under året till i genomsnitt 1,04 %, jämfört med stadens snitt om 1,52 %. Genomsnittet per månad för antal hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat från 806 år 2020 till 784 år 2021. Nettokostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd har minskat från 7,5 miljoner kronor i snitt per månad år 2020 till 7,3 miljoner kronor i snitt per månad år 2021.

Övrig verksamhet

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2021	Avvikelse bokslut 2020
Netto	6,0	0,0	6,0	0,0

Inget utfall finns bokfört på övrig verksamhet under året.

Budgetavvikelse per verksamhetsområde i jämförelse med tidigare prognoser

(-) = underskott

Verksamhet (mnkr)	Bokslut	T2	T1
Nämnd och administration	0,0	0,0	0,0
Individ- och familjeomsorg	-7,7	-12,0	-8,0
Stadsmiljö	-2,7	0,0	0,0
Kapitalkostnader	-0,4	0,0	0,0
Förskola	4,9	5,5	2,0
Äldreomsorg	19,3	0,0	0,0
Funktionsnedsättning	-11,1	0,0	0,0
Barn, kultur och fritid	1,2	0,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	4,6	0,5	0,0
Ekonomiskt bistånd	0,0	0,0	0,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0
Slutligt resultat	8,1	-6,0	-6,0

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser.

Budgetavvikelsen i bokslut 2021 visar ett förbättrat resultat med 14,0 mnkr jämfört med såväl tertialrapport 1 som tertialrapport 2.

Månatliga ekonomiska avstämningar har gjorts på enhetsnivå för att noggrant följa den ekonomiska utvecklingen. Eventuella avvikelser från budget har analyserats. Vissa verksamheter har en större prognososäkerhet än andra beroende på verksamhetens art vilket är en viktig parameter att ta hänsyn till. Prognossäkerheten har under året försvårats av rådande

pandemi. Arbetet med att förbättra prognossäkerheten pågår ständigt och ekonomiavdelningen kommer att fortsätta att informera och följa rutinen för prognosarbete för att skapa en mer tillförlitlig redovisning och mer träffsäkra månadsprognoser. Utbildningar och information ges kontinuerligt under året i syfte att förbättra enheternas kunskap om ekonomisystem och prognosarbete.

Nämnd och administration

Det föreligger ingen budgetavvikelse mellan de olika prognoserna och bokslutet.

Individ- och familjeomsorg

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdena barn och ungdom, vuxenomsorg och flyktingmottagande ett försämrat resultat med 2,3 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och ett förbättrat resultat med 1,7 jämför med prognosen i tertialrapport 2

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för socialpsykiatri ett förbättrat resultat med 2,6 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och tertialrapport 2.

Stadsmiljö

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat med 2,7 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och tertialrapport 2.

Förskola

I förhållande till tidigare lämnade prognoser (efter resultatöverföringar) visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 2,9 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och ett försämrat resultat med 0,7 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Det är inga stora skillnader om man ser till den totala budgeten för verksamheten. I början året är det svårt att veta vad som kommer att ske och prognosen är mer försiktig

Äldreomsorg

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 19,3 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och 19,3 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Det förbättrade resultatet beror främst på att kostnaderna blev lägre och intäkterna högre vid avveckling av Solberga vård- och omsorgsboende jämfört med prognos samt att efterfrågan på placeringar vid vård- och omsorgsboenden har varit lägre än prognostiserat.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat med 11,1 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och tertialrapport 2. Avvikelsen mot tidigare prognoser beror på osäkerhet kring intäkter av sålda platser till andra stadsdelar och kommuner till följd av Covid-19. Pandemin har också lett till svårigheter att prognostisera kostnaderna för de turbundna resorna samt ökade vikariekostnader i slutet av året.

Verksamhet för barn, kultur- och fritid

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett förbättrat resultat med 1,2 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och tertialrapport 2. Skillnaden mellan bokslut och prognoser består främst av minskade kostnader inom fritidsverksamheten där enheten Ung fritid inte har kunnat hålla mötesplatser öppna i den omfattning som var planerat p.g.a. pandemin.

Arbetsmarknadsåtgärder

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett förbättrat resultat med 4,6 mnkr jämfört med prognos i tertialrapport 1 och 4,1 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Överskottet beror på färre aspiranter inom Stockholmsjobb och offentligt skyddat arbete (OSA) än budgeterat. Differensen mellan prognos och utfall beror till stor del på hur begränsningar p.g.a. pandemin varierat under året.

Ekonomiskt bistånd

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet inga avvikelser jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och 2.

Kostnads- och intäktsutveckling per verksamhetsområde

(-) = minskade nettokostnader

Verksamhet (mnkr)	Kostnader 2020	Intäkter 2020	Kostnader 2021	Intäkter 2021	Nettoförändring
Nämnd och administration	82,0	-5,4	77,6	-3,8	-2,8
Individ och familjeomsorg	310,0	-48,8	320,5	-62,0	-2,7
varav socialpsykiatri	83,3	-15,2	80,5	-13,7	-1,3
Flyktningmottagande	21,5	-25,5	12,0	-18,2	-2,2
Stadsmiljö	23,4	-0,1	26,3	-0,2	2,8
avskrivningar och räntor	18,0	0,0	21,5	0,0	3,5
Förskola	923,6	-113,4	923,6	-110,7	2,7
Äldreomsorg	1070,4	-262,1	1071,3	-225,9	37,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	611,5	-107,6	632,1	-98,5	29,7
Barn, kultur och fritid	37,8	-4,2	34,4	-5,0	-4,2
Arbetsmarknadsåtgärder	22,4	-7,2	18,7	-6,6	-3,1
Ekonomiskt bistånd	116,3	-9,8	126,8	-15,8	4,5
varav handläggning	25,5	-0,9	34,1	-1,5	8,0
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt drift	3 236,9	-584,1	3 264,8	-546,7	65,3

Nettokostnaderna 2021 har ökat med 65,3 mnkr jämfört med 2020. Kostnaderna har ökat med

27,9mnr och intäkterna har minskat med 37,4 mnr.

Nämnd och administration

Kostnaderna har minskat med 4,4 mnr och intäkterna har minskat med 1,6 mnr jämfört med 2020. Minskningen av kostnaderna beror främst på att kostnader från S:t Erik Kommunikation AB och AB STOKAB har fördelats ut på respektive enhet i sin helhet. Minskningen av intäkterna beror på att år 2020 erhöll förvaltningen en stor återbetalning avseende GSIT 2.0 samt att bidraget för krisberedskapsåtgärder var högre år 2020.

Individ- och familjeomsorg

Kostnaderna har minskat med 1,6 mnr och intäkterna har minskat med 5,1 mnr jämfört med 2020. Kostnadsminskningen beror på minskade placeringskostnader. Minskningen av intäkterna beror främst på minskade intäkter från Migrationsverket.

Stadsmiljö

Kostnaderna har ökat med 2,9 mnr och intäkterna har ökat med 0,1 mnr jämfört med 2020.

Kostnadsökningen beror på högre kostnader för entreprenader.

Förskola

Kostnaderna har ökat med 0,1 mnr jämfört med 2020, så det ligger på samma nivå. De kostnadslag som har minskat är personalkostnader, livsmedel samt inventarier. När det gäller personal och livsmedel så är dessa kostnader kopplade till antal barn, vilket förklarar att dessa kostnader är lägre 2021. Barnantalet har minskat med 315.

Intäkterna har minskat med 2,7 mnr. Intäkterna för barnomsorg har minskat med 2,3 mnr då barnantalet varit lägre. Bidrag och ersättningar är lägre då statens covidstöd för sjuklöner var högre 2020. Intäkter för kommunala barn har däremot ökat 2021.

Äldreomsorg

Kostnaderna har ökat med 0,9 mnr och intäkterna har minskat med 36,2 mnr jämfört med 2020. De minskade intäkterna beror främst på låg beläggning på förvaltningens egna boenden under året.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Kostnaderna har ökat med 20,6 mnr och intäkterna har minskat med 9,1 mnr jämfört med 2020. De ökade kostnaderna beror främst på ökade personalkostnader och ökade kostnader för köpt verksamhet. De minskade intäkterna beror på minskat statsbidrag i samband med kostnader för Covid-19 och en minskad försäljning av platser till andra stadsdelsförvaltningar och kommuner.

Verksamhet för barn, kultur- och fritid

Kostnaderna har minskat med 3,4 mnr och intäkterna har ökat med 0,8 mnr jämfört med 2020. Kostnadsminskningen beror på lägre lönekostnader för enheten Ung fritid som inte har kunnat ha mötesplatserna öppna i samma utsträckning som planerat p.g.a. pandemin. Intäktsökningen beror på att medel för lovaktiviteter erhöles.

Arbetsmarknadsåtgärder

Intäkterna har minskat med 0,6 mnkr och kostnaderna har minskat med 3,7 mnkr i jämförelse med 2020. Minskning av intäkter beror på lägre intäkt från Arbetsförmedlingen och minskningen av kostnaderna beror på lägre personalkostnader. Detta då färre har kunnat erbjudas arbete inom ramen för OSA (Offentligt skyddade arbeten) och Stockholmsjobb.

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna har ökat med 10,5 mnkr och intäkterna har ökat med 6,0 mnkr jämfört med 2020. Kostnadsökningen beror på ökade handläggningskostnader samt ökade kostnader för köp av verksamhet främst i form av konsulttjänster. Kostnaden för utbetalt försörjningsstöd har minskat med 1,1 mnkr. Ökningen av intäkterna beror på ökade intäkter från Migrationsverket.

Personalkostnadsutveckling

(-)=minskade kostnader

Verksamhet (mnkr)	Utfall 2020	Utfall 2021	Förändring 2020-2021
Nämnd och administration	43,9	46,6	2,7
Individ och familjeomsorg	144,6	144,3	-0,3
Stadsmiljö	2,3	2,8	0,5
Förskola	685,4	675,2	-10,2
Äldreomsorg	446,0	434,0	-12,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	254,0	264,3	10,3
Barn, kultur och fritid	17,7	12,4	-5,3
Arbetsmarknadsåtgärder	19,3	15,3	-4,0
Ekonomiskt bistånd	20,0	27,4	7,4
Övrigt	0,0	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnd	1 633,2	1 622,3	-11,0

Personalkostnaderna har minskat med 11,0 mnkr jämfört med 2020. Minskningen är ca 0,7 procent och består främst av volymförändring inom förskola och äldreomsorg.

Inom förvaltningsadministrationen har personalkostnaderna ökat med 2,7 mnkr p.g.a. att lönerna för den fackliga tiden inte har fördelats ut till andra verksamhetsområden.

Inom individ- och familjeomsorg har personalkostnaderna minskat med 0,3 mnkr.

Inom stadsmiljö har personalkostnader ökat med 0,5 mnkr.

Inom förskoleverksamheten har personalkostnaderna minskat med 10,2 mnkr mellan 2020 och 2021. Under 2020 hade stadsdelen 6022 barn inskrivna. 2021 var barnantalet 5707, vilken är en minskning med 315 barn. En slutsats är att lägre personalkostnader är relaterat till ett lägre barnantal.

Inom äldreomsorgen har personalkostnaderna minskat med 12,1 mnkr jämfört med 2020.

Minskningen beror till stor del på att beläggningen har varit låg på förvaltningens egna boenden, vilket har resulterat i lägre personalkostnader.

Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har personalkostnaderna ökat med 10,3 mnkr jämfört med 2020. Två nya gruppboendestäder har öppnats under 2021 vilket lett till ökade personalkostnader. Ökningen beror även på effekter av lönerörelsen.

Inom barn, kultur och fritid har personalkostnaderna minskat med 5,3 mnkr. Minskningen beror bland annat på att enheten Ung fritid inte har kunnat hålla mötesplatser öppna i den omfattning som var planerat p.g.a. pandemin.

Inom arbetsmarknad har personalkostnaderna minskat med 4,0 mnkr. Färre personer, främst inom OSA och Stockholmsjobb har kunnat erbjudas arbete.

Inom ekonomiskt bistånd har personalkostnader ökat med 7,4 mnkr.

Särskilda satsningar

Individ- och familjeomsorg

Arbetet med handlingsplaner för socialsekreterare har fortsatt.

Bolotsar erbjuds för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden.

Ersättningen till utförarna inom socialpsykiatri har höjts.

Samverkan med skolan, polisen har utvecklats och arbetet kring barn och unga har förstärkts bland annat genom en rad nya funktioner och utveckling av nya arbetssätt, rutiner och samverkan.

Arbete med att stabilisera boendesituationer för äldre, våldsutsatta i nära relation, personer med samsjuklighet har genomförts.

Genomlysning har skett av socialtjänstens handläggning inom barn och ungdom enligt modellen "Rätt stöd i rätt tid".

Förskola

Schablonökningen 2021 var 1,5 % och den peng förskolorna erhåller 81 % av schablonen.

Andel ekologisk mat ska öka

Mellan år 2020 och 2021 har andelen inköpta ekologiska livsmedel ökat med ca 3,3 procentenheter och mellan åren 2019 och 2021 har ökningen varit ca 4,8 procentenheter.

Förskolans medarbetare har möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare

Nästan femtio medarbetare har gått fortbildning, barnskötare till förskollärare, en dag i veckan. Ett par anställda läser till barnskötare samt en förskollärare läser magisterexamen.

Äldreomsorg

Höjningen av ersättningsnivåerna för hemtjänst, boenden och dagverksamhet har använts till pris- och löneökningar.

Under 2021 har fortsatta satsningar på aktivitetscenter i Axelsberg och Långbroberg gjorts.

Stöd och service

Den höjda schablonen för vuxen- och barnboende, daglig verksamhet och korttidshem har använts till pris- och löneökningar. Likaså gäller för den höjda ersättningen på personlig assistans.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2021	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2021	Resultatöverföring från 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2022 (max 10 %) Överskott (-) Underskott (+)
Hägerstensåsens förskolor	46 112	2 306	-2 847	-1 381	Ja	4 228
Fruängens förskolor	45 831	2 292	-3 669	-682	Ja	4 351
Västertorp och Mälarhöjdens förskolor	63 982	3 199	-1 412	906	Ja	506
Axelsbergs förskolor	49 056	2 453	-1 936	288	Ja	1 648
Telefonplans förskolor	57 772	2 889	-2 064	-583	Ja	2 647
Årstadals förskolor	50 840	2 542	-2 510	-936	Ja	3 446
Årstabergs förskolor	85 913	4 296	-5 309	-1 176	Ja	6 485
Aspuddens förskolor	50 628	2 531	-2 034	-462	Ja	2 496
Gröndals förskolor	84 430	4 222	-4 865	-4 021	Ja	8 443
Midsommarkransens förskolor	58 735	2 937	-2 474	-525	Ja	2 999
Herrängen/Älvsjöskogens förskolor	49 644	2 482	-3 134	252	Ja	2 882
Långbro/Solbergaskogens förskolor	56 430	2 822	-4 633	78	Ja	4 555
Solberga/Sjöängens fsk	65 080	3 254	-5 149	-877	Ja	6 026
Grupp- och servicebostad Hägersten-Älvsjö	169 500	8 475	-13 794	-3 394	Ja	16 950
Liljeholmens dagliga verksamhet	39 024	1 951	-3 896	-204	Ja	3 902
Glasade gångens dagliga verksamhet	20 940	1 047	-1 976	-1 356	Ja	2 094
Summa resultatenheter	993 917	49 698	-61 702	-14 073	0	73 658

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser.

Inom stadsdelsnämnden finns 16 resultatenheter, 13 inom förskolan och tre inom social omsorg. Ett sammantaget överskott om 61,7 mnkr fördes över från 2020. För innevarande år

visar enheterna ett sammantaget överskott om 14,1 mnkr varav 12,0 mnkr kan föras över till 2022. Detta gör att totalt 73,7 mnkr förs över till 2022.

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 % av bruttobudgeten innevarande år. Resultatfondens ackumulerade överskott får maximalt motsvara 10 % av bruttobudgeten. En förutsättning är att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet.

Förskolans tretton resultatenheter visar ett överskott om 9,1 mnkr. Precis som 2020 är detta ett resultat som till största delen beror på den statliga ersättningen för sjuklöner på grund av Covid-19. I övrigt har det varit en utmaning för resultatenheterna att parera för den minskning av barn som skett under 2021. Några enheter gick med underskott på årets resultat, men ingen enhet går in i 2022 med ett minusresultat i fonderna.

Social omsorgs resultatenheter förde över ett ackumulerat överskott med 19,7 mnkr från 2020. För 2021 redovisar resultatenheterna ett överskott med 5,0 mnkr. I enlighet med regler för ekonomisk förvaltning får 3,2 mnkr föras in i resultatfonderna. Ett ackumulerat överskott om 22,9 mnkr förs över till 2022.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2021 tilldelats 45,7 mnkr för investeringar, varav 29,5 mnkr för investeringsprojekt inom stadsmiljö och 16,2 mnkr för maskiner och inventarier. Utfallet för investeringar visar ett överskott om 9,5 mnkr varav 5,3 mnkr avser maskiner och inventarier. Utfallet för stadsmiljöinvesteringsprojekten visar ett överskott om 4,2 mnkr. Beviljas nämnden begärda ombudgeteringar för två projekt motsvarande 2,8 mnkr till år 2022 minskas avvikelserna för investeringar inom stadsmiljö till 1,4 mnkr.

Investeringsmedlen fördelas enligt nedan:

Mnkr, netto	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2021
Parkinvesteringar	9,5	8,6	0,9	1,0
Parkreinvesteringar	2,0	0,2	1,8	1,8
Nycklade medel Stadsmiljö	11,4	11,7	-0,3	-0,5
Klimatinvesteringar	0,2	0,1	0,1	0,1
Trygghetsinvesteringar	3,5	2,8	0,7	0,7
Övriga investeringsmedel	2,9	1,8	1,1	1,1
Maskiner & inventarier	16,2	10,9	5,3	5,3
Totalt investeringar	45,7	36,2	9,5	9,5

Nämnden tilldelades 11,5 mnkr i parkinvesteringsmedel för stora investeringsprojekt. Av de tilldelade medlen har 5,6 mnkr gått till upprustningen av Kerstin Hesselgrens park.

Upprustningen fortsätter under 2022. 1,6 mnkr har gått till att starta en upprustning av Långbroparken, med en nybyggd odling som ska nyttjas av en förening. Netto 1,4 mnkr gick till att slutföra upprustningen av Blomsterdalen. 2,0 mnkr avsattes till att renovera växtbäddar runt lindarna i Örby slottspark. Arbetet startade under hösten 2021, men hann inte slutföras innan vintern slog till. För de resterande medlen begärs 1,5 mnkr ombudgetering till 2022.

Nämnden har fått 3,5 mnkr i trygghetsmedel under 2021 och nyttjat 2,8 mnkr. Medlen har gått till åtgärder i samarbete med exploateringskontoret i Sjörovarparken/Prästgårdsparken, ett nytt utegym i Elektrarparken, en belysning vid en lekplats i Västertorp och belysning längs en gångväg i Sannadalsparken samt en ny gångväg med belysning till Mälarhöjdens IP.

Nämnden fick också totalt 1,4 mnkr för att genomföra projekt inom Stockholm vid vattnet, men kunde bara nyttja 0,1 mnkr av erhållna medel på grund av att de egna medlen inte räckte till för att täcka 50% av kostnaderna för resten av åtgärderna.

1,5 mnkr tilldelades nämnden för investeringar i Älvsjöskogen. Pengarna har använts till att komplettera de två utegymmen som finns i skogen samt till att byta armaturer längs elljusspåret till LED.

Av nämndens egna parkinvesteringsmedel har 1,6 mnkr använts till att slutföra projekt Långsjöbadet och 5,6 mnkr till att slutföra projekt Bergtorpskärret. 2,5 mnkr har använts i etapp 1 av upprustningen av Krausparken och 0,9 mnkr har lagts på ett uteym i Fruängen.

Inventarier och maskiner

Stadsdelsnämndens budget för inventarier och maskiner är 16,2 mnkr varav 10,9 mnkr har förbrukats, vilket innebär ett överskott med 5,3 mnkr. En del av avvikelserna beror på en uppbokning i bokslut 2020 där faktura även hann komma samt en tidigare gjord uppbokning för rivning av förskolan Solbacken, en uppbokning som kommer att aktiveras när förskolan Hasselbacken öppnar på samma plats. Vidare har vissa planerade investeringar inte genomförts p.g.a. långa och osäkra leveranstider. Investeringsbudgeten har främst använts till upprustning av förskolegårdar och nya förskoleavdelningar, renovering av vissa gruppbestäder samt bord och arbetsstolar till förvaltningshuset. För alla investeringar av maskiner och inventarier får stadsdelsnämnden betala ökade kapitalkostnader i form av driftkostnader för ränta och avskrivningar.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt

Ombudgeteringar

Nämnden fick också totalt 1,4 mnkr för att genomföra projekt inom Stockholm vid vattnet, men kunde bara nyttja 0,1 mnkr på grund av att de egna medlen inte räckte till för att täcka 50% av kostnaderna för resten av åtgärderna. Nämnden ansöker därför om att ombudgetera ej

förbrukade medel om 1,3 mnkr till 2022.

För Örby slottspark har nämnden fått medel för upprustning av gångar och planteringar. Dessa omprioriterades i tertialrapport 2 för att istället användas för renovering av växtbäddar för parkens träd. Det är nödvändigt för att förbättra dagvattenhanteringen i parken. Arbetet kunde påbörjas först i slutet av året och kommer att fortsätta under 2022. Nämnden begär ombudgetering av resterande medel för renovering av växtbäddar om 1,5 mnkr till 2022.

Medel för lokaländamål

För 2021 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 1 802 kr - 2 500 kr/kvm, 40 procent för den del av hyran som ligger mellan 2 500 – 3 000 kr/kvm och 13,3 % för den del av hyran som överstiger 3000 kr. Bidraget fördelas via budgetjustering. Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd har under 2021 erhållit 13,8 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan.

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Skulder och kommunkapital (mnkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	245,8	232,4	Kommunkapital	-211,7	-245,4
Maskiner och inventarier	61,3	62,1	Långfristiga skulder	-9,6	-1,1
Kundfordringar	45,7	64,5	Diverse kortfristiga skulder	-0,2	-0,2
Kortfristiga fordringar	14,9	17,3	Leverantörsskulder	-138,7	-125,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	66,0	82,1	Övriga kortfristiga skulder	-7,7	-15,0
Likvida medel	0,3	0,3	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-66,0	-72,0
Summa	434,0	458,7	Summa	-434,0	-458,7

Balansomslutningen har minskat med 24,7 mnkr från den ingående balansen till 434,0 mnkr i årets utgående balans.

Tillgångar

Det bokförda värdet på stadsdelsnämndens anläggningstillgångar har ökat med 12,5 mnkr. Ökningen avser investeringar efter avdrag för avskrivningar. Anläggningar i parker har ökat med 46,7 mnkr då det aktiverats stora projekt, bl a Bergtorpskärret och Långsjöbadet. Pågående investeringar har minskat med 33,0 mnkr av samma anledning. Maskiner och

inventarier har minskat med 0,8 mnkr då avskrivningar varit större än investeringarna.

Kundfordringar har minskat med 18,8 mnkr då vi hade en stor faktura mot SLK på 23,2 mnkr för ersättning covid år 2020. År 2021 var motsvarande poster tidigare reglerat och endast en faktura på 4,0 mnkr mot SLK låg kvar i kundfordringar.

Kortfristiga fordringar har minskat med 2,3 mnkr. Förändringen beror främst på ej utbetalda ersättningar från Migrationsverket avseende ersättning för ensamkommande flyktingbarn.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 16,1 mnkr. Upplupna intäkter har minskat då det gäller ännu ej utbetalda ersättningar covid, samt ett större projekt 2020 under kompetensutvecklingssatsning.

Skulder

Långfristiga skulder har ökat med 8,6 mnkr då vi fått investeringsbidrag på 9,0 mnkr för Liljeholmens ungdomsmottagning.

Ökningen av leverantörsskulder med 13,7 mnkr beror på några stora fakturor avseende parkinvesteringar Vippan 3,3 mnkr och Liljeholmens ungdomsmottagning 9,0 mnkr.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 7,3 mnkr. Förändringen beror på utbetald generalschablon för flyktingar tidigare år som lyfts in som intäkt.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har totalt minskat med 5,9 mnkr. Förutbetalda intäkter har ökat med 1,7 mnkr, främst projektintäkter. Upplupna löner har minskat med 7,7 mnkr som till största delen beror på ej utbetalda retroaktiva löner som låg i bokslut 2020.

Stadsdelsnämndens beviljade limit för underförskottskassor är 0,4 mnkr.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

År 2015 fattade FN beslut om Agenda 2030 som innehåller sjutton globala mål för en hållbar utveckling. Det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet för att nå de globala målen genomförs. Förvaltningen bidrar till att uppfylla mål i Agenda 2030 genom sin ordinarie verksamhet med exempelvis samverkan, trygghetsarbete, stadsutveckling, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete.

Samverkan

Flera av nämndens uppdrag och mål för kärnverksamheterna ställer krav på god samverkan. För att målen ska kunna uppnås har samverkan skett inom förvaltningsorganisationen, med andra stadsdelsförvaltningar, med fackförvaltningar och bolag, andra myndigheter, Region Stockholm och det lokala näringslivet samt civilsamhället. Samverkan är avgörande för att

uppnå måluppfyllelse. Dialog och samarbete med aktörer som kan bidra till en positiv utveckling för stadsdelsområdet fortsätter att utvecklas.

För socialtjänsten är samverkan och samhandling med andra viktig för att få kunskap om varandras uppdrag och ansvar, och för att gemensamt genomföra kartläggning och analys så att alla med gemensamma krafter kan bidra till ett samhälle i enighet med agenda 2030. Under året har flera viktiga funktioner skapats; uppsökande socionom, skolsocionomer samt socialsekreterare hos polisen. En avsiktsförklaring har tagits fram med syfte att starta en ny familjecentral i Älvsjö/Solberga.

Den regionala överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutenvården ställer krav på att säkerställa en sammanhållen vård och omsorg vid utskrivning. Samverkan med slutenvården och primärvården är viktig för att ha den enskildes trygghet och behov i fokus. Förberedelser har pågått för att implementera det nya informationsöverföringssystemet, LifeCare SP. Förvaltningen har arbetsmodellen Tryggt mottagande som förvaltningen har tillsammans med Skärholmens stadsdelsförvaltning ett led att säkerställa en sammanhållen vård och omsorg vid utskrivning från slutenvården. Inom förvaltningens särskilda boenden har utvecklingsarbete pågått med tvärprofessionella team samt även ett utvecklingsarbete med regionens läkarorganisation för att få en mer trygg och personcentrerad vård och omsorg. Förvaltningen har arbetat i olika projekt i samverkan med primärvård, primärvårdsrehabiliteringen och civilsamhället. Beställarenheten har arbetat vidare med att utveckla samverkan med Relationsvårdscenter, RVC Sydväst.

Trygghetsarbete

Förvaltningen arbetar nu utifrån den nya gemensamma samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområdena Skärholmen och Globen. Utvecklingsarbete för ökad trygghet och säkerhet har genomförts bland annat i form av platssamverkan i olika stadsdelar, trygghetsinvesteringar med ny belysning på flera platser, och sommartorg i Älvsjö och Liljeholmen med trivsel- och trygghetsaktiviteter i samarbete med lokala föreningar.

Ett antal handläggare har vidareutbildats inom området våld i nära relation och enheten har en arbetsgrupp för dessa frågor. Under våren har enheten tagit fram gemensamma rutiner för hur och när frågor ska ställas om våld.

Arbetet med barns rättigheter

Barns rättigheter och inflytande ska beaktas i enlighet med FN:s barnkonvention. Inom verksamheterna har ett arbete pågått med att implementera barnrättsperspektiv. Sedan årsskiftet finns en barnrättssamordnare för hela förvaltningen som håller ihop arbetet och stödjer alla enheters barnrättsombud samt följer upp det barnrättsarbete som genomförs. Barnrättssamordnaren och enhetens barnrättsombud har följt planeringen gällande arbetet med barnrättsperspektivet för året. Barns rättigheter enligt Barnkonventionen har tagits tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i alla ärenden som berör barn.

Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. Barn- och ungdomsvården har arbetat man aktivt för att trygga en stabil skolgång.

Familjeenheten har använt i arbetet metoder så som Västernorrlandsmodellen och Viewpoint för att öka barns delaktighet. Även samtalsmetoder så som tejpning, nallekort, trehusen och barnenkäter har använts regelbundet på både Familjeenheten och Familjerätten.

I de öppna fritidsverksamheterna är barnkonventionen ett levande styrdokument som påverkar verksamheternas utformning och inriktning. Verksamheternas innehåll har utformats i dialog med barn och unga. Verksamheterna är trygga platser som stödjer barn och ungas utveckling och lärande och medverkar till en meningsfull fritid. Verksamheterna har arbetat för att vara inkluderande.

Barns rättigheter gällande samverkan och samordning har stärkts genom enheternas arbete med särskild individuell plan (SIP).

Förskoleverksamhetens bidrag till målen i Agenda 2030 har i huvudsak handlat om de sociala hållbarhetsmålen, där arbetet med barnkonventionen samt aktiva åtgärder med bakgrund i stadens program för barnets rättigheter och inflytande har varit i fokus. Förskoleenheterna har fortsatt utveckla arbetssätt utifrån barnkonventionen genom att planera för och analysera hur de ska möjliggöra inflytande för barngruppen och för enskilda barn. Flera förskolor har arbetat med att integrera arbetet med Barnkonventionen i årets fokusområden.

För att synliggöra ett barns bästa, en grupp barns bästa eller barns bästa i allmänhet genomfördes barnkonsekvensanalyser när det gällande en specifik åtgärd eller frågeställning med utgångspunkt i rättigheterna i barnkonventionen. Pedagoger likväl som ledning reflekterar kontinuerligt över hur barnens tankar och behov kan synliggöras ytterligare i beslut som påverkar barnen.

Flera förskoleenheter har beskrivit sitt systematiska arbete med Aktiva åtgärder kopplat till Barnkonventionen samt framhållit vikten av att hitta en fungerande rutin enligt principen undersöka- analysera- åtgärda- följa upp och utvärdera. Utvecklingsenheten har erbjudit stöd till enheterna genom övergripande kompetensutvecklingsinsatser, stödmaterial och insatser på enskilda enheter.

Barnskyddsronder har genomförts som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med barnskyddsronderna är att identifiera och åtgärda det som kan orsaka fysisk och psykisk ohälsa och/eller direkt skada barnet. Arbetet med att systematisera uppföljningen av barnskyddsronderna på övergripande nivå har påbörjats.

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand inom förskola och öppen fritidsverksamhet.

Beställarenheten inom äldreomsorgen har ett barnperspektiv genom att vid nya ärenden där det finns barn i familjen/hushållet, se till barnets situation och eventuella behov av stöd och insatser.

Nationella minoriteter

På uppdrag av förvaltningsledningen har en arbetsgrupp startats som samordnas från förskoleavdelningen. Representanter från social omsorg, äldreomsorg, förskola och kommunikation ingår. Målet med arbetsgruppens arbete är att tillgodose nationella minoriteters rättigheter i stadsdelens verksamheter. Arbetet kommer fortsätta under

kommande år.

Förskoleavdelningens nätverk för språk är det forum som förskolan använde sig av för att sprida kunskap om vårt ansvar att informera och ett diskussionsforum för hur vi bäst ska göra det. Språksamtalet har använts som ett tillfälle för att informera vårdnadshavare om rätten till förstärkt språkstöd.

Ett annat sätt har varit inköp av böcker på de nationella minoritetsspråken till alla öppna förskolor för att synliggöra våra minoritets- och förvaltningspråk och samtidigt ge information till besökande familjer. All personal inom förskolan erbjuds en tvådagarskurs om språk. En del av kursen handlar om de nationella minoriteterna och deras språk.

Förskoleavdelningen har under 2021 fortsatt bedriva verksamhet på finska på en avdelning. Den största utmaningen för att fortsatt bedriva undervisning på den finska avdelningen har varit ojämn barntillgång samt tillgång till tvåspråkiga pedagoger. Anpassningar av verksamheten har gjorts löpande då barnantalet fluktuerat och tillgången till tvåspråkiga pedagoger ändrats. Ojämnheten innebär högre kostnader och ställer höga krav på flexibilitet i organisationen.

Äldreomsorgens beställarenhet har erbjudit vid behov finsktalande handläggare. På Solberga vård- och omsorgsboende, Trekantens servicehus och på Fruängsgårdens olika äldreboenden är några av de boende finsktalande och det finns finsktalande personal. Personalen på Fruängsgården har uppmärksammat den finska kulturen ett flertal gånger per år. Det finns finsk litteratur och ibland uppmärksammas den finska kulturen genom en utställning. På Trekantens servicehus erbjuds finsk karaoke utomhus varje torsdag sedan i juni. Inga äldre som talar samiska eller meänkieli har identifierats på förvaltningens äldreboenden. Äldreomsorgen har representanter som deltagit i de olika stadsövergripande nätverken som Äldreförvaltningen hållit i.

Tillgänglighet och delaktighet

Förvaltningen utgår i sin planering och utveckling av verksamheterna från stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 med utgångspunkten att alla invånare i stadsdelsområdet ska ha tillgång till och kunna delta i samhället på lika villkor. Verksamheterna har beaktat utifrån programmet bland annat rätten till arbete och försörjning, rätten till individuellt och jämlikt stöd samt rätten till en meningsfull fritid. Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning har tillförsäkrats integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som getts. Myndighetsutövningen har skett rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt.

Förvaltningen har sett till att barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings särskilda behov tas i beaktning i den offentliga miljön. Vid nybyggnation och stadsutveckling som exempelvis parkupprustningar tas dessa perspektiv med tidigt i planprocessen för att säkra att Hägersten-Älvsjö kommer att vara en tillgänglig stadsdel där alla människor ska kunna nyttja

stadsdelsområdets offentliga miljöer. Förvaltningens upphandlingssamordnare har genomgått en utbildning i tillgänglighet på initiativ av funktionshinderrådet.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker utifrån rättssäkerhet för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt och hälsa.

Jämställdhet

Förvaltningen har fortsatt arbetet med jämställdhetsintegrering av verksamheterna. Med utgångspunkt i Program för ett jämställt Stockholm 2018-2020 och med hjälp av befintlig könsuppdelad statistik och där på följande analyser utvecklas beslutsfattandet och en jämställd resursfördelning. Vid uppmärksammande av omotiverade skillnader gällande bemötande, handläggning eller bedömningar analyseras detta och åtgärdas. Kompetensutvecklingsinsatser har erbjudits för att stärka kompetensen i jämställdhetsfrågor hos chefer och medarbetare.

Förvaltningen har ett aktivt arbete för ett tryggt, jämlikt och jämställt samhälle, fritt från diskriminering. Insatser för personer med funktionsnedsättning har bidragit till att säkerställa så att alla människor har möjlighet till delaktighet och deltagande i samhällslivet.

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utredning och erbjudande om insatser utgår från den enskildes behov och den enskildes kön eller könsuttryck saknar betydelse för vad som erbjuds. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras och åtgärdas detta.

Det är betydligt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppstår ekonomiskt bistånd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män och männen har i större utsträckning också långvariga bidragsbehov. I staden och landet gäller samma förhållanden. Att män i större utsträckning än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. För att motverka ojämlikheten i bidragstagandet ger förvaltningen ger fler män än kvinnor stockholmsjobb och fler personer som har OSA är män.

Utgångspunkten för äldreomsorgen är att insatser ska ges utifrån den äldres individuella behov och att vården och omsorgen är personcentrerad. Jämställdhetsarbetet är integrerat i såväl biståndsbedömningen som i verksamheterna. I biståndsbedömningen används en intervjuguide som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor tas upp.

På vård- och omsorgsboende, servicehusen, dagverksamheterna och mötesplatserna erbjuds t.ex. olika aktiviteter som passar både män och kvinnor och där den äldre också har möjlighet att välja utifrån sina intressen och önskemål.

Beställarenheten inom äldreomsorgen arbetar med kompetensutveckling inom HBTQ området och har en arbetsgrupp som håller i arbetet. Denna arbetsgrupp har under första delen av 2021

tagit fram underlag så att hela enheten kunnat arbeta med diskrimineringsgrunderna vid APT. Brukarundersökningarna och individuppföljningarna har analyserats utifrån ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i verksamheterna.

Förvaltningens trygghetsskapande aktiviteter ökar jämställdheten för både företagare och medborgare då kvinnor i större utsträckning begränsas av en otrygg offentlig miljö.

Förvaltningen verkar för att stadsutveckling ska matcha alla människors behov, inte bara mäns. Kvinnor och flickors behov har tagits i beaktning vid all stadsutveckling. Det gäller bland annat upplevd trygghet, rekreativa aktiviteter i parker samt tillgänglighet.

Förvaltningens fokus på trygghet och trivsel på allmänna platser ökar allas möjlighet att nyttja dessa platser. Det är positivt för jämställdheten eftersom framför allt kvinnor begränsas av otrygghet i den offentliga miljön.

Förvaltningens arbete med att skapa säkra, trygga och framkomliga gång- och cykelvägar har gynnat en ökad jämställdhet för alla i samhället.

Klimatarbetet riktar sig till både kvinnor och män och är lika viktigt för alla människor. När klimatinvesteringar görs i parker säkerställer nämnden att planteringar och annat görs på ett sätt som skapar trygga och tillgängliga miljöer som kan nyttjas av alla.

Klimat- och miljöarbete

Förvaltningen utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring.

Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar. Inom verksamheter som serverar mat kommer medvetenhet och kunskap om livsmedels klimatpåverkan att öka och verksamheterna kommer att arbeta för att minska påverkan. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongsbetonad och närproducerad mat i verksamheterna. Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Förskoleavdelningen

Förskoleenheternas situation har i hög grad påverkats av pandemin. Undervisningen har till största del bedrivits utomhus. Även lämning och hämtning av barn, inskolningar och föräldraforum har anpassats efter rådande riktlinjer. Bemanningen har periodvis varit en utmaning, på grund av ökad korttidssjukfrånvaro och vikariebristen som har varit stor i staden som helhet. Vårdnadshavare på förskolan är vana vid insyn i och påverkan på verksamheten, något som har varit begränsat eller skett i andra former än vanligt under tiden med pandemin. Det har bland annat gett utslag på förskoleundersökningens resultat.

Kommunikationen med vårdnadshavare har varit en utmaning för både ledning och medarbetarna. Förskoleavdelningen har stöttat enheterna med löpande informationsbrev till vårdnadshavare vid ändringar av riktlinjer och anpassningar av verksamheten utifrån dessa. En gemensam hållning kopplat till Covid-19 togs fram och uppdaterades löpande för att ytterligare stödja rektorer och medarbetare i utformandet av rutiner och arbetssätt gällande undervisning, hämtning och lämning, inskolningar, utvecklingssamtal, föräldramöten samt riktlinjer vid symtom. Utöver det har förskolorna dagligen kommunicerat med vårdnadshavare med vädjan om respekt för rådande riktlinjer, frånvaroanmälningsrutiner och vid hög personalfrånvaro, vädjan om hemmahållande av barn.

Antalet närvarande barn och medarbetare har varierat över tid och på olika förskolor, vilket i hög grad påverkade bemanningssituationen och medförde en intensifierad daglig bemanningsplanering på enhetsnivå och på respektive förskola samt generellt högre bemanningskostnader. Alla enheter har, trots utmaningar, kunnat erbjuda omsorg under hela perioden. Enstaka förskolor har varit stängda under mycket begränsade perioder. I de fallen har omsorg erbjudits på närliggande förskola inom enheten.

Vidare har kontinuiteten i den dagliga verksamheten och i undervisningen påverkats delvis av bemanningssituationen, delvis av att i stort sett all undervisning har skett utomhus.

Förskolorna har hanterat situationen genom god organisation, kontinuerliga avstämningar och en flexibel planering, lokalt på respektive förskola samt övergripande inom enheter. Situationen har varit ansträngd för många medarbetare och förskolor, till stor del genom det extra arbete och oro det skapar att löpande planera om verksamheten, många vikarier i verksamheten samt många digitala möten och samtal med vårdnadshavare.

Stadsdelens öppna förskolor har anpassat sina öppettider, bedrivit verksamhet utomhus och/eller begränsat antalet besökare utifrån riktlinjerna.

Resursenheten har anpassat sina handledningsuppdrag till digitala möten i första hand.

Kompetensutvecklande insatser, lokala och övergripande, samt olika mötesforum har kunnat genomföras digitalt vilket har gett en positiv effekt på medarbetarnas digitala kompetens, samt medfört att en stor andel medarbetare kunde delta.

Social omsorg

Pandemin har fortsatt att ställa krav på både arbetsgivare och medarbetare att anpassa

verksamheterna för att möta målgrupperna och fullfölja våra uppdrag med god kvalitet.

Besöksrummen i förvaltningshuset har rustats med plexiglasskärmar vilket har möjliggjort att nödvändiga samtal har kunnat hållas på ett säkert sätt. Samtal har även i hög grad genomförts med hjälp av digitala verktyg och verksamheterna kan se både för- och nackdelar med det sättet att mötas på. Fysiska samtal med barn har prioriterats och har bland annat genomförts i parker och med äldre barn under promenader och digitalt i skolan med teknisk assistans av skolpersonal. Barnen har fått större möjlighet att själva vara delaktiga och påverka var samtal ska hållas vilket har öppnat nya möjligheter.

Det har också visat sig att det går bra att genomföra digitala hembesök under vilka barnen får visa sina hem genom videosamtal. Barnen har ofta en hög digital mognad och det har av handläggarna upplevts som att det är naturligt för barnen att visa runt via videosamtal. Det har upplevts ge en tillräckligt bra bild även om fysiska hembesök är att föredra.

Vid frivilliga samarbetsamtal har visat sig att digitala samtal har gjort det lättare att hålla strukturen och samtalstiden har kunnat användas mer effektivt för att lösa praktiska frågor.

För barn och unga som tillhör riskgrupp har personliga samtal inte kunnat genomföras. Inom Beställarenheten funktionsnedsättning har många brukare kognitiva funktionsnedsättningar vilket gör att digitala verktyg inte är en lösning. I dessa fall har kommunikation skett med vårdnadshavare, företrädare och utförare istället.

Parklekarna har inte kunnat bedriva inomhusverksamhet sedan pandemin bröt ut och utomhusaktiviteter har anordnats istället. Mötesplatserna har hållit öppet för ett begränsat antal deltagare.

Kuratorsbesök vid ungdomsmottagningen har i första hand genomförts digitalt. Drop-in och de fysiska klassbesöken har varit inställda sedan pandemin bröt ut, digitala klassbesök har genomförts istället. Under och efter sommaren har alla verksamheter kommit igång och successivt fungerat allt mer normalt. De har varit välbesökta och de flesta verksamheter och aktiviteter har fungerat bra, restriktionerna till trots.

Träfflokalsverksamhet har till stor del bedrivits utomhus under året vilket har bidragit till att nya aktiviteter har utvecklats och erbjudits.

Grupp- och servicebostäderna har ökat bemanningen då brukare av olika skäl inte har kunnat delta i sin dagliga verksamhet. Dessa verksamheter har haft anpassningar i antalet dagar som brukarna erbjuds verksamhet för att minska antalet personer på plats samtidigt i lokalerna. Även aktiviteter som tidigare erbjudits i grupp har ställts in. I takt med att allt fler brukare och personal har vaccinerat sig återgår verksamheterna successivt till ordinarie aktiviteter och arbetssätt men i december ökade smittspridningen igen och verksamheterna har då åter sett över sina arbetssätt.

Trots de utmaningar som pandemin ställer verksamheterna inför har de klarat uppdragen och samtidigt fortsatt att driva utvecklingsarbete. Verksamheterna har tagit lärdom av de nya arbetssätt som pandemin har medfört vilket har utvecklat arbetet med att ge god och tillgänglig service till brukare och boende i stadsdelen utifrån behov, och i vissa fall även utifrån brukares önskemål.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens verksamheter har tagit de utmaningar och lärdomar som varit under pandemin och utvecklat sin verksamhet och sina arbetssätt. Chefer och personal har hela tiden anpassat sina verksamheter utifrån gällande restriktioner och rekommendationer för att minimera risker för smittspridning. Läget har under året varit stabilt inom äldreomsorgens verksamheter med endast några få fall av konstaterad smitta och där smittspårning genomförts.

Verksamheterna har varit försiktiga med att ”öppna upp” för att förhindra smitta och smittspridning. På vård- och omsorgsboende har bokade besök för anhöriga fortsatt. Dagliga utomhusaktiviteter har anordnas på vård- och omsorgsboendena och servicehusen, vilket varit uppskattat. Löpande egenkontroller av att de basala hygienrutinerna följs har genomförts i verksamheterna.

Seniorerna har erbjudits utomhusaktiviteter i mindre grupper, då mötesplatserna varit stängda. Utomhusaktiviteterna fortsätter och under hösten kunde de två aktivitetscentren, Axelsberg och Långbroberg, öppnas på ett coronasäkert sätt.

Beställarenheten äldre har anpassat sina arbetssätt för att skydda de äldre mot smittspridning. Säkra rutiner finns för hembesök vilket innebär att biståndshandläggarna kan göra nödvändiga hembesök. Inga planeringar har kunnat genomföras på sjukhusen under pandemin. Efterfrågan vård- och omsorgsboende har ökat något. Detta kan bero på att de äldre som tidigare känt oro för att smittas av covid -19 och skjutit på att ansöka om insatser nu är vaccinerade. Utförarenheternas ekonomi har varit ansträngd. Situationen med låg beläggningsgrad har pågått under hela året och belastar förvaltningens budget.

Samhällsplanering och intern service

Stadens parker har haft fler besökare under pandemin än vanligt. Under våren och sommaren deltog förvaltningen i stadens centrala informationskampanj för att minska trängseln i parker, på badplatser och andra allmänna platser. Kulturförvaltningen anställde informationsvärdar som cirkulerade i hela staden.

Fler parkbesökare leder också till mer skräp. Under sommaren utökade förvaltningen entreprenörens städning i populära parker, och vid strandbaden har städning skett två gånger per dag. Efter att de extra städinsatserna sattes in minskade felanmälningarna gällande nedskräpning, men kostnaderna för den extra städningen var höga. Antalet sommartoaletter som placerades ut var också fler än tidigare.

Att många är hemma på fritiden ökar också efterfrågan på aktiviteter i parkerna. Fyra nya utegym har färdigställts under året, och under vintern 20/21 spolades flera mindre bollplaner till skridskoisar.

Bedömning av nämndens interna kontroll

Analys

Internkontrollplan 2021 fastställdes för att följa upp att det interna kontrollsystemet fungerar tillfredsställande inom nämndens verksamhetsområden. Utifrån en väsentlighets- och riskanalys har nämnden valt ut ett antal områden/rutiner som har granskats särskilt under verksamhetsåret för att verifiera att mål har uppnåtts samt att riktlinjer och fastlagda kontroller upprätthållits/genomförts. Avdelningschefen har ansvar för den löpande interna kontrollen över sin verksamhet. Enhetschefen ansvarar för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig inom sitt verksamhetsområde, dvs. att gällande regler, anvisningar och rutiner följs samt att dessa finns dokumenterade. Uppföljningen ska utgöra en "kontroll av kontrollen". Uppföljningen har protokollförts och eventuell dokumentation från arbete med att säkerställa den interna kontrollen har bifogats protokollet. Vid behov vidtas särskilda åtgärder.

Den sammanfattande bedömningen är att de granskade verksamheterna/enheterna i huvudsak uppfyller krav på kontroll och uppföljning av gällande riktlinjer och rutiner på ett tillfredsställande sätt. Det finns dock några utvecklingsområden som enheterna kommer att fortsätta att arbeta med.

Resultat av genomförda uppföljningar framgår av protokollen. Protokollen finns samlade i en pärm "Internkontroll 2021" inom avdelningen för ekonomi och upphandling som också ansvarar för samordningen av den interna kontrollen. Nedan ges en kort beskrivning av gjorda granskningar utöver internkontrollplanen.

HR

HR har under 2021 inte haft några specifika områden som granskats i internkontrollplanen. En omfattande uppföljning av åtgärder i VoR har emellertid genomförts. Lönecontroller har gjort stickprovskontroller på egna utlägg samt inrapporterad övertid, övrig frånvaro och tjänstgöringstillägg. Kontroll har även gjorts av anställningsavtal, manuella löneunderlag, avslut/upsägning i personalakter samt av roller och behörigheter. Den sammanfattande bedömningen är att lönehanteringen utförs enligt förvaltningens rutiner och riktlinjer. Eventuella fel har korrigerats i samband med internkontrollen. Enheterna kan förbättra hanteringen av behörigheter i Lisa roll- och organisationsträd samt arbetet med att skicka personalhandlingar till personalakten. Enheterna behöver även arbeta ytterligare för att minska antalet löneskulder. Påminnelse om bevakning av löneutbetalningar har skickats till budgetansvarig chef inför varje lönekörning. Påminnelse om att kontrollera lönelistorna skickas efter varje lönekörning. Under 2022 planerar vi in enhetsbesök för internkontroller.

Ekonomi

Den sammanfattande bedömningen är att enheterna i huvudsak uppfyller de krav som finns på kontroll, uppföljning och rutiner. Det finns dock några utvecklingsområden som enheterna kommer att fortsätta att arbeta med under 2022, bland annat informationsinsatser om rutiner

vid inköp via betalkort. Under 2021 som under 2020 har det inte varit möjligt att genomföra alla kontroller samt internkontrollbesök på grund av pandemin. Samtliga kontroller har därför genomförts i listor och system av avdelningen för ekonomi och upphandling.

Under 2021 har avdelningen ändrat arbetssättet och rutinen vad gäller förtroendekänsliga poster så att alla fakturor automatiskt styrs om och kontrolleras. Avdelningen för ekonomi och upphandling har under 2021 fortsatt att göra stickprovskontroller samt informera enhetschefer och andra berörda om förvaltningens rutiner.

Inköp görs i huvudsak av upphandlad leverantör, orsaken till eventuella avsteg är ofta att specifika varor och tjänster inte erbjuds hos upphandlade leverantörer.

Avdelningen för ekonomi och upphandling har under året identifierat några punkter som behöver utvecklas framöver. Dessa kommer att ingå i utbildningar samt internkontrollbesök 2022.

Förskoleverksamhet

Förskoleavdelningen har under 2021 följt upp och kontrollerat en process i enlighet med internkontrollplanen. Uppföljningen gällde dokumentation av barns närvaro och frånvaro på förskolan. Kontrollen föranleddes av att medarbetarna, under en begränsad tid, saknade åtkomst till det digitala system för närvarodokumentation som förskolan använder sig av.

Medarbetare använde analog närvarohantering under tiden som åtkomsten till det digitala systemet var begränsad för att säkerställa tillförlitlig dokumentation. Kontroller genomfördes dagligen, inga avvikelser har förekommit. Problemet med åtkomsten till digitala systemet för dokumentation av barns närvaro och frånvaro är åtgärdat sedan en tid tillbaka, därav tas inte processen med till 2022.

Social omsorg

Avdelningen för social omsorg har följt upp och kontrollerat i enlighet med internkontrollplanen för 2021. Uppföljningarna visar på ett tillfredsställande resultat.

Samverkan mellan socialtjänsten och interna och externa aktörer som fritidsverksamhet, förskola, skola, polis, hälso- och sjukvård har följts upp. Utveckling av samverkan har fortgått under året, dock har formen LOSAM för beroendedelen inte kunnat genomföras. Arbetet har påbörjats och lyfts in i verksamhetsplaneringen för 2022.

Enheterna inom avdelningen ansvarar för att utföra egenkontroll av väsentliga processer och utifrån vad kontrollerna utvisar genomföra åtgärder. Enheterna dokumenterar detta arbete i respektive enhets internkontrollplan och i dess uppföljningar. Avdelningschefen har regelbundna dialoger med enhetscheferna inom avdelningen. Det finns ledningsrapporter för huvuddelen av avdelningens verksamheter och ett arbete med att utveckla dessa har påbörjats.

Äldreomsorg

Förvaltningen har genomfört verksamhetsuppföljning enligt stadens riktlinjer och mallar.

Analys och hur avvikelser har kommunicerats mellan vårdgivarna för åtgärder och förbättra samverkan för en trygg och säker hemgång för den äldre.

Nämndens bedömning av den interna kontrollen

Uppföljningen av internkontrollplan 2021 visade att förvaltningens rutiner och system i huvudsak håller god kvalitet. Granskningen har emellertid visat ett behov av att upprätthålla fastställda regler och rutiner inom undersökta områden då vissa brister finns. Kända brister kommer att rättas till och rutiner förbättras inom områden med behov. Alla processer och kontroller som t.ex. besök på enheter har inte kunnat genomföras på grund av den pågående pandemin.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2021 har varit tillräcklig.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen har bedrivit ett systematiskt kvalitetsarbete för att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet, genom väsentlighets- och riskanalyser, verksamhetsuppföljningar, egenkontroller samt genom att ta emot och utreda klagomål och synpunkter. Under året har vissa åtgärder vidtagits för att säkra förvaltningens kvalitet som exempelvis upprättandet av nya rutiner och revidering av befintliga rutiner. Under året omarbetades förvaltningens rutin för hur verksamheterna ska arbeta med lex Sarah.

Förvaltningen har under året identifierat ett behov av en närmare samverkan verksamhetsområdena emellan och kommer under 2022 att starta upp ett kvalitetsforum med representanter från respektive verksamhetsområde. Kvalitetsforum kommer att vara ett forum för att diskutera kvalitets- och utvecklingsfrågor. Målet med nätverket är att arbeta tillsammans när det är möjligt med kvalitet och utveckling.

Förvaltningen har deltagit i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse genom att bland annat ha utbildat examinatoreer. I Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning har Telefonplans förskolor deltagit. Förvaltningen har genom sitt deltagande fått ökad kunskap, inspiration och idéer för att utveckla den egna verksamheten.

Under hösten 2021 har ett utvecklingsarbete påbörjats inom äldreomsorgen med planeringsdagar och workshoppar där bland andra chefer och biträdande chefer har deltagit. En mall har tagits fram som stöd för verksamheternas systematiska kvalitetsarbete. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2022 med att ta fram fler mallar och anvisningar som stöd för verksamheterna.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Förskoleverksamhet

Alla förskoleenheter har fastställda rutiner för hantering av inkomna synpunkter och klagomål. Sammantaget har tretton klagomål/synpunkter från vårdnadshavare kopplat till förskoleavdelningens förskolor diarieförts, varav en är en anmälan till Skolinspektionen.

Synpunkterna/klagomålen har främst avsett bemötande, personuppgiftshantering samt

synpunkter i samband med lokalförändringar. Samtliga har hanterats enligt förvaltningens rutin, antingen av ansvarig rektor eller avdelningschef.

Social omsorg

Alla verksamheter inom avdelningen har fastställda rutiner avseende hanteringen av inkomna synpunkter och klagomål. De klagomål och synpunkter som inkommer ska alltid tas tillvara och åtgärdas snarast. Den som inkommit med klagomålet eller synpunkten kontaktas av chef som också följer upp att ärendet åtgärdats och återkopplar till den som inkommit med synpunkten. Information om inkomna klagomål och synpunkter behandlas på kommande arbetsplatsträff och rutiner ses över för att minimera risken för liknande klagomål.

Synpunkter och klagomål är en viktig informationskälla för verksamheternas genomlysningar av pågående arbete och utveckling. Vikten av att ta emot brukares, anhörigas och samverkanspartners återkoppling är ett arbete som pågår kontinuerligt. Det underlag som inkommer utgör ett viktigt diskussionsunderlag för verksamheternas medarbetare och chefer vad gäller fortsatt utvecklingsarbete. Avdelningens verksamheter har under året tagit emot 46 synpunkter och klagomål. De har främst avsett handläggning, bemötande, information, insatsers utformning och ärendens hantering.

Rutiner för lex Sarah ingår i verksamhetens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Det ska bedrivas så att eventuella försummelse, övergrepp och andra missförhållanden kan förebyggas och förhindras. Att påtala och rätta uppkomna fel och brister, vara lyhörd för synpunkter och klagomål är åtgärder som kan bidra till att säkerställa god kvalitet. De Lex Sarah-rapporter som inkommer utreds enligt förvaltningens rutin.

Under verksamhetsåret 2021 har 45 Lex Sarah-rapporter inkommit avseende avdelningens verksamheter, varav två har bedömts som allvarliga. Dessa anmäldes till IVO som bedömde att förvaltningen fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet, att förvaltningen vidtagit åtgärder undanröja missförhållandet, identifierat bakomliggande orsaker och vidtagit åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen arbetar kontinuerligt med avvikelser, lex Sarah, inkomna synpunkter och klagomål. De äldres och anhörigas synpunkter och klagomål är viktiga för äldreomsorgens utvecklings- och förbättringsarbete. Inkomna synpunkter och klagomål har besvarats och fel och brister har rättats till så fort som möjligt. Äldreomsorgen har i år sammanlagt rapporterat/registrerat 29 avvikelser, 13 lex Sarah och 30 synpunkter och klagomål.

Avvikelsena har riktat sig till utförare; hemtjänst, särskilt boende och korttidsvårdsverksamheter samt till sluten-och öppenvården kopplat till bland annat samverkansprocessen vid utskrivningar från sjukhus.

Synpunkterna och klagomålen har mestadels handlat om kvaliteten på insatser, bemötande och utförandet av insatser inom särskilt boende och hemtjänst. 33 procent (10/30) av inkomna synpunkter och klagomål har riktat sig till utförare i privat regi. Tre av synpunkterna och klagomålen har riktat sig till andra verksamheter och handlat om önskemål om byte av

vårdcentral, önskemål om plogvallsröjning och utförd taxi transport.

Äldreomsorgen har i år registrerat 13 inkomna lex Sarah-rapporter, varav två rapporter/anmälningar inkommit för kännedom av privata utförare. Rapporterna har handlat om brister i utförande av insatser, bemötande och rättssäkerheten. Utredningen gällande en av rapporterna visade på att händelsen inte utgjorde ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande. Flertalet utredningar visade dock att händelsen utgjorde ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande. Fyra av rapporterna har anmälts till IVO.

Äldreomsorgen sammanställer och analyserar avvikelser, lex Sarah, inkomna synpunkter och klagomål för att se mönster och trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet och föranleder förbättringsarbete. Äldreomsorgen har i år rapporterat/registrerat fler avvikelser och lex Sarah men färre synpunkter och klagomål än år 2020. År 2020 rapporterade/registrerade äldreomsorgen 17 avvikelser och en lex Sarah samt 45 synpunkter och klagomål. Varför äldreomsorgen i år registrerat betydligt fler lex Sarah-rapporter beror bland annat på att arbetssituationen varit ansträngd på grund av rådande pandemi.

Utifrån resultatet har åtgärder vidtagits av verksamheterna. Exempel på åtgärder som vidtagits är revidering av vissa lokala rutiner och dokument samt upprättande av nya rutiner och dokument. Äldreomsorgen har också under året reviderat stadsdelsförvaltningens gemensamma rutin för hantering av lex Sarah.

Stadsmiljö

Totalt har 2898 ärenden registrerats i Synpunktsportalen för hela området under 2021. Av dessa var 1506 felanmälningar, 612 frågor, 474 klagomål och 306 idéer. Ärendena gällde framförallt parkunderhåll (400 ärenden), lekredskap (380 ärenden), badplatser (220 ärenden) och buskar (140 ärenden). Antal ärenden ligger ungefär i linje med antalet för 2020 vilket innebär att förvaltningen kan ha nått en platå vad gäller antal ärenden. Detta är ett trendbrott jämfört med tidigare år när antal ärenden ökade dramatiskt.

Invånarna har även möjlighet att föra dialog med förvaltningen via sociala medier. Under året har förvaltningen gjort ett 80-tal inlägg på stadsdelsförvaltningens Facebook-sida kopplat till parker och stadsmiljö. Vi har delat såväl egna projekt som fackförvaltningars projekt som äger rum i någon av våra 17 stadsdelar. Frågor om snöröjning, isbanor, sommartoaletter och avrådan från bad har gett mest interaktion. Men även information om upprustning av utegym, parker och badplatser engagerar våra följare.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Alex Baena
avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2022-02-24
Alex Baena, avdelningschef	2022-02-24